

Pověst o Radě a Alexejovi

Zapsala
Anna Zubkova

Redigoval Vladimir Antonov

Z ruského originálu přeložila
Jiřina Broučková

Tato Pověst vypráví o usilování duše k Bohu a o tom, co nám na této Cestě překáží a co nám naopak pomáhá.

Hrdinové tohoto příběhu nejsou vymyšlené osoby. Ale v Pověsti je popsán skutečný životní příběh Božských duchovních Činitelů — Rady a Alexeje. Příběh o Jejich duchovním růstu a Jejich Sloužení Bohu byl vyprávěn Jimi Samotnými.

Vylíčené techniky duchovní práce, představující tradici hésychazmu, mohou být úspěšně používány i v naší době.

Obsah

ČÁST PRVNÍ	5
<i>Kapitola první: Vyhnutí</i>	<i>5</i>
<i>Kapitola druhá: Starec Nikolaj</i>	<i>9</i>
<i>Kapitola třetí: Pokornou moudrostí se léčí duše... ..</i>	<i>15</i>
<i>Kapitola čtvrtá: Starověci.....</i>	<i>20</i>
<i>Kapitola pátá: O víře nezničitelné a o víře zničené ..</i>	<i>27</i>
<i>Kapitola šestá: Loupežníci</i>	<i>33</i>
<i>Kapitola sedmá: Život bez starce Nikolaje.....</i>	<i>39</i>
<i>Kapitola osmá: Vyléčení chlapce.....</i>	<i>41</i>
ČÁST DRUHÁ	45
<i>Kapitola první: Dětství Rady</i>	<i>45</i>
<i>Kapitola druhá: Existuje smrt doopravdy?</i>	<i>53</i>
<i>Kapitola třetí: Lekce stařešiny Blahoslava. Soulad mezi lidmi – a Bohem.....</i>	<i>59</i>
<i>Kapitola čtvrtá: Odchod Velijara z občiny.....</i>	<i>74</i>
<i>Kapitola pátá: Besedy s Radomírem</i>	<i>82</i>
<i>Kapitola šestá: Setkání s Alexejem</i>	<i>91</i>
<i>Kapitola sedmá: Nové setkání.....</i>	<i>96</i>
<i>Kapitola osmá: V občině.....</i>	<i>101</i>
<i>Kapitola devátá: Výuka u Rady</i>	<i>108</i>
<i>Kapitola desátá: Ježíš.....</i>	<i>122</i>
<i>Kapitola jedenáctá: Láska pozemská a Láska Božská</i>	<i>125</i>
ČÁST TŘETÍ.....	133
<i>Kapitola první: Nový dům.....</i>	<i>133</i>
<i>Kapitola druhá: O rozlišování, o síle duše a lákadlech pýchy</i>	<i>138</i>
<i>Kapitola třetí: Vyléčení Rodiona</i>	<i>145</i>
<i>Kapitola čtvrtá: Společná meditace.....</i>	<i>156</i>
<i>Kapitola pátá: Živá Země</i>	<i>162</i>
<i>Kapitola šestá: Osvobození od těla</i>	<i>167</i>
<i>Kapitola sedmá: Náboženské obřady.....</i>	<i>174</i>

<i>Kapitola osmá: Loučení.....</i>	183
<i>Kapitola devátá: Cesta do hlavního města</i>	188
<i>Kapitola desátá: Setkání s carem</i>	195
<i>Kapitola jedenáctá: Blahoslavův odchod</i>	198
<i>Kapitola dvanáctá: Božský Odkaz</i>	200

Část první

Kapitola první: Vyhnání

Mladý pravoslavný kněz Alexej jel ve vánici na saních k novému místu svojí služby, přikrýváje se před větrem a mrazem málo se k tomu hodící plachtou, kterou kdysi bylo přikryto seno. To, že ještě trochu sena zůstalo v saních, se mu teď ale velice hodilo, ochránilo ho to před nejkrutějším mrazem.

Mužik, který byl ochotný dovézt Alexeje do maličké poustevny, kde měl od nynějška žít, chvílemi trousil kletby na adresu počasí a zahříval se samohonkou.

To místo v podhůří Uralu, kam byl Alexej vyslán, bylo pro něho svým způsobem vyhnanstvím.

... A přece tak nedávno to byla Moskva, život v samotném centru událostí, probíhajících v zemi, studium ve Spasském klášteře, a poté v řecko-latinské akademii Semjona Polockého, právě vybudované podle vzoru evropských univerzit. Potom — vysvěcení v přítomnosti kněží, blízkých carskému dvoru... To slibovalo zářivou budoucnost...

... A náhle se všechno zhatilo!

Na začátku zemřel jeho opatrovník a vychovatel — čestný a moudrý člověk. On se staral o všechny Alexejovy majetkové záležitosti. A Alexej — sirotek z věhlasného a bohatého rodu — byl osvobozen od všech starostí se správou majetku.

Alexej všechno svoje úsilí směřoval jen k duchovnímu. On si zvolil cestu mnišského sloužení Bohu — protože po tom toužil a zamýšlel to už od dětských let.

Po smrti opatrovníka se Alexej dlouho nerozmýšlel — prodal svůj majetek a poté přijal postřih. Vždyť «je těžké pro bohatého vejít do Království Nebeského»¹. A velice brzy po tom se to všechno přihodilo: upadnutí v nemilost, vyhnání...

Pro Alexeje bylo bolestné na to vzpomínat... Vždyť ty nemalé peníze a země, které mu předtím patřily, byly velice potřebné těm, kdo nařídili zbavit se jeho přítomnosti v Moskvě... Každý z nich si pospíšil, aby si присvojil co možná největší kousek pozemského dobra...

Ale hlavně — mladý a vášnivý kazatel přeměny duchovního života se jim nehodil...

A tak teď bylo všechno zmařeno: všechny jeho sny o reformě církevního života, všechny myšlenky na vykonání dobrých činů ve Slávu Boží, v blaho Ruského státu, v blaho lidu v této ohromné zemi, nyní tak bídně žijícího...

... Teď se stal jedním z těch, kdo už v životě nikdy nedokážou nic změnit ani v církvi, ani v zemi celkově...

... Ale vždyť se zdálo... Hořké myšlenky o jeho nešťastném osudu kroužily jako šedý mrak v Alexejově hlavě:

«Teď jsem — nikdo... Jsem jak ta vločka sněhu v této vánici... A jaký je rozdíl v tom, jestli roztaje teď — nebo přimrzne na nějakou závěj a bude v ní čekat na svůj konec na jaře...

¹ Mt 19:23.

Možná bych mohl zůstat v nějakém újezdním městečku? Začít nový život? A nikdo se nikdy nedozví: kam jsem se ztratil, kým jsem se stal?

... Ale vlastně — proč? Nemá to smysl!... Po tom přece jeho duše netouží! Vždyť jsem si přece podle svého nejhlubšího přesvědčení zvolil mnišskou cestu!

Nebo snad, Bůh k něčemu tento můj hořký osud potřebuje?

Tolik otázek! A žádné odpovědi!... »

Čas o času se Alexej v myšlenkách vracel k posledním týdnům svého života v hlavním městě, vzpomínal na plamenné řeči, které pronášel před mnohými svými přáteli a učiteli. Zdálo se mu, že jeho slova zapalovala i v druhých lidech lásku k Bohu a usilování o přeměnu duchovního života v zemi. Alexej si byl jistý, že ví, jak to může a musí udělat! Jen aby ho uslyšeli ti, kdo řídí církevní život, — aby o tom mohli vyprávět carovi...

A hle — už ho uslyšeli...

... Vzpomínal si na poslední rozhovor s tím, kdo mu oznámil vypovězení z Moskvy. Živě se mu vybavil posměšný výraz tváře oznamovatele, jeho nadřazený tón «vítěze» v tomto životě, vždy znajícího na čí stranu se postavit v dvorských intrikách — aby v nich nejen sám obstál, ale ještě povýšil...

— A tak teď pojeděš, — říkal mu, — zbavovat se svých heretických myšlenek a kát se! Tenhle — starc Nikolaj dřív také zkoušel všechny poučovat, chtěl všechny «trhovce z chrámů vyhánět»... A hotovo! Dostal rozum! A teď už od něho neuslyšíme za celý rok třeba ani jedno slovo...

— Co je špatného na tom nebýt chamtivý, jestliže to tak Ježíš kázal?

— Nestaráme se přece o svoje bohatství! Ale o bohatství církve! Ale ty — odsuzuješ! A to je hřích!

... Alexej se skutečně přistihl při odsuzujících myšlenkách, protože nejednou viděl bohatou výzdobu příbytku řečníka, viděl ho pojídajícího v půstu nepostní jídlo ve veliké hojnosti: «s požehnáním a pro zotavení z tělesné slabosti». Jenže, jakápak je tohle slabost? Břicho má kulaté, tváře se mu lesknou tukem...

«Odsuzuji ho? Ukřivdil jsem mu?»

... «Milujte své nepřátele, žehnejte těm, kdo vás proklínají, číňte dobro nenávidícím vás a modlete se za ty, kdo vám ubližují a pronásledují vás!»²

Alexej se pokusil ponořit do modlitby.

Vítr utichl, přestalo sněžit, všechno se začalo blýskat ve světle už zapadajícího slunce, které se vynořilo z mraků.

Krása a sněžná mlčenlivost!

... Vozka zastavil saně:

— Dál už není cesta, jděte pěšky!

— Jak to — není?

— Není a nebyla! V létě je tu pěšinka, ale teď — tak jděte!

— A kde je vesnice?

— Ani vesnice není! Všechnen lid se už dávno přestěhoval k ocelárně. Zbylo tu jen několik domů. Ti, kdo se k práci v dolech a u tavicích pecí nehodí, — jenom ti tu teď dožívají svůj život.

... Vozka mávl rukou směrem ke schýleným a zčernalým chalupám, které byly vidět v dáli.

Potom se otočil na druhou stranu a ukázal rukou směr, kam má Alexej jít:

² Mt 5:44-45.

— Tamhleten kříž nad vrcholky stromů! Vidíte? Tak k němu jděte! Tam je poustevna. A tam žije starc Nikolaj.

... Alexej vzal pytel se svým skromným majetkem, připevnil si ho na záda a vykročil směrem k tomu kříži.

Kapitola druhá: **Starec Nikolaj**

Alexej šel, tu po kolena, a tu i po pás se bořil do sněhu. S námahou dorazil do poustevny. Už se setmělo.

Zaklepal na dveře maličké chaloupky, kde bylo v nepatrném okénku vidět světlo svíčky:

— Vejdí! Je otevřeno! Bůh žehnej!

... Alexej vešel, pokřížoval se před jedinou ikonou Spasa Nerukotvorného v předním rohu, a poklonil se.

... Něco málo o starci Nikolajovi věděl, ale jen to, že je z těch nechamtivých. Za veřejné výroky, vyzývající všechny služebníky církve k mravní čistotě, prostotě v životě církevní výzdobě, sem byl vyslán už před mnoha lety.

Starec tehdy přijal slib mlčení na deset let — a dodržoval ho.

Kvůli tomu se vztah k němu změnil, a začalo se už velice mluvit i o jeho svatosti.

A Alexeje k němu vypravili — jakoby na pomoc nemohoucímu starci. A — aby Alexeje naučil mlčet.

... Alexej se rozhlédl. Při slabém světle svíčky stavení uvnitř vyhlíželo maličké a skoro prázdné. Stůl, židle, široká lavice... Ani postel tam nebyla.

Podíval se pozorně i na starce Nikolaje — a najednou... se uklidnil! Tolik dobroty, laskavosti a mírumilovnosti bylo v starcově pohledu — že i Alexeje tento něžný klid objal a naplnil!

A zoufalství z toho, jak žalostný je jeho současný osud, které ho svíralo jako ve svěráku a tisklo k zemi, Alexeje najednou opustilo.

... Starec Nikolaj byl vysokého vzrůstu. Bylo vidět, že jeho tělo mělo v minulosti velkou sílu. A roky — nezlomily jeho ducha, nesehnuly jeho záda!

Zešedivělé, bílé vousy rámovaly obličej plný dobroty. Každá vráska na něm byla jako paprsek z očí zářících láskou.

Ticho a laskavost vyzařovaly do prostoru kolem jeho těla.

... Večer si popovídali:

— A za co tě sem umístili, synku?

— Za volnomyšlenkářství...

— Rozumím.

— A Vy tady už dávno žijete úplně sám?

— Dávno... Jenom nejsem sám! Žiju s Bohem!

* * *

Tak pro Alexeje nastala nová epocha v jeho životě.

Alexej postupně starci o sobě všechno pověděl: o tom jak vyrůstal a byl vychován, jak viděl jako svou jedinou správnou volbu duchovní stezku.

Alexej byl od dětství horlivý nejen v modlitbách, ale usiloval i o poznání. Hodně četl. Naučil se latinsky a řecky. A v těchto jazycích četl originály duchovních knih.

Nicméně, i ty knihy také jen podněcovaly jeho další hledání: ony mu nedávaly odpovědi na otázky, kterých bylo stále víc...

Alexej vyprávěl starci Nikolajovi o svých touhách, o své snaze dosáhnout těch stavů duše, které získávali Ježíšovi nejbližší učedníci: Hlas Boží slyšet, Světlo Boží vidět, Vůli Boží ve vši úplnosti chápat!

Alexej vyprávěl i o tom, že mu vytýkali pýchu, a mudrování, které je od nečistého! Prikazovali mu, aby se kál a žil — «jako všichni»!

Alexej se tehdy velice kál, pozorně nahlížel do sebe jako do duše.

Ale nehledat Pravdu a žít «jako všichni» — to nemohl a ani nechtěl!

Alexej hodně mluvil o svém chápání křesťanského života. On předtím pilně studoval písmo prvních křesťanských občin. Ale jak nepodobný byl ten život prvních křesťanů v občinách — tomu, který teď vedou lidé, nazývající se křesťany!

Vášnivě se snažil pochopit: kvůli čemu, proč je všechno tak těžké a pochmurné — v současném uspořádání duchovního života v Ruském státě?! A — bylo-li by možné něco změnit? A — jak to změnit?

Starec Nikolaj ho poslouchal mlčky, dával možnost vytéci všemu, co rozbolavělo duši...

Alexej vyprávěl i o tom, co posloužilo jako důvod k tomu, že se tu ocitl: že ho za drzé návrhy na reformu církevního života poslali pryč z Moskvy — aby nedráždil lidské mysli svými idejemi, aby nerozpoutával nové nepokoje v církevním životě!

... O tom všem vyprávěl starci Nikolajovi. Povídal i o svých hořkých myšlenkách a trýzni, že teď neví — jak a proč dál žít?

Starec Nikolaj mluvil zřídka. Stolovali spolu v mlčení a čas trávili v modlitbách a prosté hospodářské práci, nezbytné pro život.

Alexej se ze všech sil snažil co možná nejvíce času věnovat modlitbám. Ale neměl z toho tu pokojnou radost, které byl starec Nikolaj vždy plný.

A poznenáhlu začal pokládat otázky o víře, o modlitbách, o chápání mnišského života.

Každá taková beseda se starcem otevírala Alexejovi nové vidění jeho vlastního života před Bohem, a byla neocenitelnou pomocí.

Ale starec Alexeje nejen utěšoval, ale mohl ho i pokárat:

— Silná pýcha je ještě v tobě, synku,! Osamělý život v poustevně považují mnozí za veliké štěstí! A ty ho nazýváš vyhnanstvím! Ale něco takového přece duchovní praktikanti vyhledávají! A tobě Sám Hospodin takový dar poslal do osudu. A ty — reptáš!

— Ale přece ne kvůli sobě...

— Kdyby ne kvůli sobě — pak bys nereptal na osud!

Cožpak kvůli tomu, že tady teď budeš žít, s tebou bude méně Boha, nežli v Moskvě?

Ty jsi přece sám — dobrovolně — přijal mnišství! A takové poustevnictví musíš považovat za radost! Prostřednictvím toho získávali svatost mnozí proroci a otcové pouště!

Tebe Boží Záměr s tebou a Jeho Péče — netěší, nevidíš je!

Tak si něco ujasni, synku:

Pokora — ta léčí duši! Pokora — uklidňuje myšlenky!

Dokud v mysli panuje chaos a myšlenky doslova bojují mezi sebou o ovládnutí tvých emocí a přání — hésychie, vnitřní ticho, je jako nedosažitelný břeh!

Do tišiny duchovního srdce, na opačnou stranu od marnosti a domýšlivých myšlenek, — vede jen cesta pokory a srdečné lásky!

Pokora — očišťuje, půst — uzdravuje tělo!

A úsilí v dílech pozemských i duchovních — upevňují vůli člověka!

Velice mnohé je závislé na osobním usilování člověka: buď je to, co se s ním děje, k prospěchu duše — anebo na škodu!

Tak se podívej: stává se, že lidé z hladu zakoušejí utrpení, dokonce jsou nemocní. Ale když člověk přísný půst dodržuje z vlastní vůle a pro Boha — pak se děje něco jiného: půst přináší očištění a zdraví jak tělu, tak i duši!

A sklíčenost — hůře než jakákoliv nemoc ničí život člověka, doslova jako žíravina rozežírání duši!

Brzy tě světský nepokoj opustí — a srdce se ti naplní hřejivostí! Je zapotřebí, abys kvůli tomu opustil marné myšlenky.

— Ale jak?

— Musíš zaměřit svoje myšlenky na Boha, a ne na sebe a na svoje problémy a zármutky! To je první malý krůček!

Jestliže jsou myšlenky zaměřeny k Bohu — pak od Boha přichází pomoc!

Prostřednictvím toho — získává očištění i mysl!

Jestliže tě začínají přemáhat myšlenky o tvých vlastních žalech nebo světské marnosti — zažeh je a uč se mít myšlenky o Bohu!

A později se budeš učit naplňovat duši láskou a vděčností k Bohu za všechno!

Umění dobrovolně se podřizovat Vůli Boží — to je ta svoboda, která se získává v mnišském životě!

Jsou činnosti, vykonávané tělem. A existují — práce duše.

A ty práce nejsou zahálka, nejsou to vášnivé marné myšlenky o něčem povzneseném!

Žijeme před Bohem! Před Ním je v každém okamžiku odhaleno všechno, co se v nás děje!

A můžeme začít spravedlivě žít při jakýchkoli vnějších podmínkách! Naše hříchy nevznikají z toho, co se kolem nás děje, ale z našich neřestí, co jsou uvnitř!

Například, vždyť je zcela možné nepovolovat vstup do sebe hříšným myšlenkám, prázdným slovům, stesku a zahálce!

Modlitby v tom nepomáhají, pokud se jenom drmolí jejich slova. Modlitba se musí stát živou! A ona ožívá — v duchovním srdci, právě tady!

... Starec Nikolaj přitiskl dlaň k Alexejově hrudi tak, že se Alexejovi na krátký okamžik zastavil dech. A Alexej uviděl vnitřním zrakem ve svém hrudním koši — světlo a prostor! Ale udržet si to nedokázal...

A starec pokračoval:

— Stačí jen samotné jméno «Ježíš» v tichu srdce pronést — a bude to víc než všechny modlitby!

Nauč se modlitbu opakovat v srdci! Jakoby byla tvoje ústa umístěna v hrudi! A jakoby byla v srdci duchovním zapálена svíčka! Každé slovo — ať zazní ze srdce! Pak se hřejivost srdečná brzy objeví, začneš pociťovat Boží blahodat', Jeho neviditelnou přítomnost!

Kapitola třetí:

Pokornou moudrostí se léčí duše

Čas plynul a v Alexejově prostém životě se v podstatě nedělo nic významného... Ubíhal tak den za dnem...

Alexej si už zvykl, ale přece jenom toužil dosáhnout v mnišské činnosti něčeho vyššího.

Jednou se zeptal starce:

— Proč nevidím Ježíše? Proč neslyším Jeho slova?

— Zdá se, že sis to ještě nezasloužil... Když je zapotřebí — Pán promluví tak, že to i hluchý uslyší!

Vždyť Ježíš přece říkal, že «když se dva sejdou v Mém Jménu, pak jsem Já uprostřed nich». Nevěříš Ježíšovi? Nevěříš že je On teď tady s námi? A že slyší každé slovo?

— Věřím, ale jenom...

— Slabá je ještě tvoje víra!... Pracuj na sobě duši! A výsledek — ten patří Bohu!...

— Co je zapotřebí, aby mě neopustily síly, abych dokázal pokračovat ve snažení?

— Víra, naděje a láska!

To významné — přece není získat hodnost v církevní hierarchii... Ale to, že si musíme u Boha zajistit hodnost čistoty a přiblížení k Němu!

Ale kdy k tomu dojde — to závisí na Jeho Milosti!

— Co si myslíš: proč nás sem Bůh umístil?

— To nevím... Ale pokud budeme poslušni Hospodinovy Vůle, pak se to možná dozvíme!

— Ale jak se to dozvím, když neslyším Boží Hlas? Jak se mám modlit — abych dostával odpověď?

— Bůh — všechno chápe, i slyší, i vidí! Neboj se k Němu mluvit! Můžeš Mu i obyčejnými slovy vyprávět o svojí lásce k Němu!

Modlitby, které my opakujeme, někdo kdysi jako první pronesl *od srdce*... A potom je zapsali a prostě je začali opakovat...

Hlavně je třeba, aby ta slova šla *od srdce*!

Modli se za všechny lidi!...

— A pomáhají jim ty modlitby?

— Ano, opravdu tě sem neposlali nadarmo... Ty bys vskutku přivedl do rozpaků každého. Víry máš v sobě málo, ale pochybností hodně!...

Jdi radši zalévat zahradu, nebo budeš v zimě reptat, že nám Bůh neseslal obživu!

* * *

Alexeje přemáhal stesk po Bohu. Vášnivě se teď snažil usilovnými a nepřetržitými modlitbami dosáhnout vyšších stavů. A práce na hospodářství mu připadala jako nepříjemná překážka.

A pracovat na hospodářství musel Alexej hodně. Vždyť na jejich prosté práci záviselo jejich přežití .

Alexej nebyl na selskou práci zvyklý. Od dětství žil v bohatém domě, obklopený sluhy, kteří všechnu prostou hospodářskou práci vykonávali. On nebyl líný, a byl vždy připraven usilovně pracovat. Ale pro něho byla práce — v učení, ve čtení knih, v modlitbách, a ne zemi kopat a dřevo štípat...

Ale tady — kolik času a sil bylo třeba ztrácet na «špinavou» práci, a ne v povzneseném stavu pronášet modlitby!

Dokonce začal i opravu polorozbořeného kostelíčka, ačkoliv na bohoslužby do něj už dávno lidé ne-

přicházeli... Farní kostel byl ve vzdálené vesnici, ale i tam lidé zašli jen málokdy...

Alexej nereptal, snažil se ve všem poslouchat starce, ale často podléhal sklíčenosti...

Jednou to už nevydržel a položil mu otázku:

— Jak se ale můžeme přibližovat k Bohu, když tady jako rolníci ryjeme zemi, a jako tesaři opravujeme kostel...

Starec Nikolaj odpověděl s měkkým úsměvem:

— Říká se, že Ježíš se tesařskému řemeslu také učil...

A po odmícní dodal:

— Boha můžeš pociťovat nejen když kážeš z kazatelny slovo Boží farníkům. Můžeš mít Boha v srdci i při rytí zahrady, můžeš tak vykonávat i jakoukoliv jinou práci.

Ty přece, Aljoško, pochop: lítost k sobě je ničivá... Ty doslova sám sebe připoutáváš ke hříchu sklíčenosti! Ze sebelítosti ztrácíš i síly, a ani radost Boží nemůžeš pocítit! A ty síly bys mohl zaměřit na lásku k Bohu a na spravedlivou práci!

Já sám jsem tím kdysi prošel...

Chceš, abych ti pověděl, jak mě Bůh učil pokoře?

... Alexej s radostí přikývl. Sedli si na lavičku, která byla nedávno opravena. Starec začal mluvit a v jeho očích zazářily jiskřičky veselí, které u něho Alexej často neviděl:

— Mnišská poslušnost může mnohému naučit!

Ona učí pokořovat pýchu a plnit vůli druhého člověka — místo svojí, například vůli svého starce. Ten, kdo se tomu naučí, pokoří svou pýchu a podřídí si mysl, ten dokáže — místo svojí — přijímat i Boží Vůli!

Pokud je starec svatý nebo alespoň rozumný — pak je z toho veliký užitek! Ale dokonce i když učitel není moudrý, ale jen novice tyranizuje, předvádí svoji nadvládu, — i taková poslušnost může mnohému naučit.

**... Starec Nikolaj se pousmál svým vzpomínkám:
— Zažíval jsem takovou zkoušku od Boha, skrz kterou jsem začal získávat pokornou moudrost.**

Můj první učitel, ke kterému jsem byl v počáteční době svého života v druhém klášteře přidělen, abych sloužil jeho potřebám, mě poučoval, a dával mi příkazy odporující zdravému rozumu. A já jsem tehdy zrovna přišel do kláštera, a všechno pro mě bylo nové. Ani moudrých knih jsem tehdy ještě mnoho nepřečetl...

A ten můj «učitel» na mě v hněvu vztekle prskal, jako zbavený rozumu se na mě s křikem vrhal, a dokázal mě i zbít, když jsem se pokusil říci slůvko nesouhlasu... Nutil mě dělat úplně nesmyslnou práci...

Já jsem zpočátku celý hořel rozhořčením... Nevěděl jsem jak tam budu existovat... Neposlechnout jsem se bál, poněvadž bych za to byl vyhnán z kláštera. A to se mi zdálo být horší nežli smrt, protože jsem si myslel, že tím budu odloučen od Boha na věky věků.

Ale pochopit to, že mám vykonávat nikomu nepotřebnou práci, čas a síly na to marnit — místo toho, abych přinášel prospěch bratřím a klášteru — to jsem v žádném případě nedokázal... No baže...

Násilím jsem tedy překonával vzpouru mysli a únavu těla, a plnil jsem to...

Ted' je mi k smíchu na to vzpomínat... Ale tehdy mi bylo těžko!

To tě nenavádím k tomu, abys v pokoře dělal hlouposti! Kvůli hloupému následování vůle duchovních vůdců, prikazujících podřizovat se jim, se děje velice mnoho zla v tomto světě. Je třeba rozlišovat! Jinak se takoví, kteří «opustili svoji vůli», stávají fanatiky, kteří dokážou «za víru» zabíjet, upalovat na hranicích — a vidí v tom... svůj duchovní hrdinský čin...

Tobě taková nerozumnost nehrozí, ale právě té pokory se ti nedostává.

Mně dost dlouho trvalo všechno tohle pochopit...

Ale potom se v klášteře objevil moudrý starc a od toho učitele mě osvobodil. Začal mě učit hřejivost v srdci pociťovat, a ponořovat mysl do srdce. Naučil mě, jak mám zaměřit k Bohu duši i myšlenky, jak — podle naší pokory — může Bůh všechno přicházející do našeho života změnit. Poněvadž, jestliže Bůh vidí pokoru, a ne pýchu, — pak se nám otevírá Boží blahodat'!

Ale v mnišském životě, dokonce ani tehdy, když je starc rozumný, nebývá vždy novicovi práce po chuti... A ty — až v sobě překonáš nechuť a odpor k práci na hospodářství, pak se ti ta práce stane radostí! A modlitbu budeš mít na pomoc, bude tě naplňovat silou!

... A přesně tak! Čím víc se Alexej naplňoval starcovými ponaučeními, tím jednodušší se všechno stávalo. Chvillemi — jako by jeho srdce zpívalo, když řezal a hobloval prkna na opravu kostela, nebo když kosil trávu, ryl zahradu, štípal dřevo...

A modlitby občas začaly být jiné. Jakoby to byla sice ta samá slova, ale vznášející se jako píseň duše k Bohu! A jakoby byl Bůh vedle něho! Je pravda, že

se to pokaždé tak nepodařilo, ale stále častěji ho neviditelná Boží Přítomnost obklopovala Láskou a Klidem!

Stále častěji ta modlitba, vytvářená v srdci, — jakoby ožívala!

Jednou v zimní mrazivý den zaplnilo prostor zvonivé ticho — a Alexej uviděl Zářivé Světlo!

Jaký to byl zázrak!

Ticho bylo naplněno Živou Boží Přítomností. O tom se už nedalo pochybovat!

Ale netrvalo to dlouho. A znovu ten stav Alexej vrátit nedokázal, ať se jakkoliv snažil.

Vyprávěl o tom starci.

A starec Nikolaj mu na to odpověděl:

— Zázračné doteky Svatého Ducha nás přeměňují, ale ne rázem a ne navždy... To já jsem musel deset let tvrdě pracovat, abych tohle zažil. A ty — ještě ani dva roky neuplynuly, co jsi ticho a srdečnou hřejivost poznal! Tak tedy děkuj Hospodinu za tu Milost!

Vděčná duše snadno přebývá ve pokorném stavu! Ale pyšný se pokoře těžko poddává!

Děkuj Bohu za všechno! Prostřednictvím toho začneš získávat ochranu před pýchou a pokoru!

Kapitola čtvrtá: **Starověrci**

Jednoho dne přišla do poustevny žena se třemi malými dětmi. Ztrhaná, s očima plnými zoufalství a strachu, sotva se držela na nohou únavou. Jedno nemluvně, přivázané k hrudi šátkem, přidržovala

rukama, dvě další děti — chlapec a děvčátko, šesti až sedmileté, se samy přidržovaly jejich šatů.

Žena padla před starcem Nikolajem na kolena, a dětem to také nařídila... Ty poslušně klečely vedle matky. Nemluvně slaboučce zaplakalo, jako by už ztratilo naději, že se svým pláčem něčeho domůže. Žena podala nemluvně dcerce. Děvčátko navykle vzalo nemluvně a začalo ho houpat a konejšit: «Utiš se, utiš se, buď tiše... »

A žena ke starci pozvedla oči plné strachu a vykřikla:

— Pokřti nás na svoji víru! Zachraň nás! Náš zpovědník, báťuška Kalistrát, nás všechny upálí, a jestliže ne on, tak nás upálí střelci. Zachraň děti: jsou nevinné!... Nejsem učená — mluvit... My jsme staré víry, co byla od Krista a Apoštolů... Odpusť, jestli to říkám nesprávně... Přišli nás, jako heretiky, sluhy antikristovy, upálit... A náš zpovědník Kalistrát řekl, že sám všechny — při modlitbách — spálí, aby už dál neutíkali, ale hned šli — k Pánu Bohu na Nebesa... A já jsem se polekala, ne kvůli sobě, ale kvůli dětem: jsou ještě malé!

— Kde zůstáváte?

— Nahoře po řece... Půl dne jsme odtamtud běželi...

Starec se náhle prudce zvedl. Přistoupil k Alexejovi. Hlasem, změněným vnitřním napětím, tiše pronesl:

— Rozumíš tomu, co se děje?

— Ano...

— Tak běž, zastav ty blázny! Utíkej, co ti síly stačí! Kristus je s tebou!

... Starec Alexejovi požehnal.

Už na odchodu uslyšel Alexej znovu klidný a laskavý hlas starce:

— A ty počkej, má milá, odpočiň si, a už neklečte, zvedněte se! Nemáte se už čeho bát, budete zachráněni!

* * *

Alexej běžel neschůdnou cestou, větve ho šlehaly po obličeji, nohy mu vázly tu v písku, tu v rozbaňžené půdě, mokré cípy mnišského šatu mu překážely, lepily se na větve, pletly se pod nohy...

Alexej se zastavil, aby si vydechl a podvázal si cípy šatů provázkem. Ale nemohl popadnout dech. Zdálo se mu, že mu uvnitř všechno hoří a dere se ven hrdlo rozdírajícím sípavým chroptěním, a že mu srdce bije někde v hrtanu...

Rozběhl se znovu z posledních sil...

Modlil se k Ježíšovi — a běžel..., běžel..., běžel...

... A potom za ohybem řeky uviděl ohromný sloup černého dýmu. S poryvy větru se k Alexejovi donesl zpěv modliteb. Potom to všechno přerostlo ve výkřiky hrůzy a bolesti... V záři plamenů, vyšlehlých k obloze... A pak začaly výkřiky utichat...

Alexej doběhl za ohyb řeky a pochopil, že přiběhl pozdě...

V dálce na kopci dohořival srub, ve kterém už patrně všichni zahynuli...

Střelci, opouštějící sídlo starověrců, cestou podpalovali zbylá stavení... Všechno halily kotouče černého kouře...

Alexej padl na kolena a modlil se.

Zoufalství, únava, nesnesitelná bolest ze vší té probíhající hrůzy!

«Ježíši, proč tohle dopouštíš? Jak to všechno změnit?»

Potom Alexej vystoupil na kopec.

Dlouho se díval na spáleniště, kde zaživa uhořeli lidé:

«Kdo to podpálil? Jejich stařešina — svoje vlastní..., zaživa..., ženy..., malé děti... ? Nebo střelci-karatelé — na rozkaz? Ale jaký je rozdíl v tom — kdo?... Jedni lidé, věřící v Ježíše, odsoudili k mučednické smrti druhé, v Ježíše také věřící... Jak je něco takového možné?!»

Do poustevny se Alexej vrátil až za tmy. Potácel se únavou. Pociťoval vnitřní prázdnotu, bylo mu tak, jako by oslepl duší... Pusto a temno uvnitř... Jak žít? Jak se modlit?

— Nestihl jsem..., — zašeptal sotva slyšitelně, a možná že ta slova ani nezazněla, že se jenom pohnuly rty rozpraskané do krve.

Ale starec Nikolaj i tak všechno pochopil.

Neutěšoval ho. Řekl s laskavostí v hlase:

Umyj se! Opláchni se z vědra, oblékni si čisté! Pomodli se a ulož se k spánku!

Alexej poslechl.

Vylil na sebe vědro vody... Voda ho doslova spálila svým chladem, ale pak jako by se mu ulevilo... Potom se oblékl do čistého...

Modlit se dál už nemohl, spát — také ne...

Alexej šel tedy znovu k starci Nikolajovi, který seděl na dvorku u malého ohničku. V jejich jediné společné cele spala žena a její děti, které dnes starec už patrně pokřtil.

Alexej si sedl vedle něho.

Dlouho mlčeli.

Alexej se díval na jazyky plamenů a stále přemýšlel o těch, kdo dnes zahynuli v ohni...

Zkusil si sám sebe představit na jejich místě: «Polekal bych se smrti za víru — nebo ne? Jak to poznat, dokud se čas smrti nepřiblížil a neprošel tou zkouškou on sám — před Bohem?»

Potom to přece jen nevydržel a promluvil:

— I předtím jsem věděl, že starověrce křtí násilím, že je vyhánějí z míst usídlení, že mohou popravit ty, kdo k herezi svádějí druhé... Ale, tohleto...

Ty, synku, se netrestej, že jsi to nestihl. Smrt tě není strašná... A duše jsou nesmrtelné! Strašně je jen z těch, kdo druhé odsuzují na smrt!

Kolik jen mučedníků za víru v Krista přijalo smrt!... A my se teď jejich svatosti klaníme!...

Ale to, jestli se křížujeme dvěma nebo třema prsty — to je lidské, světské, tak si to myslím.

Ty už jsi neprožil tu dobu, kdy se všichni křížovali dvěma prsty. Ale já — prožil...

Strašná neštěstí lidem ten rozkol přinesl! A ještě mnoho neštěstí přinesou nerozum a krutost lidí, kteří Vůli Boží na svůj způsob vykládají.

— Ale Bůh — proč něco takového dopouští?

— Nevím... Možná Bůh doufá, že lidé, kterým byla darována svobodná vůle, přijdou k rozumu... A že On neposlal na Zemi Svého Syna Ježíše nadarmo! Že možná, přece jen, Ježíšovo Učení o tom, že lidé jsou jeden druhému navzájem bratry a sestrami, a že mohou žít v lásce k Otci Nebeskému a ke svým bližním — nebylo lidem dáno nadarmo... Možná, že Bůh čeká, až lidé, po tom, co uvidí takové hrůzy, začnou to Učení Ježíšovo plnit...

Skončíme už o tom!

Mnoho krve bylo prolito a nemálo se jí ještě prolije!...

— Takže je třeba něco dělat?!

Mnoho těch, kdo se o to pokoušeli bylo popraveno...

I já jsem to zkoušel, ano i ty, zdá se, jsi to také zkoušel...

Ale ti střelci přece jen plní nařízení carevny Sofie, a ne si jen tak po liduprázdných lesních stanovištích rozkolníky hledají!...

A ty radši přemýšlej, jaké papíry máme Jefimii s dětmi napsat, aby už je nechali na pokoji...

* * *

Příštího rána starec Nikolaj naplnil Aleksejův ruksak zásobou všemožných potravin. Alexej dokonce pozoroval s určitým neklidem, jak velice se vyprázdnily jejich sýpky, ale potom «se srovnal», odehnal hříšné myšlenky a zaradoval se nad štědrotí starce Nikolaje, který na sebe a na svoje potřeby vůbec nemyslel...

Starec mu nařídil doprovodit Jefimii s dětmi do vesnice a pomoci jí zařídit se v nějakém prázdném domě.

Takových domů tam bylo hodně, protože se lidé odsud přestěhovali kvůli práci v rudných dolech, kde se dobývalo železo a měď.

Dokud šli, Jefimie vyprávěla o tom, že je vdova, že jejich zpovědník Kalistrát nařídil jejího muže zbičovat za neposlušnost. A že ho ubíchovali k smrti...

Vyprávěla to docela klidně, obyčejně, bez slz.

Vysvětlila, že v té občině žili všichni ve strachu.

Pak vyprávěla, že v druhé občině — její rodné — kde žila před manželstvím, něco takového nebylo. Všichni věřili ve «spasení», mezi lidmi bylo přátelství a dobré vztahy. Ale tady, v občině u Kalistráta, se všichni všeho báli. «Antikrista» se báli, «konce světa» se báli, pronásledovatelů za víru se báli, toho, že začnou být v nemilosti u zpovědníka se také báli...

A jakmile ona zůstala bez muže, kterého nazvali «přisluhovačem ďábla», začal pro ni s dětmi naprosto strašný život. Tolik strachu si protrpěla, že se rozhodla se utéci.

A vtom přišli střelci a přečetli nějaký papír s nařízením. Vyplývalo z něj, že kamkoliv se poděješ, smrt tě nemine... A tak se rozhodla změnit víru a tím zachránit děti.

Potom se začala opatrně vyptávat na novou víru: — Odpustí mi Bůh, že jsem změnila víru otců a dědů? Smiluje se nad dětmi?

... Alexej ji uklidňoval, jak mohl.

Ve vesnici jí pomohl co nejrychleji vybrat dům...

Lidem, kteří se přišli podívat, co se tam děje, řekl, že z Boží Milosti teď s nimi bude žít vdova s malými dětmi. Řekl jim, aby si navzájem jeden druhému po křesťansku pomáhali. Ještě začal mluvit o Ježíšovi, o přikázáních dobra... Jakoby si vzpomněl, že kdysi pronášel plamenné řeči...

Poslouchali ho mlčky... Uviděl pohledy... jakoby prázdné a nechápající... A zmlkl...

Zeptal se na to, jestli od něho někdo něco nepotřebuje?

Napsal dvě žádosti těm, kdo se k němu obrátili s prosbou o pomoc...

Když šel potom Alexej zpátky, přemýšlel o lidech, co zůstali ve vesnici: chudí, negramotní, a ne-

mají žádnou práci — pro Boha!... Aby přežili, zaplatili daně a nezemřeli hladem — to je celý jejich život!... K čemu je takový život? Ale oni všichni žít chtějí, doslova se z posledních sil drží této své žalostné existence!...

«Pouč mě, Ježíši, jak by jim bylo možné pomoci?» s touto prosbou se Alexej ponořil do modlitby a vykročil rychleji k poustevně.

Tam, jako oheň svíčky před ikonou, rovnoměrně a klidně zářila a zahřívala všechno kolem duše starce Nikolaje. Vedle něho bylo pro Alexeje snazší snášet všechny životní zkoušky, jako by starc Nikolaj kolem sebe vytvářel malý koutek «země zaslíbené» svým klidem a hloubkou svojí víry — neotřesitelné v jakýchkoli zkouškách.

Kapitola pátá: **O víře nezničitelné a o víře zničené**

Alexej hodně přemýšlel o tom, co se mu podařilo uvidět a poznat za poslední čas. Přemýšlel o církevním rozkolu, o nesčetných neshodách v náboženských představách dokonce i mezi těmi, koho teď nazývali «rozkolníky», o tom, jak jsou napsána nařízení o «vymýcení kacířství» a o tom, jak je vykládají a dokonce ještě hrozněji zpřisňují lidé, obdaření mocí je vykonávat, o slabošské a bezstarostné poslušnosti jedněch lidí a o krutosti druhých, vymykající se pochopení... Přemýšlel o připravenosti člověka přijmout smrt za svojí víru...

Přemýšlel i o tom, jak by bylo možné zastavit pronásledování, které teď probíhá: «Je zapotřebí jednotná víra pro všechny? Je možné dosáhnout toho,

aby mezi lidmi nebylo nepřátelství a nesnášenlivost ve víře? A co to vůbec víra je?

Jednou se Alexej zeptal starce Nikolaje:

— Proč je tak mnoho nepřátelství mezi lidmi, tak mnoho nenávisti právě kvůli víře? A co je to vůbec — víra?

— Víra — to je veliká síla! Ta síla prorůstá z mysli — do duše.

Kdo má pevnou víru — tomu se žije lehce! On je jako malý lístek na větvi stromu — pocítuje se jednotným s celým stromem!

Víra je ta síla, co ten lístek udržuje jednotným s větvičkou a se samotným stromem. Ale jestliže je víra slabá, pak je člověk jako takový lístek, spadlý z větve a proháněný větrem: hned ho přinese na jedno místo záhuby, hned na druhé...

Prosté je naše mnišské štěstí: musíme žít vždy duší s Hospodinem! Duše se prostřednictvím hluboké víry a čisté lásky sjednocuje s Bohem!

A Láska Boží je ta podivuhodná Síla, co duši živí, a nechává ji srůst se Stvořitelem!

A lidské tělo je i doslova jako lísteček na tom Božím Stromě.

Lístečku-tělu je dán čas, aby se rozvinul, zazeleňal, zežloutl a zahynul... A duše — neodtržitelná od Boha zůstává, jestliže se láskou k Hospodinovi za svůj život naplnila a přirostla k Bohu! Ale pokud duše nepřirostla k Pánu Bohu — pak také, jako tělo podléhající rozkladu, jako opadlé listí hyne...

A to, jaký užitek měl strom z lístku, to už není tvoje starost.

Ve svou hodinu ses narodil, ve svou hodinu přijmeš i smrt! A podle zásluh Bůh rozsoudí: jsi-li hoden Království Nebeského — nebo ne...

— A jak mám poznat: co si Bůh přeje, a co — ne?

— Právě v tomhle je i tajemství srdečné modlitby! Když pociťuješ v srdci Boha — pak i chápeš Jeho Vůli! Právě z toho se objevuje i radost — když děláš co se Mu líbí! Sám jsi to už nejednou zažil...

A jestli nejde hladce, co sis usmyslel — pak jako by se nebe zatáhlo mraky. Pak — také pocítíš: nic kloudného jsem nevymyslel, Hospodin to nechce!

Nad námi všemi je On! I nad tvým životem, i nad osudem!

— A vyplývá z toho tedy, že na člověku v jeho osudu nic nezávisí? Nic nezmění, nikomu druhému nepomůže? Měl by jen prostě věřit, milovat — a to je všechno? A takhle — jako rostlina — žít a zemřít?

— Jak to, že nezávisí? Závisí! Může svoji pýchu odstranit, neřesti v sobě vymýtit, nehřešit ze slabé vůle a pokušení svých chťíčů, a ještě se může naučit lásce srdečné a Vůli Boží vnímat!

Tohle právě závisí jedině na člověku!

A je stanoveno začít žít tak — aby všechno bylo jen pro Boha! A ostatní — On už zařídí!

Radostný je takový život s Bohem — když žiješ podle Jeho příkazů!

Taková radost vzniká — když je Bůh ve tvém duchovním srdci! To už není prostě jen víra!...

Když láska Boží přeplňuje duši — pak nejsme odděleni od Boha: On je s tebou a ty s Ním! A tvůj život zcela patří Jemu!

A ať se s námi stane všechno podle Jeho Vůle! A pak není nic smutné, ale všechno je radostné, jestliže chápeš, že všechno přichází od Něho! A nebylo by vhodné, abychom se protivili této Vůli!

— Ale jak vždy vědět, že správně chápeme Jeho Vůli, že se nemýlíme? Kolik jen výkladů pro každé

slovo Písem si lidé navymýšleli! Kolik zla se koná — jakoby pro Boha!...

Ale ty, Alexeji, nerozumuj zbytečně!... Ty — pociťuj srdcem! Vždyť to už umíš! Takhle pokaždé vycítíš srdcem Pravdu Boží dokonce i tam, kde je tvé pochopení nemohoucí!

Víra a láska k Bohu umožňují nepolekat se ani smrti těla. A všechny zkoušky, které se v životě přihodí, důstojně projít. A dělat — to dobré, co je v tvých silách, a kvůli tomu, co změnit nemůžeš, se nermoutit.

A ještě je důležité — pamatovat vždy na hodinu smrti. Je třeba chápat, že se každý ve svou hodinu za sebe bude zodpovídat Hospodinu.

Život má velkou cenu! To je pravda!

A světský člověk si často myslí, že neexistuje nic vyššího, než život těla... Ale duchovní člověk ví, že je možné i samotný tělesný život dát za spasení duše. A mnozí to vykonali!

Existuje zvláštní stav lidské duše, ve kterém je víra tak silná a hluboká, a ve kterém víra a láska natolik přeměnily duši, že se člověk už o sebe nebojí.

Přestoupit dohodnutá dogmata a pociťit Boha Živého — právě tohle je to hlavní v nezničitelné víře! V duchovním srdci — jen tam je to možné pociťit! Pak už duše nezapochybuje, že Bůh existuje, a že Bůh je Láska, jak tomu učil Ježíš!

A pak je možné přestat «bát se o sebe»: bát se o život svého těla.

Je možné přestat se bát i toho, co si o tobě budou lidé myslet a mluvit... Ať už je to sláva, nebo hanba, odsouzení davu... Hanby a pokárání se bojí ti, ve kterých je silná pýcha! Pochvalná slova jsou naší pýše příjemné! Ale výtky jí působí bolest...

Všeho toho se bojí člověk, který uvažuje a má starost hlavně sám o sebe! Ale duše, posílená vírou a láskou k Bohu z toho už nemá strach!

Existuje víra, se kterou se člověk stává natolik plně oddán Bohu, natolik přijímá Jeho Vůli k sobě, že se už víc o sebe nebojí!

Vždyť — sám Ježíš přijal smrt na kříži, jaká byla určena zločincům za zločiny. Pro nás ji přijal. Abychom viděli Velikou Sílu Ducha! Abychom si zapamatovali Jeho slova! Abychom věděli, že smrt pro duše neexistuje, a že za tím prahem — Království Nebeské přijme toho hodné!

A křesťané byli připraveni přijmout s radostí mučednickou smrt, aby následovali Pána!

Tak může víra jakékoliv utrpení proměnit v očištění a přeměnu duše. Tedy — taková je síla víry!

— Ale k čemu jsou nutná muka, utrpení, smrti, kterým není konce?

— ... Nevím... Kdovíproč to v hříšném světě jinak nebývá... Zdá se, že prostřednictvím toho získáme očištění od hříchů, z tohoto světa zaměříme pohled k Nebesům, a pokusíme se v pokoře pochopit Boží Moudrost...

... Starec Nikolaj se odmlčel a pak dodal, jako by odpovídal na myšlenky, které Alexej nevyřkl nahlas:

— Ano, máš pravdu, Alexeji, ve svých úvahách o tom, že lidé ve své většině věří hloupě... Ve slepé a fanatické víře někdy konají strašné zločiny... A tím, co nazývají «svojí vírou», ty zločiny ospravedlňují...

Víra takových lidí není zaměřena k Otci Nebeskému, ani k Ježíši, ale k jakoby «spasitelným» pravidlům a obřadům...

Víra, která vzniká ze strachu — dělá z člověka nemyslicího otroka, slepý nástroj těch, kdo mu ten strach vštěpují!

Ale víra, která vyrůstá z lásky k Bohu, — přibližuje člověka k Hospodinu!

A neštěstí na zemi vznikají právě z toho, že víra většiny lidí vyrůstá ze strachu. Oni si myslí, že když vykonají nesprávný obřad, — že je čeká záhuba...

Ale ještě horší věci si mnozí myslí, že popravovat ty, kdo jsou jiné víry, — že to je hrdinský čin, za který se hříchy odpouštějí...

A existují ti, kdo tuto šílenost v hloupých lidech podporují a prostřednictvím toho upevňují svoji nadvládu nad světskými bohatstvími a rozlehlými zeměmi. A právě to je strašný zločin, ten největší hřích!

A nejen mezi pravoslavnými se taková neštěstí množí... I Latinové ve svých zemích zřídili inkvizici...

Slabá duše — ta se bojí «nesprávně uvěřit» a za to věčně hořet v pekle! A proto se zločincům snadno rozkazuje těm, kdo jsou ovládáni strachem a předsudky!

A zničená, zlomená víra někdy rozvrací celý život člověka, mění ho v beznaděj a nesmyslnost. Vždyť člověk věřil a věřil, a potom mu řekli, že to, čemu věřil, není pravda, že jeho víra byla nesprávná a že musí věřit nově, jinak... — a víra je zničena...

A lidé se chytají alespoň nějaké «spasitelné», z jejich pohledu «správné» víry ...

Slabí dušemi a chudí rozumem se pocitují ztracení, jestliže to, v co věřili, je najednou nazýváno kacířstvím, blouděním, zločinem. Takový člověk se ocitá před volbou, která je nad jeho síly: komu teď má věřit — neví. Protože víra takového člověka nebyla hluboká. A takový člověk chce co nejrychleji změnit

tu víru za novou a jít za novým vůdcem, a co nejrychleji začít věřit ve «spasitelnost» nových obřadů...

Snadno se víra zničí, jestliže v ní není láska k Bohu a hloubka pochopení!

Ale Podstata víry nezničitelné — to je sám Bůh! S takovou vírou není nic strašné!

Kapitola šestá: **Loupežníci**

Jednou do roka, v letní době, se Alexej vydával do města, kde byl obchod se solí. Toto městečko vyrostlo na cestě na Sibiř v blízkosti naleziště soli a proto mělo rozvinutou obchodní síť.

Tady Alexej nakupoval těch pár věcí, co se starcem Nikolajem nutně potřebovali k životu. A také odesílal dopisy, co mu dal starce, a bral si na odeslání i od jiných lidí z vesnice žádosti, pokud nějaké byly. Na těch několik dní se ve městě ubytoval u místního státního úředníka nebo u vojvody. Mnoha lidem, kteří sem přicházeli se svými problémy, sepisoval různé papíry, a za to měl zásobu inkoustu, papíru a trochu peněz — na to, co se starcem naléhavě potřebovali: například právě tu sůl, aby si mohli udělat na zimu zásobu hub a zeleniny.

Ale tento rok to v létě nestihl udělat.

Byl už pozdní podzim, když Alexej konečně skončil se všemi hospodářskými pracemi v poustevně, a vydal se do města. Tam všechno úspěšně vyřídil.

Zpátky se Alexej vracel v radostné náladě ducha. Bylo mu lehké u srdce z pocitu, že jeho rady byly lidem alespoň trošku k užitku, že svou práci a slovy

přinesl těm lidem, s kterými rozmlouval, pomoc, třebaže nevelkou.

Bylo jasné počasí, první mrazík zpevnil cesty, rozblácené od deště — a šlo se lehce.

Sluníčko — jako by se na rozloučenou mazlilo — hladilo svými paprsky poslední zlaté lístečky na břízkách...

... Loupeže na cestách nebyly v té době ničím zvláštním.

Lidé utíkali do lesů z nucených prací, utíkali tam před vojenskou službou, utíkali z klášterů a pousteven před surovými pilíři nové víry nebo fanatizmem víry staré, i před krutostí statkářů a nových majitelů dolů. Nacházeli útočiště v lesích tajgy, a někteří z nich se srocovali do band a hledali obživu na obchodních cestách.

* * *

Alexeje přepadli čtyři loupežníci.

Lupiči se dopálili kvůli tomu, že Alexejovi neměli co vzít... Trochu soli a papír — to bylo všechno. Začali ho surově mlátit; vylévali si svoji zlost na celý svět za svůj zničený, beznadějný život...

Potom hodili tělo zmláceného, polomrtvého Alexeje do rokle...

— Je třeba ho dorazit! Udá nás, začnou po nás pátrat! — řekl vůdce loupežníků.

— No výborně! Stejně nás už všude hledají! Ale hřích zabití si na svědomí brát nechci! — odpověděl ramenatý loupežník se zamračeným pohledem, nejurostlejší a nejsilnější z útočníků.

— Ani já, spravedlivý se vybarvil! Čist'ounek chceš zůstat? Kdepak! — zlostně vyprskl pohlavár.

Podal ramenatému sekyru:

— Na, doraž ho!

... Alexej pokojně a jasně najednou pochopil, že právě tohle je ta smrtelná hodina. Ale smrti se nepolekal. Dokonce se tak nějak zaradoval, že se právě teď všechno skončí a on, že možná uvidí Ježíše, dozví se všechno, co nevěděl, ale chtěl by vědět, a pochopí to, co doteď ještě nepochopil...

Obrátil se k loupežníkům a pronesl řeč o tom, že jim odpouští bolest, kterou mu způsobili a smrt jeho těla, kterou zamýšlejí.

Alexej začal pronášet modlitby o odpuštění hříšníkům jejich nevědomosti toho, co činí. Pochopení, že jeho modlitba za tyto zbloudilé je ta maličkost, kterou teď může udělat, mu přineslo klid. Alexejova slova o poučení a záchraně hříšných duší, které ztratily v duchovní tmě schopnost milovat, vytékala z hlubin jeho duše. Obracel se k Ježíšovi, Který — Jediný, určitě ví, jak jim pomoci, těmto nešťastným...

Loupežník, který stál se sekyrou v ruce, ho s údivem poslouchal, a potom pustil sekyru:

— Nedokážu to, ty sám dobij toho blaženého...

— Cože? Zpátky k «rozkolníkům» tě to táhne? Ale kde byla ta tvoje «víra», když jsi ke mně přišel? Dívej se teď, možná, ho Bůh spasí za to, že je mnich a «štípečník»³ a že se nekřížuje dvěma prsty? Nebo nespasí? Nu? Zkusíme to? Jeho život je teď v mých rukách!

... Pohlavár přistoupil, vzal sám sekyru, chtěl se rozmáchnout a... najednou se očima setkal s jasným,

³ U «staroobřadníků» je to hanlivý název pravoslavných «nové víry», kteří se křížovali štipcem, tj. tříprstně.

jakoby zářivým a podivuhodně klidným pohledem Alexeje.

Podivil se a také ho nezačal dobíjet...

Tři další kumpáni se mlčky dívali na to, co se dělo.

Vůdce se zeptal Alexeje:

— Když jsi takový smělý, půjdeš k nám do bandy? Pak tě nechám naživu! Já odvážné potřebuji!

— Ne, pro tohle mi nebyl život dán...

— A ty jako — víš, proč?

— Právě teď se to možná na «onom světě» i dozvím.

... Pohlavár si odplivl, zaklel..., ale zabíjet ho nezačal.

Alexeje, zalitého krví, nechali pomalu umírat v rokli...

Z posledních sil se Alexej doplazil k cestě a ztratil vědomí.

*** * ***

Alexeje ovládl neočekávaný, nepopsatelný a blažený klid. Pociťování těla s jeho bolestí zmizelo...

Alexej uviděl v plápolajících plamenech svíček obličej Ježíše na ikoně. Ten obličej začal náhle jakoby ožívat. Ježíš se na Alexeje usmál a vztáhl k němu Ruce! Alexej se k Němu začal natahovat, ale nemohl se Ho dotknout... Jako by je oddělovala průzračná stěna...

Viděl, jak se pohybují Ježíšovy rty: «Já tě čekám, Můj synu, ale ne teď: musíš toho ještě hodně poznat a vykonat!»

... Alexej tato slova uslyšel nebo je prostě jen pochopil... Ale Ježíš se na něho stále díval — a jeho

duši naplňovala Ježíšova Láska! A Alexej věděl, že právě ta Ježíšova Láska je to Nejdůležitější!
Potom už nic neviděl a nepociťoval...

* * *

Starec Nikolaj vyšel ven z poustevny; poprvé za patnáct let.

Přišel k té chalupě ve vesnici, kde měl chromý stařík jediného koníčka v celém okolí. Poprosil, aby ho zapřáhl!

— Aljošu pojedu hledat, stalo se mu neštěstí, zapřahej, pro Krista!

... Zamračený majitel koníka bez námitek zapřáhl do vozu svoji hubenou kobytku. Sám jel se starcem.

... Našli Alexeje. První fujavice už posněžila cestu.

Ale našli ho — ještě živého. S námahou zvedli tělo a položili ho do vozu.

— Nepřežije, — zachmuřeně pokýval hlavou chromý stařík... Ale svlékl si kabát a přikryl jím Alexeje.

Vydali se na zpáteční cestu.

Starec Nikolaj mlčel. Na kolenou mu spočívala Alexejova hlava. Opatrně přidržoval jeho tělo: vůz se silně otřásal na zmrzlých výmolech.

Smrtelně bledý Alexejův obličej byl překvapivě klidný a překrásný... Pramínky speklé krve zpod světle rusých vlasů jako by dokonce zdobily jeho tvář...

Před starcem Nikolajem ze zjevila podoba Ježíše s pohledem, pronikajícím až do hloubi duše. Starec

Nikolaj se díval do Ježíšových očí a modlil se: «Ať se stane všechno podle Tvoje Vůle, Pane!»

*** * ***

Alexej přežil, ale uzdravoval se pomalu.

Starec Nikolaj se o něho staral jako o malé dítě. Krmil ho lžičkou.

Dlouho klečival před ikonou, a ve světlých očích se mu blyštěly slzy...

Jindy se posadil vedle Alexeje a vedli spolu besedy.

Ten čas se Alexejovi vtiskl do paměti klidem a štěstím, bez ohledu na pomalé navracení tělesného zdraví.

On tělo skoro nepocíťoval, a jeho duše jásala nad tím, že mu bylo dáno — uvidět Ježíše!

Vyprávěl o tom starci Nikolajovi:

— Možná, že to byla jen vidina, pouhé blouznění z bolesti... Ale jak si na to vzpomenu — srdce se mi naplní štěstím!

— Nepřísluší mi to posuzovat... Ale — Ježíš ti zachránil život, zjevil Se ti, a tedy to musí mít nějaký důvod... Jemu je známý, ale nám, hříšným, ne...

A že jsi spatřil Ježíše — to ochraňuj v srdci. Ale lidem o tom zbytečně neříkej...

Zkoušky, včetně tělesné nemohoucnosti, nám jsou často dávány pro poučení a upevnění ducha!

A uvidět svoji smrt tak blízko — to je veliký dar od Boha!

Bude dobré udělat si závěry z toho prožitého a svěřit Pánu Bohu budoucnost!

Kapitola sedmá: **Život bez starce Nikolaje**

V modlitbách a prosté práci plynul Alexejův život.

Dlouhá zima, čarokrásné jaro, krátké léto, a podzim, po kterém znovu nastupovala krutá zima... Znovu a znovu bylo třeba v sobě nacházet stále více Božího Světla a stále méně se rmoutit nad nedokonalostí tohoto světa.

Takový život naplňoval Alexeje postupně stále silněji Boží Přítomností!

Starec Nikolaj začal být velice tělesně slabý...

Stávalo se, že poprosil Alexeje, aby mu pomohl se zvednout z lože a spustit se na kolena před ikonou. Ale bývalo, že vůbec na modlitbu nevstával.

Začal být jakoby průzračný, jakoby se už v těle duše ani nezdržovala, ale úplně se přestěhovala do jiného světa.

Po celý čas měl starec na rtech světlý úsměv, jakoby už viděl svůj rajský příbytek...

Právě takhle, tiše, s úsměvem na rtech — on i odešel z tohoto života.

... Alexej bez starce Nikolaje jako by osiřel.

Obtížně si přivykal na úplnou samotu.

Dokud byl vedle něho starec Nikolaj — bylo všechno jednodušší!

Starec řídil pořádek celého jejich života. A zdálo se, že se s každým dnem stále více přibližují dušemi ke Království Nebeskému.

Ale v osamění se Alexejovi nedařilo zachovávat rovnoměrný klid modlitebního předstoupení před Bohem a pravidelnost ve svém životě.

Někdy celý planul v horoucí lásce k Bohu, jeho život byl naplněn pociťováním Přítomnosti Boha vedle něho! A zdálo se mu, že se už-už před ním odhalí všechna nepoznaná tajemství!...

Ale potom znovu přicházel pocit, že mu uniká to hlavní, co by měl udělat, že utrácí síly nadarmo, že dobra a lásky na Zemi od jeho duchovní práce nepřibývá a nikdo z Božích tvorů víc tepla a světla nedostává!

Alexej začal dodržovat pusty stále přísněji, začal svůj život dělat stále asketičtější. Mořil své tělo hladem a neustálými modlitbami; vášnivě se snažil postihnout Boží svět.

Myšlenky o smyslu vlastního života a o poslání bytí tady na Zemi znovu a znovu naplňovaly Alexeje nespokojeností s jeho osamělými duchovními činy mnišského života.

Vždyť on přece nechtěl «spasit» sebe samotného, když se vydával na mnišskou cestu. Zamýšlel přece svůj život zasvětit Bohu a lidem!

Znovu a znovu četl Evangelia, pokoušeje se aplikovat ve svém životě to, co říkal učedníkům Ježíš.

A Alexej se rozhodl, že začne pomáhat těm lidem, kteří žili v okolních vesnicích.

Chtěl to dělat už i předtím, ale starec Nikolaj mu to rozmlouval: «Nenuť lidi žít podle tvojí víry, nechtěj, aby měli víru podle tvých představ! Každý má před Bohem odpovědnost sám za sebe!»

A tak se teď Alexej rozhodl, že se nebude snažit lidi poučovat o duchovním životě kázáním, ale prostě jim pomáhat v tom, co ti lidé potřebovali: «Cožkoli jste učinili jednomu z bratří těchto Mých nejmenších, Mně jste učinili.» (Mt 25:40).

A začal vdovám a nemohoucím starým lidem prokazovat jednoduchou pomoc, přiměřenou jeho schopnostem. Děravou střechu opravit, studnu vyčistit, dříví naštipat, žádost napsat...

Stanovil si to sám sobě jako mnišskou poslušnost. A začalo mu být radostněji od té radosti a údivu těch lidí, kteří už od nikoho pomoc nečekali — ani od Boha, ani od lidí.

Kapitola osmá: **Vyléčení chlapce**

Jednoho dne těžce onemocněl chlapec Tichon — starší syn té ženy Jefimie, kterou starec Nikolaj kdysi pokřtil.

Chlapec byl v bezvědomí. Tělo měl rozpálené horečkou, která už několik dní neklesala.

Jefimiina dcera, Duňaša, hospodařila v domě, o všechno se starala, ale samotná Jefimie se doslova zhroutila... Smířila se už se synovou smrtí a jen obviňovala sama sebe za hříchy a potichu naříkala na kolenou před ikonou.

Avšak Alexej začal o život dítěte odhodlaně bojovat...

Přinesl med, přikázal vařit odvary z bylin, které nasušil ještě starec Nikolaj a naučil ho používat je na různé choroby.

Alexej sám se nepřetržitě modlil a pokoušel se skrz ruce propouštět To Světlo Boží, co pociťoval v duchovním srdci...

Někdy se mu zdálo, že život v těle dítěte už drží jenom jeho ruce... Ale zázračné uzdravení po modlitbě nepřicházelo...

Alexej viděl Boží Světlo a pociťoval Boží Přítomnost tak jasně, jako nikdy předtím! Všechny svoje síly se pokoušel vložit do modlitby... Ale chlapec dál blouznil... Hned chroptěl a zadýchával se od kašle, hned slabě sténal, hned zas upadal do ještě hlubšího bezvědomí, a zdálo se, že se už právě teď rozloučí jeho duše s tělem, zmučeným bolestí...

Život chlapce jako by už udržovalo jen to úsilí, které Alexej vynakládal, ale po celý čas se zdálo, že se nitka života už už přetrhne...

Alexej se modlil dál — horoucně, z posledních sil. V zázrak už téměř nedoufal, ale tvrdošíjně pokračoval:

«Ježíši! Co dělám nesprávně? Vždyť — já vidím Tvoje Světlo a vím, že jsi Všudypřítomný a Všemocný, Starostlivý a Milostivý! Proč chlapce neuzdravíš Ty? Jestli je toho příčinou moje pýcha, že jsem se chtěl rovnat Tvým apoštolům ve velikých dovednostech — pak za to potrestej mě, a ne dítě! Netrestej jeho — za moji nedokonalost! Nebo je moje víra slabá? Ale vždyť nemocné dítě nezavinilo moje nedokonalosti! Z jakého důvodu nedovoluješ Svojí Síle, aby ho uzdravila? Vždyť Tvoje Všemohoucnost nemá hranic!»

Alexej si začal vyčítat, že opustil standardní modlitby a nemístně mluvil k Ježíšovi. Potom se znovu a znovu modlil, potom zkoušel směřovat svoje troufalá prohlášení k Otci Nebeskému, zkoušel vzpomínat na všechny svaté, po modlitbách k nimž, jak se říkalo, přicházela zázračná uzdravení... Přítomnost Boží už byla tak silná a živá!... Doslova vzrůstala, přibližovala se!... Ale zázrak nepřicházel...

Náhle někdo zaklepal na dveře.

Duňa, sestra nemocného chlapce, otevřela, ani se nezeptala «Kdo je tam?».

Na prahu stála mladá žena podivuhodné krásy.

Alexejovi se zdálo, že z neznámé vychází Zářivé Světlo. Nebo — to jenom škvírou otevřených dveří vnikl do dusné chalupy svěží mrazivý vzduch a kolem neznámé se zablýsklo sluneční světlo?...

Neznámá se poklonila hospodářům až k zemi, a konečky prstů se přitom dotkla podlahy.

Alexej si všiml, že se na okamžik zarazila, když uviděla jeho mnišského oblečení...

Pak klidně řekla měkkým hrudním hlasem:

— Jmenuji se Rada, jsem léčitelka. Vyléčím chlapce.

... Alexej, potácející se únavou, se zvedl z kleku a uvolnil jí místo u lože nemocného.

Rada přistoupila blíž. Svlékla si venkovní oděv a zůstala ve světlé košili až k zemi, s krásnou výšivkou kolem výstřihu a na rukávech; kolem štíhlého pasu byl oděv přepásaný tkaným páskem. Husté rusé vlasy měla zapleteny do copu až pod pás. Její šedomodré oči byly klidné a laskavé. Alexej se setkal s jejím pohledem jen na okamžik, ale zapamatoval si ten překrásný obličej do nejmenších detailů.

Rada přistoupila k nemocnému dítěti a položila mu ruce na prsa a na hlavu. Několik minut tak stála, její tělo jako by strnulo.

Alexej uviděl Božské Světlo — Živé Záření Bílozlatavého Světla všechno zaplnilo. Toto Světlo proudilo skrz tělo Rady a naplňovalo tělo nemocného chlapce.

Alexej vyšel do síně a klesl tam na lavici... Nemateriální Světlo bylo všude kolem a nepřestávalo

zářít. Alexej se do toho Světla jakoby propadl. Všechno zmizelo z jeho vnímání v Klidu a Blaženosti Světla... Věděl, že teď už bude všechno v pořádku...

Probudilo ho to, že ho Duňaša zatahala za rukáv:

— Tiška se uzdravil! Je úplně, úplně zdravý! Podívej se, podívej! Bůh mu pomohl! Ty jsi ho léčil, a potom ho Rada vyléčila úplně! Maminka už vůbec nepláče! Jen se podívej!

... V posteli seděl usmívající se Tiška. Jefimie ho chtěla po lžičkách nakrmit polévkou, ale on začal jíst sám... Žena si utírala slzy štěstí.

— Ale kde je léčitelka, kde je Rada? — zeptal se Alexej.

— Odešla už navečer. Jakmile horečka Tišeňkovi klesla — tak hned odešla... Řekla, že ho vyléčila. Báli jsme se, že mu ráno může být znovu špatně, ale on je teď úplně zdravý! Ona to tak i říkala, že bude zdravý! Zázrak Boží se stal!

Chlapcova matka Jefimie se pokřižovala a pobožně zašeptala modlitby.

Alexej sám také poklekl před ikonou a děkoval Bohu za projevový zázrak.

* * *

Potom pomalu kráčet k poustevně a stále přemýšlel o té, která se jmenuje Rada, o té, která tak snadno uskutečnila vyléčení umírajícího dítěte podobně jako Ježíš a Jeho apoštolové:

«To znamená, že je to možné! Kdo je ona? Kdo ji tomu naučil? Je možné se tomu naučit?»

Část druhá

Kapitola první:

Dětství Rady

Radomír objal svoji maličkou dcerku, pohladil její světle rusé vlasy a posadil ji na svého koně. Rada se dívala na otce nechápavě.

«Jak už jsi vyrostla! Bude z tebe krasavice!» — pomyslel si Radomír. Ale nahlas řekl klidným hlasem něco jiného:

— Pospíchej k dědečkovi! Řekni mu, že já vzkazuji, aby všichni utekli! Rychle utekli! On ví, co je třeba dělat!

— A ty?

— Uháněj, dceruško! Uháněj — rychle, rychle! Uháněj!

... Radomír zvláštním způsobem hvízdal na koně — a kůň vyrazil vpřed.

Rada se ještě jednou ohlédla a uviděla, jak její otec s jistotou pomalu zamířil tam, odkud byly slyšet výkřiky.

Šel, a nad ním byla ohromná kupole Božského Světla-Ohně, Která jakoby ochraňovala před neštěstím Radu a všechny lidi občiny...

On šel tam, kde jeho tělo čekala smrt. On to věděl, ale maličká Rada to ještě nevěděla, ale pociťovala, že všechno kolem — najednou vůbec není takové, jako by to mělo být ve světě lásky a harmonie, světla a radosti, ve kterém žila a vyrůstala do tohoto dne...

Takového otce si i zapamatovala: klidného, silného, a sjednoceného s Božským Ohněm, se Sílou Boha — on šel na smrt, aby nezahynuli ve strašném utrpení na mučidlech jeho začínající žáci a aby všichni lidé jejich obcíny stačili utéct před hrozícím nebezpečím.

Až později, když byla Rada starší, se dozvěděla podrobnosti. Radomír přišel sám do té osady, kam už vstoupil ozbrojený oddíl v čele s vojvodou a archieprejem⁴, poslaný «vyšetřit»: kdo to tu káže «herezi» a «pobuřuje» lid...

Začali lidem vyhrožovat mučením — aby jim lidé vydali toho, kdo je učil. A proto tedy Radomír přišel sám ke katům — aby nikdo nezahynul, neutrpěl a aby jeho občina stačila odejít z těchto míst nikým nezpozorována a nevypátrali ji. Udělal to za cenu vlastního života.

Radin dědeček Blahoslav, stařešina obcíny, tehdy dokázal včas shromáždit všechny lidi a odvést je před záhubou; ukryli se v těžko prostupných lesích nedozírné ruské země. Odešli velice daleko od těch míst, kde se Rada narodila a vyrostla.

Radě tehdy bylo jen osm let.

* * *

Rada, pokud si sama pamatovala, pociťovala vždy otce jako nejdůležitějšího člověka ve svém dětském životě. Radina matka zemřela brzy po tom, co se Rada narodila. Radomír se s veškerou svojí péčí a láskou stal Radinou laskavou matkou i starostlivým a silným otcem najednou.

4

Pravoslavný biskup.

Postupně Radě odhaloval poznání celého světa s veškerou jeho harmonií a krásou. Jeho ruce — takové silné, něžné, spolehlivé, připravené ji v jakémkoliv okamžiku podržet, — byly vždy vedle ní!

Radomír sám učil dcerku všemu už od kojenického věku: chodit, mluvit, přemýšlet, dívat se na svět očima duše, hledat samotnou odpovědi na ty otázky, které v ní vznikaly. Naučil Radu být odvážnou a obratnou, jako by učil syna, kterého mu nestačila porodit jeho milovaná žena. A učil Radu i tomu, čemu obvykle učí dívky jejich matky. A Rada také ráda pečovala o svého otce — snažila se ze všech sil být zručnou a šikovnou hospodyňkou v jejich domě.

Radomír byl jediným synem hlavy obcíny, stařešiny Blahoslava.

Jejich občina byla zvláštní. Žilo se v ní tak, jak se v mnohých rodech a občinách žilo na Rusi ještě před příchodem pravoslaví. Lidé z jejich obcíny se snažili už po mnoho staletí ochraňovat tradice a vědění z dávných časů — předávané z pokolení na pokolení.

Ale nebylo jednoduché tak žít. Víc takových občin už nezůstalo, a pokud někde i byly, pak o tom Blahoslav a jeho občiníci nevěděli. A za náboženské představy, které nyní nazývali «pohanskými», mohli občinu vyhnat z místa usídlení, a co hůř — trestat mučením a smrtí její členy jako «heretiky». Proto žili v odlehlých a liduprázdných lesích. A klid jejich rodin vždy střežili silní gardisté. Pozorovali okolí z vysokých stromů nebo ho objížděli kolem dokola na koních. V případě «nezvaných hostů» byli připraveni je odvést od osady nebo všechny osadníky včas varovat před nebezpečím.

Radomír občas bral Radu na takovou strážní službu s sebou. Rada tyto jejich «důležité dny» obzvlášť milovala.

V té době už uměla jezdit na koni, a také chodit nebo sedět v úkrytu tak tiše, že to nikdo nepozoroval.

Radomír naučil dcerku i všímat si všeho, co může poznat člověk z lesa: stop zvířat a ptáků, jejich hlasů, i různých změn v chování lesních obyvatel. Radomír ji učil i tomu, jak obyvatele lesa nevyplašit, jak si získat jejich důvěru. A — jak podle jejich chování poznávat, co se děje v okolí.

A když se dívali do dálky z vysokých kopců nebo zůstávali na nocleh na speciálních plošinách na vrcholcích ohromných stromů, z kterých bylo vidět na mnoho verst, zdálo se Radě, že jí celá Země odhaluje svá nedozírná prostranství, svá kouzelná tajemství.

Jednu z takových borovic Rada obzvlášť milovala. Z jejího vrcholku se všechny okolní stromy zdály podobné zeleným vlnám, a dále se pak otevíraly lužní louky a ústí řeky s roztodivným tvarem koryta.

* * *

Jednou s otcem zůstali na tomto vrcholku borovice na celou letní noc. Počasí bylo jasné, téměř bezvětrné. Zdálo se, že hvězdy svítí obzvlášť jasně. Vycházející měsíc neuvěřitelně krásně osvětloval vrcholky stromů. V měsíčním svitu se stříbřila řeka kouzelně zahalená mlhou.

Radomír rozprostřel na dřevěné strážní plošině na vrcholku borovice svůj plášť a přikryl jím Radu před nočním chladem:

— Prospi se dcerko! Zrána tě vzbudím brzičko, budeme vítat sluníčko!

... Ale Rada nemohla usnout. Ležela na zádech a kochala se hvězdným svitem. Přepíňovalo ji nadšení a hluboká úcta. Pomaličku vzala Radomíra za ruku:

— Tatínku, a kdo všechno tohle stvořil — všechnu tuhle krásu?

— Bůh!

— A jak?

— Svojí Láskou a Sílou! On do všeho existujícího vložil Částičky Sebe, Svých Živých Energií. V různé míře Je zhmotnil, a tak všechno stvořil.

On to nejdříve všechno vymyslel, a potom dal jakoby impuls k tomu, aby se to tady všechno zjevilo, žilo, rozvíjelo se a zdokonalovalo podle Jeho Záměru! Ve všem, Jím stvořeném, jsou Částičky Jeho Lásky a Nekonečné Síly!

— Jaký je veliký a silný, když něco takového dokázal!

— Bůh právě tak vytvářel překrásné světy mnohokrát! A potom se z každého takového světa — do Něho, Otce Stvořitele, vracely Veliké Duše, které vyrostly do své Velikosti v těchto světech. Vlávaly se do Něho právě tak, jako se tahle řeka vlévá do moře. Řeka a moře se na mořských prostranstvích stávají *jedním*.

... Rada si vzpomněla, jak se jednou s otcem jeli podívat na moře. Bylo tam Severní moře — a klidná řeka, která se na tom místě stávala *jedním* s mořem... Tehdy Rada vůbec nepřemýšlela o tom, jak se slévají vody řeky a moře. Jenom se těšila z velkoleposti prostoru a kroužících racků...

Ale teď jí otec pomohl si vzpomenout na to, co se jí tehdy silně a živě vtisklo do duše — jako majestátní krása.

Radomír pokračoval:

— A právě tak, jako se řeka stává mořem, stávají se Veliké Duše *Jedním* s Bohem Stvořitelem. My je můžeme nazývat Bohy. Oni mohou po sjednocení se Stvořitelem tvořit Společnou Silou, vytvářet překrásné světy a uskutečňovat i další Božská díla — velká i ta nepříliš velká.

A každý člověk se může snažit o to, aby se stal takovým Představitelem Boha, který je vidět jako Božské Slunce.

— A Ty se Jím staneš?

— Vynasnažím se!

— A já také?

— Jestli budeš chtít. Člověku je Bohem darováno právo vybírat si, jak a pro co bude žít.

Už jsem ti říkal, že v každé bytosti je Částečka Božských energií. A tu Částečku v sobě může člověk vypěstovat do Ohromnosti. A takový člověk se může začít učit všemu tomu, co umí Bůh.

— A kde je ve mně ta Částečka Boha?

— Právě tady, v duchovním srdíčku, tam — kde se rodí láska. Na začátku se v něm můžeš naučit pociťovat. Je to zvláštní centrum, kde může člověk vidět a slyšet Boha, pociťovat Jeho Lásku.

— Ano, já si pamatuji, jak jsi mi to vysvětloval. Vždyť i teď je tuze mnoho takové Lásky: ve mně a všude, všude kolem!

— Největší Síla ve vesmíru je Síla Lásky! Touto Silou se všechno tvoří.

— A jak?

— No — jakoby stejně, jako děláš věci i ty. Právě teď jsi sama vymyslela nějakou věc, a potom vkládáš lásku a sílu duše a těla do toho, abys tu věc uskutečnila. Tak to dělá i Bůh. A z toho vyplývá, že se už můžeš začínat všemu učit u Boha. Ale Bůh zná a umí mnohem více, nežli my!

... Takovými prostými slovy Radomír Radě všechno vysvětloval a stavem sebe-duše jí pomáhal začít chápat a poznávat Tajemství Univerza.

... A zrána vítali svítání. Nad prostranstvím, zaplněným ranní mlhou, která byla něžná a zlatavě růžová, nekonečná jako moře, — vycházelo slunce! Byl to Majestát Krásy a Ticha!

... Všechno tohle, spolu s pamatováním na otčova slova o *Božském Slunci*, bylo pro Radu velice důležité!

A v tomto *Tichu* tehdy Radomír pronesl ještě několik slov o tom, že v duchovním srdci člověka může právě takhle překrásně zářit láska — podobně jako vycházející slunce, které laská všechno živé svými paprsky.

* * *

Tak rostla a učila se Rada.

Radomír ještě děvčátku hodně vyprávěl o Bohu Stvořiteli, o živé Matičce Zemi — domově pro všechny děti Boží, na ní žijící! Všechny tyto vědomosti se samy vřazovaly do Radina života — a nezdály se jí ničím divným a neobvyklým.

O svých «dospělých» záležitostech, kvůli kterým se Radomír občas nadlouho vzdaloval, tehdy maličké Radě nic nevyprávěl.

Ale práci, kterou si předsevzal, nebylo jednoduché uskutečnit. Učil lidi v dalších osadách vědomostem o Bohu, které se na Zemi postupně vytrácely kvůli krutým náboženským represím...

Někteří z těchto Radomírových žáků se časem stávali občníky v jejich duchovní komunitě, kterou spojoval život podle Zákonů Božích.

V té době, o které vyprávíme, si nedaleko od jejich občiny postavili tábor starověrci, utíkající před potrestáním. Zůstali bez stařešiny-zpovědníka, který je zradil. Ale oni sami «novou víru» nepřijali; chtěli zachovat *věrnost Bohu*, tak, jak ji sami chápali. Rozhodli se, že se ukryjí v lese, ale jak by měli dál žít duchovně — nevěděli.

Stařešina Blahoslav nechtěl tyto lidi hned přijmout do své občiny, ale dovolil svému synovi pomáhat jim a učit je.

— Jestli je důstojně vyučíš — podívám se, jaký osud jim Bůh uchystal.

... Jenomže to všechno nedopadlo tak, jak to bylo zamýšleno. Radomírovi se nepodařilo ty žáky zachránit, a ani je nestihl mnohé naučit. A sama Blahoslavova občina musela opustit místo svého usídlení, a teď šli dál na východ, co nejdále od jakýchkoli sídel, měst i vesnic...

Šli — už bez Radomíra...

* * *

Byla to těžká cesta. Vzali s sebou jen to nejnужnější...

Žádné vozy. Koně šli na opratích, naložení, co se na ně vešlo. Prodírali se houštinami.

Stařešina Blahoslav nedával najevo, jak mu bylo těžko. Vedl lidi tvrdě, svojí silou a vůlí řídil jak samotný postup, tak i celý život občiny, která se vydala na cesty.

Podle jeho vzpomínek to nebylo poprvé... Ale tak těžko, jako teď, ještě nebylo nikdy...

Když dělal volbu mezi tím, jestli má odvést lidi — nebo shromáždit všechny muže občiny a pokusit se zachránit svého jediného syna, — dlouho neváhal... Ale ta volba, kterou udělal, vytvořila v jeho duši bolavou nehojící se ránu... On jasně chápal, že by nedokázali čelit vojsku — a zahynuli by tehdy všichni. On přijal jediné správné řešení... A tak teď šli, šli a šli...

... Rada se dědečka zeptala na otce:

— A tatínek nás už brzy dohoní?

... Dědeček ji objal, podíval se jí do očí, a tiše řekl:

— Ty už jsi velká, Radunko moje! Ty už to musíš pochopit: tvůj tatínek nás nedohoní! On se už dřív než my dostal tam, kde žijí duše bez těl, kde žije tvoje maminka. Tam je teď i on... Z celé naší rodiny jsme my dva na tomto světě zůstali sami, vnučenko!

... A tak Radě skončilo bezstarostné dětství...

Kapitola druhá: **Existuje smrt doopravdy?**

Smrt jediného syna poznamenala stařešinu Blahoslava svou těžkou stopou. A nejen jeho samotného, ale celý život občiny. Na pomoc druhým lidem si teď Blahoslav nedovoloval ani pomyslet, a nepovoloval ani přibližovat se blízko k vesnicím!

Žili ještě více skrytě, nežli předtím; schovávali se v odlehlých lesích daleko od vesnic a sjízdných cest.

Sám Blahoslav začal být víc než přísný. Za neposlušnost dokázal provinilce vyhnat bez slitování z občiny. A toho se báli. Báli se zůstat v osamocení, bez občiny. Proto si teď nedovolovali stařešinovi odmlouvat ani v maličkostech...

Duchovní život v občině také začal jakoby uhasínat — kvůli tomu strachu, který jako žiravina, téměř neviditelně prorůstal do duší lidí...

Zdálo se sice, jakoby všechno šlo podle zavedených zvyklostí... Ale starost o to, jak přežít, jak se ukrýt před pronásledováním — se stala hlavní starostí v životech lidí...

Blahoslava lidé bez odmlouvání poslouchali ve všech otázkách, týkajících se života občiny. Měli respekt před jeho přísností, nedovolili si oponovat, dokonce ani, když s něčím nesouhlasili.

Ale Rada se chovala prostě tak, jako by se jí dědečkova přísnost netýkala. Mohla ho neposlechnout, mohla být potrestána za nějakou svoji malou svévolnost. Ale neměla vůbec strach! Ona svého dědečka milovala, a jeho bolest ze ztráty Radomíra chápala...

* * *

Svého otce teď Rada viděla často: těšila se Jeho Svítící Podobou, pociťovala tak, jako předtím, Jeho Ruce ze Síly, přinášející Světlo a Velikou Lásku — které se k ní natahovaly... Ony ji opatrovaly, připraveny v jakýkoli okamžik ji podržet, obejmout, usměrnit...

Poprvé tak Radomíra uviděla brzy po smrti Jeho těla.

Blahoslav je tehdy nechal přenocovat a odpočnout si po dobu silného deště — ve velké jeskyni, kterou kdysi někdo vykopal v příkrém svahu.

Byl pozdní večer. Všichni už ulehli ke spánku, unaveni denním pochodem.

Rada se probudila a všimla si, že dědeček vyšel sám ven. Šla se za ním podívat, co se přihodilo. Zastavila se u východu z jeskyně a skrz clonu deště uviděla zarmoucenou postavu dědečka u řeky. Stál pod studenými proudy deště a plakal.

Rada už dovedla vnímat a chápat *duše*. A dědečka vždy velice jasně pociťovala... Teď věděla, že tam, vedle bouřlivého proudu řeky, stojí on a usedavě pláče pro zemřelého syna, že nastavuje dešti tvář, ze které chladné proudy smývají žhavé slzy... A že prosí Boha o pomoc na jejich těžké cestě do neznámých krajů...

Rada chtěla jít k dědečkovi, aby ho utěšila.

A vtom uviděla Radomíra — tak jasně. Ho uviděla, že se rozběhla Ho obejmout. Jenže její ruce prošly skrz zářící nemateriální Podobu.

Radomír řekl laskavě:

— Ne rukama těla, ale duše — Mě obejmí! Pamatuješ, jak Jsem tě tomu učil?

... Rada strnula v této známé něžnosti otcovských objetí... Přestože teď Jeho Ruce nebyly tělesné, ale byly z Božského Světla!

— To znamená, že Jsi nezemřel?

— Musel jsem opustit pozemské tělo, dceruško. Ale Já jsem s tebou vždy a vždy s tebou budu.

— Ale dědeček — proč tedy tak pláče? Mám mu říci, že Jsi tady?

— Počkej trochu: Já Sám mu to řeknu!

... Od té doby si Rada mohla vždy s Radomírem pohovořit, požádat Ho o radu, povyprávět o svých zármutcích a potížích, i o radostech a objevech.

... Jednou, když už se zabydleli na novém místě, o tom vyprávěla dědečkovi.

On přísně pokýval hlavou:

— Ano, duše bez těl žijí, vnučenko! Ale ty hlavně nepovoluj uzdu svým snům a fantaziím. Musíš se učit žít ve viditelném a hmatatelném světě, a ne obhlížet všelijaké vidiny!

— To tatínek je ta «vidina»? Ty nevěříš, že ho také můžeš duší vidět? Proč mi nevěříš, že vidím a slyším tatínka?

— Věříš, nevěříš — stále stejná písnička! Věřím ti! Věřím! Ale teď ti nařizuji, abys mě ve všem poslechl. Jdi radši plít zahradu!

... Rada už víc dědečkovi o otci nevyprávěla, ale často Radomíra zvala a povídala si s Ním. A to bylo nejspolehlivější útěchou a ochranou před zármutky a potížemi v jejím životě.

* * *

Blahoslav také mohl vidět svého syna, mohl s Ním vést besedy... A besedovali často. Jenom v tom nebyl takový klid a štěstí, jako v besedách s Radou.

Stávalo se, že se se synem hádal.

Radomír před ním stál v těle, složeném ze Světla, a Blahoslav na Něho hartusil, jako by káral nezvedence:

— A Ty — kvůli čemu jsi zemřel?! Kvůli těm, kdo ani nejsou našeho rodu a plemene, za cizáky jsi položil život!

— To není pravda: ty sám přece, víš, že Jsem nezemřel, ale jen opustil tělo! Sám chápeš, že pokud bych tam Já Sám nešel, nestihl bych zachránit lidi. A Moje žáky by čekala krutá mučení! A takhle jsme se tomu přece vyhnuli!...

Vždyť víš, otče, že není strašná smrt těla pro toho, kdo postihl Jednotu s Bohem!

— Možná, že to vím, a možná, — že ještě ne... Tobě se to «z té druhé strany» snadno mluví! Ale já zatím ještě nevím, jestli bych to dokázal... Ano — smrti se už dávno nebojím, ale Tvůj odchod mi způsobil veliký žal!

— Ale jakýpak žal?! Vždyť Jsem tady, můžeš Mě vidět i slyšet!

— Občas můžu, ano... Ale na odpočinek nemůžu klidně odejít! Komu zanechám občinu? Kdo vychová Radu?

To není správné, aby děti odcházely před svými rodiči! — vzdychal a brblal po stařeckém způsobu Blahoslav.

A mluvili také často o Radě, o její výchově.

Blahoslav synovi stále vyčítal :

— Zanechal jsi tu dceru jako sirotka! Komu?

— Tobě, otče! Ty ji teď musíš učit!

— Je ještě malá...

— Ne, není malá! Ona bude Velikou Duší, Duší Veliké Síly! A musí se stát *Přinášejí* Světlo lidem! A z toho důvodu musí její tělo, rozum i emoce vyrůstat v úplném souladu s Bohem!

Radu jsi povinen učit ty — náležitě učit! Ale ty děláš všechno pro to, aby zapomněla Božské schopnosti duše!

— Ano, dělám! A budu to dělat dál! Radši bys měl Sám být s námi a učit dceru! Co mi to přikazuješ?! Nechci, aby tvůj osud postihl i ji!

— Nepřikazuji, otče! Prosím! Ale protože tu prosbu neposloucháš — začnu to vymáhat! Protože je to Vůle Boží! A tak, jestliže nezačneš vnučku učit, víc už k tobě nepřijdu!

... Stařec, hrozný pro všechny v občině, s nezlomnou vůlí, se chytil rukama za hlavu a zasténal, jakoby bolestí.

— To stačí, otče! — objímalo ho laskavě Radomírovo Světlo: — Není možné zadupávat výhonky, které se natahují ke světlu! Uč Radu, a Já ti budu pomáhat!

Vždyť i ty sám chápeš, jak je těžké vysvětlit to, co duše vtělená do těla nezná rozumem. Bez tebe se ji naučit Velikým Vědomostem nepodaří!

My dva spolu musíme uchovávat poklady Božských Vědomostí — aby je znovu lidé nemuseli hledat s obtížemi nad jejich síly.

Vždyť přece nestřežíme občinu proto, abychom lidem prodlužovali pozemské životy. Ale pro to, abychom Moudrost a Jasnost Božského světa odhalili těm, kdo chtějí a jsou schopni ji pochopit!

Sám vidíš, jaké nastaly časy... A jestliže nezačneme práci na pěstování mladých duší, které dokážou pojmout Božskou Moudrost, Lásku a Sílu ve vší úplnosti, pak ani na Zemi nevzejde to Zářivé Svítání, o které jsme povoláni pečovat!

Odpuť Mi, otče! Víím, že je ti těžko...

Ale teď ty, a potom i Rada — musíte svoje osudy zapojit do Života Boha! Vědomě můžete začít dělat to, co Bůh chce vaším prostřednictvím uskutečňovat!

To není jednoduchá Cesta! Takový život s Bohem není pro slabé duchem!

Ale vy jste schopni udržovat Boží Plamen v sobě a zapalovat Božské Světlo v dalších lidských duších!

Kapitola třetí:

Lekce stařešiny Blahoslava.

Soulad mezi lidmi – a Bohem

Blahoslav začal Radu učit, ale opatrně a velmi pomaličku. On ji dosud ochraňoval před tou silou duše, která se v ní už začala projevovat.

Ted' spolu rozmlouvali o vážných věcech:

— Tak mi tedy, vnučko, řekni, co je to soulad?

— No, to je, když lidé žijí jeden s druhým v souhlase. Je to, když se člověk k druhému člověku nejen laskavě chová, ale vždy chápe, co je pro druhého dobré, a co horší. Je to, když uvidí přání druhého člověka beze slov a s radostí takové přání vyplní! A když je to vzájemné, pak to znamená, že ti lidé žijí v souladu. Tomu mě učil tatínek.

— A přemýšlela jsi už, že by měl žít člověk v souladu nejen s člověkem?

— A s kým tedy ještě?

— Můžeme žít v souladu i s rostlinami a se zvířaty. A můžeme být vždy v souladu i s Bohem!

— O rostlinách, a o zvířatech a ptáčcích je mi to jasné: tatínek mi to také tak říkal. Ale o Bohu mi to musíš vysvětlit ty. Jak je možné nebýt v souladu s Bohem? Cožpak se to stává?

— Stává... Když lidé mezi sebou nejsou v souladu, když vidí jen svoje spory a svoje křivdy, pak si

toho, že nejsou s Bohem v souladu, obvykle ani nevšimnou, dokonce se nad tím vůbec ani nezamýšlejí.

Ale Bůh — celé Svoje Stvoření prosycuje Sebou a ví v každém okamžiku o každém všechno.

Jestliže je mezi lidmi nesoulad nebo jestli k různým bytostem, Bohem na Zemi vtěleným, přicházejí od člověka pohromy — znamená to, že lidé Božský soulad ve Stvoření narušují svým chováním. Znamená to, že takové duše nežijí v harmonii ani s Bohem.

Proto je velice důležité, aby každý v sobě-duši zavedl pořádek. Tak, jako když ve svém domě udržujeme čistotu — tak i ve svých myšlenkách a emocích musíme zavést takový pořádek a mír, aby se to líbilo i samotnému člověku a nemusel se stydět ani před Bohem!

A když má člověk v duši lásku a klid, pak přeměňuje prostor kolem sebe: dělá ho lepším a krásnějším — jak pro sebe samotného, tak i pro ty, kdo jsou kolem.

Tak se, Rado, podívej, myslíš si: že je to správné — dávat všem svým emocím úplnou svobodu? Jestliže cítím radost a je mi příjemně — raduji se, ale cítím-li se z něčeho špatně — jsem smutná, zlobím se, rozčiluji se?

— Ale co mám tedy dělat?

— Ty se, vnučenko, musíš naučit ovládat. Vzpomínáš si, že by se tatínek hněval, rozčiloval nebo na někoho urážel?

— Ne, nevzpomínám si na nic takového.

— Tedy se i ty uč tak žít!

V člověku-duši může být velká síla — a ta pak může druhé neúmyslně zranit, pokud se člověk po-

zorně nedívá: kolik silenky vložil do svých slov a do svých činů, jaká pociťování ho naplňují a jak je projevuje.

A tak — mravenečky na jejich cestičce, ptačí hnízdo, špatně viditelné v trávě, je snadné poškodit, pokud jdeš po zemi nešikovně, a neuváženě staviš na zem nohy!

Umíš se přece dívat kolem a snažíš se neublížit?

— Ano, snažím se nikomu živému neudělat bolest.

— Právě takhle je i ve světě vztahů mezi dušemi možné snadno ublížit, způsobit zbytečnou bolest slovem nebo jednáním, pokud se nedíváš na následky svých myšlenek a slov, jestliže v duši připouštíš rozčilování, hněv, urážlivost, zármutek!

Jestliže je duše silná, pak může dokonce i svými myšlenkami a emocemi napravit zdraví druhého člověka — anebo, naopak, poškodit, dokonce i když v hněvu nedobrá slova ani nevyřkne, a zlé si jenom myslí. A, naopak, jestliže člověk žije s láskou v myšlenkách a srdci, pak se prostor kolem stává překrásným pro druhé a dokonce i léčivým.

A jestliže je vždy v duši soulad s Bohem — pak se Bůh v tom prostoru stává pro duše Hlavním Pánem.

Tak se tedy uč soulad, zamýšlený Velikým Tvůrcem pro Své děti, dodržovat alespoň v malém...

— Ale jak?

— Vzpomínáš si, jak jsme za svítání spolu vítali sluníčko?

Učila ses srdíčko duchovní zaplňovat světlem, podobným slunečnímu, a svítit paprsky na všechny strany.

— Ano, líbilo se mi to dělat!

— Když ti světlo lásky září v duši a láska se rozlévá kolem — pak se ti i daří být s Bohem v souladu. A ty všem Jeho dětem spolu s Ním posíláš lásku! Daří se to, protože s Bohem vykonáváš stejné dílo!

Když je ti dobře — tak se ti to daří jakoby samo od sebe. Ale teď, až se budeš chtít urazit se nebo se rozzlobit, tak se hned rozpomeň na svoje duchovní srdíčko a snaž se na všechno podívat z něho a všechno kolem milovat. Pak tě hned přejde urážení nebo zlost!

— Budu se snažit!

... Rada dostávala spoustu příležitostí, při kterých se mohla učit tak jednat, ale ne vždy se jí to dařilo.

Blahoslav Radu vychovával velmi přísně. I za nepatrný přestupek ji často přísně káral, trestal ji také za svéhlavost; vyžadoval naprostou poslušnost.

Stávalo se, že se Rada zasnila, a zapomněla něco udělat. Nebo v něčem neposlechla Blahoslavův příkaz. Například se příliš dlouho toulala v lese nebo přeplavala říčku na druhou stranu a šla na byliny... Pak s ní dědeček týden, dva slovo nepromluvil, ani se na ni nepodíval.

Rada dokonce někdy i žalovala Radomírovi:

— Tatínku, pročpak mě dědeček stále poučuje a něco vyčítá? Sám učí o lásce, ale mě — jako by vůbec nemiloval?

Jestliže něco udělám dobře — zřídka mě pochválí. Ale jak udělám chybu nebo neposlechnu — tak se na mě rozzlobí, jako bych byla nějaký zločinec... Já se přece ještě učím! Ale on...

A pokud mu navrhuji něco dobrého, stejně to nikdy podle mého neudělá...

— Ale ty, dceruško, mu neoponuj kvůli hloupostem: «chci!» nebo «nechci!»! Ty ho máš poslouchat! Až se naučíš poslouchat dědečka — pak pro tebe bude snadnější naučit se vždy chápat a poslouchat Boha!

— Ale já někdy vidím, že dědeček není v právu, — a pak nemůžu mlčet! Ale on je nezpochybnitelný! Vždy, jak řekl — to tak bude: ať už to povede k dobrému nebo ke zlému...

— Podívejme se na rebelku!

Dceruško, tvůj dědeček si není jen tak jednoduše jist svojí pravdou. On na sebe vzal velkou zodpovědnost — za všechny lidi v občině, a také i za tebe! Až tohle pochopíš — poznáš, co stojí za tou jeho jistotou!

Ale zatím se kvůli maličkostem neprotiv jeho vůli! Jestliže se ti teď i zdá, že on nemá v něčem pravdu, pak poslušnost zmírní tvoje sobectví, a naučí tě i moudrosti!

Svoji pravdu můžeš prosazovat až tehdy, až si budeš pevně jistá, že ta pravda přichází od Boha, a ne od chtění vlastního sobectví! To se jen tvoje maličké osobní «já» pokouší vyrůst a všem kolem říci: «já to tak chci!», «já to lépe vím!», «já tomu sama rozumím!», «já to umím lépe, než ostatní!»...

Až se maličké osobní «já» podřídí — až pak můžeš s jistotou poznávat Vůli Boží!

A ještě musíš chápat, kdy má tvoje pravda význam nejen pro tebe samotnou, ale je významná i pro mnoho dalších lidí.

Ale jen v klidu mysli a v srdečné lásce je Hlas Boha jasně rozpoznatelný!

— Jako tvůj?

— Ano.

— A nedalo by se to udělat tak, že by se to maličké protivné «já» úplně odstranilo, aby nepřekáželo v životě a nevyvolávalo hádky mezi lidmi?

— Ale co by pak z tebe zbylo? Popřemýšlej o tom sama!...

A vždyť to maličké «já» není vždycky protivné! Vždyť ty jsi rostoucí vědomí! A schopnost přemýšlet, vůle a emoce — právě tvoří tebe-duši, která shromažďuje rozum, a učí se lásce a dobru! Toto osobní malé «já» může být nadobro odstraněno jen tehdy, až každou částici tebe-duše nahradí Božské «Já».

Ale zatím — pokud se naučíš vidět v sobě «protivné» projevy, jak jsi správně postřehla, můžeš se učit nedovolovat hloupé části sama sebe řídit tvůj život! Uč se to hloupé v sobě odstraňovat, a to dobré pěstovat!

A to, jak vést hospodářství občiny, se ty sama uč u dědečka! On za svůj dlouhý život nashromáždil spoustu životní moudrosti! A ty se od něho musíš mnoho věcí naučit, a ne se s ním hádat kvůli hloupostem!

A to, jak houby nakládat a kdy vybírat med — to přece není pro vás důvod k hádkám!

A pak vedete vážné rozhovory o velikém souladu, zamýšleném Bohem, ale vy sami nedokážete vždy žít v souladu...

— Ano..., je to tak...

A ještě pochop, dceruško, že tvoje láska a něžnost jsou pro něho velice potřebné! Jeho přísnost je jen vnější: vždyť je mu těžko!... A ty bys mu mohla pomáhat nejen prací. Tvoje láska je veliká podpora! A ty se s ním hádáš kvůli maličkostem! To není správné!

... A Rada se od této chvíle velice snažila Blahoslavovi ve všem pomáhat.

V občině bylo málo dětí, a přátel z řad vrstevníků Rada mnoho neměla. A ani ji dětské zábavy nepřitahovaly.

Často už pocítovala svět a lidi kolem sebe nedětsky. Mnohé už dokázala vidět a pocítovat duší.

Rada hlavně chtěla všechno vědět o Božském světě! Když někdo z občanů vyprávěl o své meditaci — hned tam běžela a poslouchala. Pokoušela se ji provádět, jak to sama chápala.

Pak o tom vyprávěla dědečkovi.

Ale Blahoslav takové otázky obvykle odbýval mávnutím ruky: ještě je pro tebe brzy, abys to znala!

Ale Rada znovu a znovu hledala to Sjednocení s Božskou Láskou, ze kterého nastává soulad mezi člověkem a Bohem. Hledala ho především v tom, co slyšela o meditacích a o Bohu v rozhovorech občanů.

Jednou poprosila dědečka:

— Ukaž mně Boha!

— Tohle je On, podívej se! — odpověděl Blahoslav s žertovným úsměvem. A mávl rukou kolem.

Ale Rada chápala, že ona nevidí to, co dědeček vidí a zná.

A nevzdala se.

— Vždyť Velijar říkal, že se můžeme sjednotit s Božskou Moudrostí a Sílou jen přes naše předky. A že nás ty musíš učit meditaci «rodový strom», prostřednictvím které bychom mohli využívat všechnu sílu a moudrost předků. Ale ty nás ji neučíš! Zatajuješ ji? Co je to za meditaci?

— K čemu ti to bude? Vždyť si přece můžeš vždy promluvit se svým otcem! Nebo se zeptej mě! K

čemu potřebuješ poslouchat takové všelijaké Velijarovy řeči?

— On mluví krásně... Mnoho lidí ho poslouchá...

Já jsem si zkusila takový strom představit, aby v něm bylo možné pocítit všechny duše, které žily v našem rodu... A čím hlouběji jsou kořeny toho stromu, tím dříve tudíž na Zemi ti naši předkové žili... Ale jenom jak určit, kdo byl první z rodu? Vždyť on měl přece také rodiče! To tedy znamená, že takový «první» neexistuje? A začalo mi samo od sebe vycházet, že čím hlouběji se podíváš — tím víc rodů lidských se spojuje...

A jestliže obraz stromu rozšíříme na všechny lidi, a potom — na všechny na Zemi žijící, to tedy znamená, že všichni lidé, a také všechny ostatní bytosti, jsou děti Boha. Každý člověk je nepatrnou větvičkou na tom stromě života! Krásný strom života se mi v představách podařil! Všechno v něm žilo a rostlo v jednom proudu Božské Síly! Tatínek se na to díval a usmíval se. Ale vysvětlovat mi to nezačal...

Tak mi tedy řekni: znamená to, že se všechny národy na Zemi zrodily z Božské vůle? A všichni jsou navzájem příbuzní? Všichni by měli jeden druhého milovat? Ale proč to tak všude kolem není? Proč tak osamoceně žijeme, a přede všemi se schováváme?

— Vida, čeho ses sama domyslela! A mě se ptáš! Správně jsi všechno pochopila!

Ale vždyť i příbuzní v jedné rodině nejsou vždy v souladu! A ty chceš, aby se všechny národy na světě hned naučily žít v souhlase!

My přece nazýváme Boha jménem *Rod*. Ale ne proto, že jen sám jediný náš rod je od Boha. Ale proto, že Bůh je všeho existujícího Rodičem.

A ještě Ho jmenujeme *Svarogem* — to znamená Stvořitelem, Tvůrcem. Všechny Božské Duše v Něm žijí ve Sjednocení. Ale při tom každá Duše může zjevit i Svou vlastní Tvář, a poradit, tak jako například tvůj tatínek.

Ale ti, kdo této Jednoty ještě nedosáhli, žijí v jiných — ne-Božských — světech, a budou se muset znovu zrodit na Zemi.

A ne všichni rodoví předci lidí oplývají moudrostí a svatostí. A ne všichni mohou dávat dobré rady...

— A v jakých těch světech žijí? Povídej, dědečku!

— Můžeš o tom přemýšlet! Potom to pochopíš! Běž radši do zahrady, povyrostl tam plevel! Vyplej záhonky!

— No tak, dědečku! Kvůli čemu teď tak žijeme, jakoby kromě starosti o obživu našich těl neexistovaly jiné starosti? Ať se tě zeptám na co chci — ty si hned vymyslíš nějakou práci!

— No, když nechceš, — jdi se projít! A zahradu půjdu plít já sám!

— Proč jsi takový, dědečku. Já tu zahradu vyplej!

— Zastav se, vnučenko! Posad' se tady vedle mě, promluvíme si!

Jestlipak víš, co je hlad? Ne takový, když se ti prostě zachtělo jíst, ani takový, když člověk kvůli očištění týden, dva nepřijímá potravu. Ale takový, když celá občina zůstane přes zimu bez jídla... Nevíš! A je dobře, že nevíš!

Ale já tedy — vím...

Bylo to dávno, tehdy ses ještě ani nenarodila... A tvůj tatínek byl tehdy ještě malý chlapec... Byl to

neúrodný rok... A ještě toho hodně zničil velký lesní požár... Stěží jsme uchránili osadu... Ale sýpka se zásobami obilí shořela...

A houby se také neurodily... Všechno, co na podzim vyrostlo, hned snědli vyhladovělí lidé... A neudělali si zásoby hub, nenasušili byliny...

V těch časech jsem ještě nebyl stařešinou. Ale střežil jsem pro občinu společné zásoby obilí, které se podařilo zachránit před požárem, a potom jsem je rozdělával...

Je dobře, že jsi nemusela vidět utrpení v očích matek, kterým děti pláčou z hladu a slábnou... Srdce mi tehdy krvácelo, ale chápal jsem, že pokud rozdám víc najednou, pak se všichni jen stěží dočkáme jara!...

Tehdy jsem všem přikázal vařit osikovou kůru a chvojí, a také tenké větvičky jívy...

... Tvoje babička v tomto roce zemřela. Tvého otce zachránila před nemocí z hladu, ale jí samotné nezbylo sil, onemocněla... Právě tehdy jsem pochopil velmi mnoho věcí — o sobě, o našich lidech... Tehdy jsem se rozhodl stát se lékařem.

— Ale proč Bůh něco takového dopustil?

— Bůh lidi učí všelijak. Někdy laskavě a polehounku, jindy prostřednictvím utrpení...

Je dobré věřit, že nám Bůh vždy pomůže: sešle nám obživu, i úspěch... Jenomže, pokud o to lidé sami přestanou mít starost, — pak nastanou hořké lekce...

Náš stařešina tehdy pochopil svoji vinu a vložil na sebe ruce — když se už blížilo jaro... Ale ostatní — jak měli žít?...

Tehdy si zvolili mě...

— Odpusť mi, dědečku, půjdu na zahradu a všechno udělám.

Ale ty mě potom nauč léčit nemoci! Ty to přece umíš!

— Dobře! Budu tě učit! Utíkej! — usmál se vnučce Blahoslav.

* * *

Radin dědeček byl výborným lékařem. Hodně věděl o vlastnostech léčivých rostlin, a v tělesných energiích nemocného dovedl mnohé změnit i silou duše. Tyto znalosti se v jejich občině předávaly z pokolení na pokolení a shromažďovaly po staletí.

Ale v Blahoslavově občině byli lidé nemocní velice zřídka. Obvykle pomoc potřebovala jen domácí zvířata.

Blahoslav ochotně, ale bez zvláštního spěchu, začal vnučce více vyprávět o léčivých rostlinách. Sbírali spolu byliny, sušili je, a potom z nich dělali odvary.

Ale s výukou poznávání Božského světa a různých jiných neviditelných světů nespíchal. Zato pracem na hospodářství občiny ji vyučoval a nakládal na ni už jako na dospělou.

Ale Radu přece neuspokojoval ten všední život, prožívaný skoro jen ve starání o hospodářství. A ona se znovu a znovu snažila o duchovní poznávání a hledala odpovědi na svoje otázky:

— Dědečku, a jak ty můžeš poznávat myšlenky druhých lidí, když ti o tom sami nevyprávějí? Je možné se tomu naučit?

— Je to možné. Ale k čemu potřebuješ něco takového umět?

— No, ty jsi přece vyprávěl, jak máme žít se všemi v souladu... Jestliže porozumíme, o čem člověk přemýšlí, — pak bude snazší udělat pro něho to dobré!

— Člověk-duše může pociťovat jakoukoliv jinou duši. Rostliny, zvířata i lidé mohou být — jako duše — pro druhou duši vždy pociťovatelní, jestliže je ob-
jímáme láskou a pozorností.

Půjdeme ven k tamté břízce!

... Přišli k mladičké urostlé břízce, která rostla na nedalekém pahorku.

— Vidíš ji? — jaká je to krasavice! Mladá, urostlá, ševelí lístečky... Je jen o málo starší nežli ty. Obejmi ji, pociť, jaký je v ní život! Zkus se duší sjednotit s duší břízky!

... Rada něžně objala bílý kmen. Břízka se trochu pohupovala v lehkých vlnách větru... Rada pociťovala kmen břízky, její větve s něžnými zelenými lístečky... Spousta větviček — a všechny se natahují k nebi, ke sluníčku!

... Jakoby z dálky k ní dolehl hlas dědečka, ačkoliv stál vedle ní:

— A teď pociť její kořeny, které břízku spojují se Zemí-Matičkou, a dávají tělu břízky sílu a obživu!

... Rada s údivem pochopila, že může pociťovat prostor pod povrchem země. A potom — jako by se celá planeta stala základem, ze kterého Rada i břízka vyrůstaly! A všechno v životě té břízky Rada pociťovala tak, jakoby se sama na chvíli stala břízkou!

— Právě takhle může člověk-duše jakoukoliv bytost pochopit! Tak se můžeme naučit i chápat Boha!

Ale lidé to tak všechno znát nemusejí: ne všichni chtějí, aby byly jejich myšlenky odhaleny... Ty se zatím uč přátelit se stromy a s ptáčky, chápat je! A až

to bude třeba, pak i druhého člověka dokážeš vždy pochopit-pocítit!

... A odešli zpátky domů.

* * *

Rada často prosila dědečka, aby jí vyprávěl o Bohu; o tom, jak je svět Bohem řízen. Chtěla o tom vědět všechno! A Blahoslav musel stále častěji ustupovat jejímu snažení.

A tak se jednou za svítání vydali z osady do lesa. Šli dlouho a ani si spolu nepovídali.

Rada si myslela, že jí dědeček ukáže ještě jedno zvláštní místo, kde budou sbírat léčivé rostliny.

Přišli k nevelkému hlubokému a průzračnému jezeru neuvěřitelné krásy. Obloha s lehkými obláčky se odrážela ve vodní hladině.

Když přišli blíž, začalo se v určité chvíli Radě zdát, že přešli průzračnou hranici a vešli do zvláštního kouzelného světa. Nic kolem se vnějšně nezměnilo. Ale najednou — jakoby Průzračné Světlo, viditelné pouze duší, zesílilo... A zavládlo jako by ho-ustnoucí ticho...

To ticho prosycovalo vše kolem.

V něm se všechno jakoby zpomalilo a rozplynulo v průzračném klidu...

Stačilo se podívat na bylinku — a zdálo se, že je celý její život *na dlani duše*. Právě teď — přiletěl motýl, zasunul sosáček do kvítku a vychutnával si nektar. A teď — přiletěla červenka a sedla si úplně vedle, podívala se zvědavýma očkama Radě do očí a zazpívala. A teď — beze spěchu vyšel z lesa zajíček.

Blahoslav a Rada stáli tiše, ani se nepohnuli, a zajíček si jich nevšiml. Na chvíli se tam posadil — a pak se vydal dál za svými zaječími záležitostmi...

Sluníčko se zvedalo výš — a kapičky rosy zářily, jak maličká slunička.

To všechno už Rada nejednou viděla, ale... ne takhle...

Ted' najednou pochopila, že ona sama je součástí tohoto překrásného světa, právě takovou jako kapička rosy, jako ptáček, jako zajíček. A že existuje Bůh — Veliký, Nekonečný, Milující, Který stvořil tohle všechno Svým Živodem, Láskou, Sílou, Krásou!

A bylo možné sledovat a pociťovat, jak Jeho životodárná Energie proudí jak v maličkých bylinkách, tak i v ohromných stromech... Všechno bylo prosyceno Jeho Přítomností...

Rada pocítila, že ta Síla naplňuje i ji samotnou! Jak tělo, tak i duše — všechno existuje jen proto, že existuje On — Stvořitel, Rodič, Otec i Matka!

Ticho bylo naplněno přítomností Živého, Laskavého, rozměrově Nekonečného Oceánu Vesmírného Vědomí...

Blahoslav velice tiše a pomalu promluvil:

— Chtěla jsi přece poznávat Boha — vnučenko... Tady je zvláštní místo. Tady je snadné Boha pociťovat, jestliže se rozplyneš duší v prostoru a zaměříš k Bohu svou lásku.

Ale vždyť nejen ty chceš pocítit Boha, ale i Bůh ti chce ukázat Sám Sebe! Dívej se, poslouchej, zapamatuj si!

Bůh je přítomný všude. Ale zde se nám projevuje obzvlášť zjevně.

A my se Ho musíme naučit vnímat takhle zřetelně všude a vždy.

Jestliže budeš vždy s Bohem, jako teď, — pak bude s Bohem v souladu celý tvůj život!

A tomu se my dva také učíme každý den našich životů. A až se to naučíme — pak se staneme s Ním *Jedním* — tak, jako tvůj tatínek, a jako spousta Ostatních.

... Rada uviděla v průzračném záření usmívající se Radomírovy oči, Jeho něžné Ruce, a potom velkou spoustu dalších Tváří a Rukou, prosycujících a podporujících všechen život na planetě a všechnu její krásu.

Dospěla k jasnému pochopení, že Bůh je v ní, kolem ní, že On je přítomný ve všem a ve všech...

Přičemž On je živá, něžná Láska!

... Rada se probudila, jakoby ze spánku, a rozhlédla se kolem.

Bylo tu stále to překrásné jezero, bylinky, sluneční světlo laskalo zářící kapky rosy...

Ale ten pocit *Jednoty* se jí vrátit nepodařilo.

Rada se podívala na dědečka.

Stál bez hnutí a bylo vidět, že stále ještě vnímá svět tak, jak ho na krátkou chvíli bylo dovoleno uvidět i jí.

... Potom se spolu pomalu vraceli domů, a při cestě sbírali byliny.

Rada teď věděla, že to pociťování *Jednoty* s Bohem se nutně musí naučit cítit naprosto vždy. A takhle i žít: v Bohu a s Bohem v sobě!

Kapitola čtvrtá: **Odchod Velijara z občiny**

Čas plynul. Rada povyrostla, dospívala. Vždyť už uběhlo čtrnáct jar! Brzy bude nevěstou!

Měnila se z děvčátka — v překrásnou dívku. Jako když začíná poupátko rozvíjet něžné okvětní lístky — tak rozkvétala její krása!

Ale v občině v té době nebylo všechno v pořádku. Vzrůstala nespokojenost některých občanů s tím, jak Blahoslav řídí životy jich všech.

A tu nespokojenost podněcoval ten samý Velijar, jehož meditace Rada někdy také poslouchala, a pokoušela se správně pochopit jeho úvahy.

Právě on nejvíc ze všech vyjadřoval nespokojenost s přísným Blahoslavovým vedením. Byl to člověk, který měl velkou sílu: byl velký duší, a měl i silné tělo. Ovládal mnoho dovedností. A lidé často přikládali váhu jeho slovům.

A Velijarovi se zachtělo, aby si jeho názor vždy vyslechl i stařešina, a aby souhlasil s jeho návrhy. Chtěl tak posílit svůj vliv v občině.

Vždyť po smrti Radomíra viděl právě sebe Blahoslavovým následovníkem.

Jenomže se mu to nedařilo. Vycházelo z toho jen soupeření se stařešinou a boj o vliv na lidi v občině.

Stále častěji začalo docházet k situacím, kdy natruc Blahoslavovým pokynům prosazoval svoje názory — pouze a jen z protestu. Vášnivě toužil po tom, aby ho lidé následovali a obdivovali jeho rozum. Blahoslavovi se podřizoval jen s neochotou; svoji pýchu už nepokořoval třeba jen naoko. A stále častěji za Blahoslavovými zády mluvil o tom, že jejich

stařešina není v právu: tohle nerozhodl správně, kvůli tomuhle vznikla škoda, a právě teď se Blahoslav, jak je vidět, zase spletl... Začal říkat i naprosté zlomyslnosti a ohavnosti: «Stařík už, jak je vidět, přišel o rozum! I Bohu už přestal rozumět»!

Blahoslav to dlouho sledoval a trpěl, ale nastal čas přijmout řešení.

Blahoslav pozval Velijara do svého domu. Dotyčný vešel, zlehka se uklonil — ne až k zemi, ale je tak trošičku sehnul záda.

— Zdravím tě, Velijare! Sedni si ke stolu a posluž si! — přivítal ho Blahoslav.

... Jenomže na stole nic nebylo! Ani ubrus nebyl prostřený...

— Zkoušíš se mi posmívat? Pohoštění není připraveno!

— Ale posluž si! Tam na kamnech je jídlo, co uvařila Rada!...

— Myslíš, že je vhodné, abych ve tvém domě hospodařil?!

— Ano? Skutečně si to myslíš? A v občině hospodařit je pro tebe vhodné. A lid za mými zády navádět k rebelii — to se ti líbí?

— Není to přece jen tvoje občina! Je také i moje!

— Občina není tvoje, a není moje... My tu žijeme spolu pro Boha, a ne odděleně, jak to koho napadne. Tak ať je na občině i volba! Když zvolí celá občina tebe, pak tě začnu poslouchat i já... Ale zatím tady musím zodpovídat za pořádek! Neděláš správnou věc: pobuřuješ lidi!

— Ale vždyť v každém z nás může promlouvat Bůh! Bylo by vhodné, aby poslouchali i mě!

— Ano, Bůh může promlouvat v každém ...

— Proč mě tedy nechceš poslouchat? Proč musejí věčně všichni poslouchat tebe? Omrzelo mě žít pod tvou nadvládou!

— Vždyť právě proto jsem tě pozval, abych tě vyslechl, a aby sis poslechl i ty mě!

Tvými radami se neřídím proto, že tvoje sobectví překrucuje Boží úmysly ve prospěch tvé neuspokojené pýchy, vyžadující úctu k sobě.

— Nu co, ať tedy obecna rozhodne, koho je třeba poslouchat a uposlechnout! Shromáždí zítra všechny! Já budu mít řeč! Podíváme se: komu je tvoje obtěžování a donucování potřebné, a kdo chce mít svobodu!

... Velijar vyšel, a bez rozloučení za sebou práskl dveřmi...

Rada tento rozhovor neslyšela. Ale nemohla si nevšimnout toho, co se děje.

A takový nesoulad v občině prožívala velice bolestně. Rozhodla se, že si sama s Velijarem promluví:

— Velijare, proč s dědečkem po celou dobu soupeříš? Jako bychom nebyli jedna duchovní rodina, ale lidé, kteří o Bohu vůbec nevědí?

I tak je nás v občině málo... Jestliže všichni začneme žít každý zvlášť — cožpak nám bude lépe?

— To ty nedokážeš pochopit, «vnučenko»! — zlomyslně odpověděl Velijar. S posměchem se podíval na Radu.

Vnímal ji jako maličkou a nezralou stařešinou oblíbenkyni, ačkoliv Rada už dospěla, mnohému se naučila, a snažila se ve všem získávat hluboké pochopení.

Velijar pokračoval poučným tónem:

— Tvůj děda vládne lidem jako despota! Nikoho nevyslechne, nikomu kromě sebe nedůvěřuje!

— Ale on má přece za všechny zodpovědnost, má všechny na starosti! — pokusila se namítnout Rada.

— A co když takovou péči lidé nepotřebují? Co když už se všichni nasytili života na jeho povel? A pokud by i druzí měli za všechny zodpovědnost, to by snad bylo hůř? A pokud já řeknu něco rozumného, proč by mě neměli poslechnout, co?

— Ty často vedeš správné řeči, ale za tvými slovy jsou nedobré úmysly! Vždyť přece, jestliže my sami nebudeme svorně žít, pak se ztratí všechno to nejlepší, kvůli čemu se snažíme žít spolu!

A jak bychom mohli splývat dušemi s Bohem, když u nás nebude v souladu vycházet ani přítel s přítelem?

— No to se podívejme! Jaká jsi rozumná! Hodně krásných slov už ses naučila! Povykládej ještě o «vědomostech odedávna uchovávaných»...

Už dávno přece začali v občině žít všichni každý zvlášť! Jedno je zřejmé, mezi lidmi není jednota!

— Ale ty první k tomu vyzýváš!

— Vyzývám proto, že mě omrzelo «při písťalce» tvého dědy tancovat, jak on píská! Už toho bylo dost! Ty se ho nebojíš, protože jsi příbuzná! On ti vynadá, ale nevyžene tě! Ale ostatní se mu ze strachu podřizují, třesou se před ním! Ale já se nebojím! A se mnou odejdou z občiny všichni odvážní, jestliže mě teď nezvolí stařešinou!

— Co sis to usmyslel?!

— Zítra svolám shromáždění občiny — a dozvíš se to!

... Následující den začal Velijar sám svolávat občaníky, aby k nim mohl promluvit, protože se bál, že by to Blahoslav nepřipustil.

Lidé se shromáždili a poslouchali Velijara: jeho výzvy, aby si ho zvolili za stařešinu, jeho obvinění adresovaná Blahoslavovi... Předě všemi to otevřeně ted' řekl poprvé. A všem se jeho přání vládnout a vést je stalo zřejmým...

Blahoslav také poslouchal. Díval se na tváře lidí. Čekal...

Potom vystoupil a poklonil se lidem až k zemi:

— Mnoho let tu jsem stařešinou... Pokud vám to ted' už není po chuti — tak to, lidé, řešte! Vystupte, řekněte svoje názory!

... Vystupovali občaníci jeden za druhým po pořádku. Mnozí mluvili o své nespokojenosti, o tom, že se to podle jejich názoru v občině nevyvíjí tak, jak by mělo... Mluvili klidně, uvážlivě. Je pravda, že se všechny jejich řeči týkaly jaksi jenom pozemského...

Ale Velijara nikdo nepodpořil, zvolit ho stařešinou si lidé nepřáli. Říkali mu do očí o jeho pýše, o jeho přání žít ne kvůli všem, ale proto, aby mohl rozkazovat a všechny ovládat...

Velijar byl velice udiven, že ho nikdo nechtěl podpořit...

Oznámil:

— Odejdu spolu s manželkou z občiny.

A jestliže někdo bude chtít odejít se mnou — pak začneme žít jako nová svobodná občina!

... A tím, jak se zdálo, rozhovory i skončily.

Ale Rada měla pocit, že ta nejdůležitější slova stejně nebyla vyřčena.

Blahoslav sám mlčel, zamýšlel se nad obviněními, která uslyšel na svou adresu, rozhodoval: byl-li v něčem v nepravu, nebo to jen hašteřivá lidská chtění vyvěřela na povrch?...

Rada vystoupila před lidmi a poprosila o dovo-
lení promluvit.

Podívali se na ni s údivem.

Na takových shromážděních se dovolovalo vys-
tupovat dokonce i maličkým dětem. Ale, pokud si
občinití pamatovali, děti a dospívající vždy jen pos-
louchali, nikdo z nich neměl projev.

Rada pocítila, jak jí v hrudi buší srdce. Udělala
hluboký nádech — a potom pomalinku vzduch
vydechla, jak ji to kdysi učil Radomír, aby překonala
rozrušení.

Začala mluvit — a sama se podivila, jak klidně a
stejněměrně zněl její hlas. Slova jako by se sama po-
zvedala z *Hlubiny*.

— Žijeme tady v občině všichni ze své vůle?
Nebo nás k tomu někdo donutil?

Chceme si jen zachovat své životy a najít
důstojnou obživu pro těla? Nebo uvažujeme o něčem
vyšším, a naše hlavní Cíle směřují k něčemu jinému?

... Rada pokračovala v řeči. Její hlas zněl zvučně
a čistě. Křehké dívčí tělo se naplnilo neobyčejnou si-
lou; její slova pronikala do duší...

Když ukončila svoji nedlouhou řeč o lásce k
Bohu, a o Boží přítomnosti zde v každém okamžiku
života — zavládlo zvláštní ticho.

Poté vystoupil kovář Mikula.

Byl ohromného vzrůstu, bohatýrské stavby těla.
A třebaže už překročil padesátku, měl takovou sílu,
že nikdo silnější než on v občině nebyl, třebaže mezi
občinitíky byli mladí a pevných těl.

Mikula zvedl Radu svýma obrovskýma rukama,
políbil ji, a s obzvláštní laskavostí ji pohladil po
hlavičce!... Bylo to — jako v dětství, když Rada jako

děvčátko přibíhala do kovářny dívat se na tajemnou a překrásnou Mikulovu práci...

— Opravdu jsi vyrostla, ty naše šikulko!

Lidé moji milí! Přítelkyně a přátelé srdeční! Prostřednictvím Radiných slov nás Bůh přivádí k rozumu! Mnoho let žijeme jako jedna rodina... A teď na jednu jsme uvízli ve svých pozemských záležitostech a přáních, v hloupé urážlivosti a malicherných výhradách jednoho ke druhému — a čvachtáme se v tom jako v bahně...

Zdálo by se, že všemu o Bohu rozumíme... Ale jaksi v nás pohaslo duchovní snažení, bylo zastíněno starostmi o pozemské věci!

Teď mluvím také i o sobě.

Třebaže jsem nepřišel mluvit o svých výhradách k Blahoslavovi, zažil jsem s ním i já malou nepříjemnost. Prosil jsem ho o povolení tavit železo: «Vždyť přímo tady pod nohama — leží výborná ruda!». Ale on to zakázal; řekl: «Budeme to vést v patrnostil!».

Právě o této křivdě jsem dnes přemýšlel, a ne o tom, jakým máme učinit život v duchovní občině, jak se máme duší k Bohu přibližovat, jak Lásku Boží v každém slově a činu rozmnožovat!

Když jsou lidé spolu spojeni duchovním usilováním a láskou k Bohu — pak drobné osobní nesody zmizí, Láska Boží pomáhá každému člověku to Božské v sobě pěstovat a projevovat ve světě — jak ve velkém, tak i v malém! Vzájemná péče pak vzrůstá! A v jakémkoliv díle se projevuje krása a nadšení!

Všechno v našich životech musí být pro Boha!

Sjednocení duchovních lidí v lásce k Bohu vytváří takovou lidskou společnost, která plodí podivuhodný rozměr občinného života. V takovém společném životě může každá duše snadněji dělat po-

kroky! Jsou to ty nejlepší podmínky pro duchovní uskutečňování, pro růst duší, pro zdokonalování každého z občanů!

Ale jestliže začínají hádky a spory, urážení, závist, odsuzování jednoho druhým třeba jen v malém — znamená to, že Bůh přestal zaujímat hlavní místo v našem životě!

My všichni tady víme o Bohu! O stupních Cesty máme všechny vědomosti! A přesto se nesnažíme o osvojení toho největšího! Jako bychom už pobývali na vrcholku hory, uviděli odtamtud Slunce a poté sešli zpátky do údolí. Spatřili jsme Slunce — tudíž jsme už poznali, co bylo třeba...

Ale vždyť tohle není správné! Jenom ten, kdo se stane Zdrojem Božské Lásky, jenom ten, kdo v sobě zapaluje *Slunce Boha* — jen ten se stává Synem nebo Dcerou Boha!

A tak se podívejme: jak daleko my všichni k tomu máme!

Máme se tu nad čím zamyslet, lidé moji milí!

A lepšího stařešinu než Blahoslava nemáme!

... Domluvil a poklonil se zvlášť Radě, zvlášť Blahoslavovi, a poté i všem občanům.

Pak vystoupil Blahoslav a prosil za odpuštění všechny, kterým nechtěně ublížil. Poděkoval i za slova nyní pronesená.

A tím skončilo shromáždění. Občané se začali rozcházet do svých chalup s nejednoduchými myšlenkami.

Na Velijara jakoby úplně pozapomněli.

A on, rozzlobený a popuzený tím vším, také odešel...

Kapitola pátá: **Besedy s Radomírem**

Brzy Velijar s manželkou úplně odešli z obcíny. Velijar si myslel, že spolu s ním odejdou i další občaníci, ale situace se vyvinula tak, jako by on vyhnal sám sebe.

Ta doba nebyla jednoduchá pro nikoho.

Rada prožívala Velijarův odchod jako velké neštěstí. Třebaže jí Blahoslav i říkal, že je to ulehčení, a že je třeba se radovat z toho, že se Velijara zbavili z jeho vůle. A — že ho nemuseli vyhnat.

Rada potom také hovořila o mnoha věcech s Radomírem. Otec ji pochválil:

— Jsi chlapík, dcerko! Výborně jsi vystoupila před lidmi: nezalekla ses mluvit slova od Boha!

— Jak to — od Boha?

— Ano, právě to se stalo, že Bůh mluvil skrz tebe, dceruško! A v budoucnu se také budeš učit, jak v sobě Hlas Boží rozlišovat!

— Copak mluvit, možná jsem tak mluvila. .. Ale mělo to nějaký smysl?

Příliš mnoho věcí teď u nás v občině přestalo být v pořádku...

Třeba — Velijar se ženou odešli...

Mnoho lidí se dědečka bojí. Poslechnou, i když ne se vším souhlasí, a myslí si o tom své... Ale Velijar — ten se nebál mluvit o tom, co má proti dědečkovi, jenže v něm vzrůstala zloba, a všechno skončilo tak, že už to hůř nevymyslíš...

— Proč si myslíš, že to všechno špatně dopadlo. Vždyť lidé prostřednictvím této události pochopili spoustu věcí! A začali znovu křísit to ztracené stále pociťování Boží Přítomnosti ve svých životech.

Vždyť nestačí jenom chápat, ale je třeba Ho pociťovat srdcem, duší, a žít tak neustále!

Ale donucováním — do Božského Příbytku lidi zahánět nelze! Každému musí planout v duši jeho vlastní oheň! Takový oheň lásky se pak s Božským Všeobecným Ohněm může sjednotit!

Dokud jsou osobní přání hlavními vládci duše, dokud přehnané sebevědomí zakrývá pochopení Božské Vůle — znamená to, že takový člověk ještě není připraven k životu v Božské Jednotě!

Ale — jak bys ty sama řídila občinu? Přemýšlela jsi o tom?

— Občinu bych řídit, tatínku, nemohla... Ale žít tak, jak žiješ Ty — to bych chtěla: pomáhat lidem, vysvětlovat jim to, co znám... I dědeček tak přece dřív žil... Ale teď...

— A co teď? Už s námi není Bůh?

V sobě, dceruško, musíš hledat řešení problémů! Možná by bylo lépe, kdybys vždy — tak, jako sluníčko — zářila srdcem! A stala se pro všechny příkladem k následování ve snažení spojit svůj život se Životem Božským!

— Já se snažím, ale ne vždy se mi to daří...

Proč někdy najednou začnu cítit takové prázdno v duši? Občas se mi zdá, že jsem zapomněla, jak být šťastná, jak se radovat... Dělán to, co je zapotřebí, ale není v tom radosti... Jako bych ve chvílce zestárla! Žiji jakoby v zasetí. Jako břízka, co je kořeny připoutána k zemi, a nemůže z místa, na kterém vyrostla, utéct...

Chybí mi, že Ty nejsi se mnou!

— Ale Já jsem přece pořád s Tebou!

— To já vím... Ale není to tak, jako předtím, když jsme byli vedle sebe v tělech...

Ty jsi pomáhal lidem, učil je, léčil... A já se také učím u dědečka, jakoby potřebným věcem, ale to, co teď znám, nikdo kolem nepotřebuje!...

Pomoci někomu třeba jen úplnou maličkostí by pro mě bylo radostí!...

Chápeš? — takový můj život není nikomu potřebný! Ale jak to změnit?

Myslela jsem si jeden čas, že pokud se do něko-ho zamiluji, — provdám se, porodím děti, — že pak začnu učit alespoň je...

— A copak, dcerko, nikdo se s tebou nechce oženit?

— Ale mnozí by rádi, pokukují po mně... Ale mému srdci není milý nikdo z nich... A bez toho to všechno nemá smysl...

Popros dědečka, aby mě pustil léčit alespoň lidi ve vesnicích!

— Zkusím to.

A ty se pokus mít vždy v duši tu radost, která nevzniká zvenku tebe, ale rodí se uvnitř v srdci duchovním a rozšiřuje se z něj!

Vždyť to přece umíš, jenom tak vždy nežiješ! Poznej teď, jak ta tvoje radost může všemu a všem pomáhat přežít v těchto krutých časech!

Vždyť ty sama jsi říkala, že když pociťuješ Otce Svaroga, — tvoje štěstí nezná hranic!

— Ano, je to tak! Máš pravdu! Jenomže se mi nedaří tak žít po celý čas!... Skončí meditace, ve které jsem byla ve Splnutí s Bohem, — a jakoby slunce, se kterým jsem zároveň zářila, zašlo za mráček, — a všechno kolem je hned šedé a smutné...

— Ty jsi přece mluvila o břízce, že nemůže utéct z toho místa, kde vyrostla...

Tak si z té břízky vezmi příklad! Tam, kde Bůh té břízce určil místo, — tam ona roste a dává všem svoji krásu a lásku, naplňuje vzduch svým dechem a ten vzduch se stává zdravím a silou pro všechny!

A jestliže se z ní nikdo netěší, pak kvůli tomu ta břízka nepřestane dávat svoji krásu a lásku Božímu světu!

Ano, v našich životech bývají takové těžké časy, kdy je obtížné najít ve vnějším světě nějaké důvody k radosti. A události nejsou takové, jaké bychom si přáli... Ale právě v takových časových úsecích se můžeme učit velice hluboce se spojovat — jako duše — s Bohem! Měla bys nejen hledat pro sebe klid a záštitu v Jeho Lásce a Všemocnosti, poznáváje Ho — Velikého, Jednotného, Nekonečného. Ale musíš začít vyzařovat Jeho Lásku! V té šedé mlze, která kolem zhoustla, můžeš zazářit jako sluníčko, třebaže zatím maličké! A tomu sluníčku dá Bůh svoji Sílu — aby mohlo svítit!

Takový život s Bohem může přetvářet energii zármutku — v záření lásky nebo v něžný laskavý klid. Zkus to! A teď, jakmile tě začnou přemáhat smutné myšlenky — už je neskrývej v sobě nebo je neodháněj pryč, ale přeměňuj je v lásku!

Pamatuješ? — dědeček tě učil rannímu tanci: jak vítat sluníčko a dávat sluneční radost světu! Vždyť už to umíš! Ale proč to tedy každý den neděláš?...

Začínej každé ráno — tancem *východu slunce* v sobě-duši!

Srdce, sjednocené s Božskou Láskou, může zářit jako Slunce!

Jestliže jsi uvnitř těla i duše uvolnila prostor pro Boha, jestliže je tvoje láska k Bohu silná a čistá, pak

Bůh zaplňuje tvoje duchovní srdce! Potoky Božského Světla, podobné proudům vodotrysku, se potom mohou lít skrz ruce! Tvá láska a Láska Boha se spojují ve tvém duchovním srdci — a když splynou, mohou téct, zářit a svítit paprsky!

Dědeček tě tak učil zrána vítat východ slunce.

Ale důležité je, aby Slunce Božské Lásky vzešlo uvnitř, v tobě! A to pak může a musí zářit nejen za ranních červánků! Tento stav musíš velice pevně sjednotit s duší uvnitř duchovního srdce! Dávej svoje srdce Bohu — aby On mohl svítit, milovat a tvořit skrz tebe!

Presvědč se, že takový potok tvojí lásky, spojené s Láskou Boží, může téct svrchu nebo zespodu, zezadu dopředu nebo, naopak, dozadu! Nauč se zaměřovat takové potoky! Dovol jim proudit na všechny strany zároveň nebo je shromáždí v nasměrovaný Paprsek! Aby — skrz tvoje tělo a tebe jako duši — Boží Láska ozařovala celý svět!

Nauč se propouštět takové Potoky skrz ruce! Pak pro Mne bude snadné tě učit dále!

Nauč se žít duší — ohromnou, osvobozenou od těla!

Ty sis zvykla vidět Mě v nevelké Podobě. Ale podívej se:

... Radomír ukázal Radě, že celý prostor nad povrchem Země i pod ní proniká do ohromné vzdálenosti Jeho Světlo a Láska.

— Pojď, obejmi Mě celého!

... Rada to zkusila a pochopila, nakolik je ještě maličká: nedokáže obemknout celé toto Radomírovo Světlo, nemůže se spustit až na konec do těch *Hlubin*, které On může odhalovat!

— Tak vidíš! A říkáš, že žít je pro tebe nudné a smutné, a že není co dělat! Uč se, dokud je na to čas!

Nauč se udílet všemu prostoru kolem tu harmonii, kterou sama poznáváš ve sjednocení s Bohem! Musí to tak být vždy, ať už děláš cokoli! Dokonce, i když třeba jenom někam jdeš, mluvíš s někým, těšíš se přírodní krásou, vaříš kaši — to všechno může ozařovat Boží Světlo, co v tobě-duši hoří!

Musíš nabídnout Bohu, že budeš skrz sebe, spolu s Ním, projevovat Jeho Lásku-Něžnost k lidem a všemu živému! Právě takhle získává duše soulad s Bohem!

A pak se můžeš učit na jakoukoliv vzdálenost vidět a slyšet, pomáhat lidem; naznačovat jim správná řešení!

Kvůli čemu ses učila pociťovat ruce duše, když teď ty tvoje ruce, které se mohly stát všeobjímajícími, zahálí? Kvůli čemu ses učila Paprskem Boží Lásky všechno vidět a zahřívát, když zapomínáš touto dovedností konat práci? I když taková tvoje práce zatím nepřináší velký užitek, není to přece ospravedlnění duchovní zahálky: prý, ještě toho moc neumím a nedokážu!

— Ale vždyť k takové pomoci není tělo vůbec zapotřebí! Ty to teď můžeš lépe dělat Duší!

— Ale, pokud to Já mohu dělat lépe, — to podle tvého tedy znamená, že ty se to učit nemusíš?

Tak to není!

A tvá hodina ještě přijde, nepospíchej! Uč se — dokud je čas! A nemarni ho nadarmo!

... Později měl Radomír rozhovor i s Blahoslavem.

Pro Blahoslava, který sice před lidmi nedával na sobě nic znát, bylo to, co se v občině přihodilo, těžké. Uvědomoval si svou vinu.

Bez námahy pocítil Radomírovu přítomnost. Snadno pochopil i to, o čem bude rozhovor.

Radomír začal:

— Otče, zeslab vůli, kterou držíš občinu! Poslušnost k tobě se změnila v otroctví!

— Chceš, aby se všichni, tak jako Velijar, někam rozběhli, a žili podle svojí vůle? Ne! Občinu — zachovám!

— Nerozčiluj se!... Vzpomínáš si, jak jsi Mě v dětství učil jezdit na koni? Mluvil jsi o tom, jak je nutné se s koněm sladit:

«Jestliže jezdec svoji vůli úplně zeslabí a dovolí koni velet — je to špatně!

A pokud jezdec prosazuje jen svou vůli, je to také špatně: kůň nechce být otrokem, ale přítelem! A ten, kdo je v otroctví, — ten tě v těžké minutě zradí!

Je třeba si z koně udělat přítele, naučit se ho pociťovat jako sama sebe — každý jeho krok, každý skok!

Jestliže by mohl u koně vzniknout strach před ohnivou překážkou nebo skokem z výšky, pak dovedný jezdec dokáže tomuto strachu předcházet. Je třeba umět spojovat sílu koně se svojí silou. Je třeba z vůle koně a vůle jezdce udělat vůli jednotnou!

A potom se takový kůň stane přítelem: nezradí ani v boji, ani na cestě, zraněného a bezvědomého z neštěstí vynese!»

— Podívejme se! Ty jsi teď už bez těla — a pamatuješ si to!...

— Pamatuji, otče! Proto si pamatuji, že jsi Mě moudře učil. Ale právě teď si ty uvědom, že jsi začal naše lidi měnit v nevolníky...

Ale lidé — to přece nejsou zvířata, němé tváře! Každý člověk je — Bohem! — obdařen svobodou vůle! Proto, když člověku berou svobodu, vzrůstá v něm protest!

Dokonce i namáhavou a nepříjemnou práci — jestliže je z vlastní vůle — člověk udělá s radostí! Ale, jestliže je to z donucení, bez vnitřního souhlasu, — pak se ta práce změní v galejnickou otročinu!

Když si člověk svým pochopením uvědomuje potřebnost díla — pak ho provází radost v konání hrdinských činů, jak duchovních, tak i světských, ve velkém i v malém, v každodenním i dočasném!

Ale v zajetí dokonce ani ptáci, předtím svobodní, nezpívají! Láska v nich umírá! A u lidí je to ještě silnější!

A Rada může také uhasnout, jestliže nepodpoříš její usilování k Bohu, jestliže budeš vždy zabraňovat jejímu přání pomáhat lidem!

Dokonce i ona, která se tě nebojí, ale miluje tě, přesto jí tvoje přísnost také působí zármutek!

— Ale co ji může zarmucovat?

— Tak například: ona ti ušila a vyšila košili, ale ty sis ji ani nevyzkoušel!

— Tu starou mám přece ještě dobrou!...

— Ano, je dobrá. Ale tvoje vnučka byla smutná, že se ti nelíbí!... Je to pochopitelně maličkost. A ona na to už dávno zapomněla. Ale z takových maličkostí se skládá mnohé ve vašich životech. Ona se snaží pro tebe udělat všechno dobře, snaží se ti projevit svou lásku, ale ty to všechno dobré od ní přijímáš — *jako povinnost*, a zdůrazňuješ jen nedostatky — a

nadáváš... A jí chybí laskavost! Čeká od tebe dobré slovo!

I lidé v občině už zapomněli, kdy naposled uviděli tvůj úsměv!

— Copak jsem pro ně nějaký šašek?...

— Ne, otče! Ale lidé začali žít ve strachu z tebe! Místo, aby si přáli slyšet Boží Míňení na svoje činy, bojí se tvou nemilostí! To není dobré!

— No tohle... Všechno je teď v nepořádku...

— Strach — ničí lásku!

Vždyť ty sám jsi Mě učil, jak vůle jednoho člověka, bojující s vůlí druhého, narušuje soulad v prostoru kolem. Ty sám jsi ukazoval, jak sjednocení síly, dobrých úmyslů a vln lásky, tvořící zároveň u mnoha duší — mnohonásobně zvyšuje sílu a energii k činům!

Vždyť tomu všemu jsi Mě učil právě ty! A duše, které se spojily v lásce a práci, — ty se stávají velikou silou! Právě kvůli tomu začali lidé žít v občinách! A jestliže je Bůh v tom sjednocení ten Hlavní, pak, sám už víš, co!...

Ty žiješ péčí o lidi a o občinu. A prostřednictvím toho se uskutečňuje dávání tvou lásky. Prostřednictvím toho ty sám pocítuješ užitečnost svého života ve Sloužení Bohu. Pochop, jak je to důležité! A jak chybí našim lidem právě tohle!

Není možné se zabývat zdokonalováním jen sám pro sebe a «nezkysnout» přitom jako polévka, kterou nikdo nejí mnoho dní...

Ty, otče, všechny porovnáváš podle sebe. Ale není ve všech ta snaživá láska k Bohu tak silná, jako v tobě! Ne pro všechny se stal Bůh v životě natolik důležitým, že se jim jakákoliv zkouška zdá být maličkostí!

Právě proto začali lidé žít v občinách, že je mnohem lehčí hořet láskou k Bohu spolu s druhými, kteří se také rozhořeli!

Přece, jestliže oheň hoří — pak všechny větvičky a polena v něm vytvářejí společný plamen. Právě tak musí žít i obecina!

Ale, pokud oheň rozhrabeš, pak budou jednotlivé větvičky jen slabě doutnat a brzy uhasnou. Možná, že nějaké velké poleno bude hořet déle, ale i ono — samotné — uhasne...

Pamatuješ, jak jsi dříve pořádal společné meditace? Pomáhal jsi tehdy všem pocítit *Jednotu* v Božském Světle. Pamatuješ, jak jsi každému dával duchovní úkoly, a ne jen v hospodářství? Mohl bys to obnovit?

... Od tohoto rozhovoru se Blahoslav v mnohém změnil. I s Radou častěji vlídně promluvil, i k lidem začal projevoval méně přísnosti, a začal i vysvětlovat: proč tak rozhodl a k čemu je to zapotřebí.

Navrátil také mezi zvyklosti i společné meditace. Lásky k Bohu a lásky mezi lidmi se upevnily.

Klid a radost znovu zavládly v občině.

Kapitola šestá: **Setkání s Alexejem**

Uběhlo ještě několik let.

Rada se teď mnohem učila u Radomíra. Učila se pocítovat Vůli Boží v duši a projevoval Ji. Učila se namáhavé práci duše při osvojování nového. Učila se vidět a pocítovat sebou-duší prostor na velkou vzdálenost. Učila se tomu, jak je možné i bez těla pomáhat lidem tak, jak to dělají nevtělené Božské Duše.

Rada poprosila dědečka a — s jeho dovolením — chodila léčit nemocné ve vzdálených vesnicích. Blahoslav občas vnučce dovoloval to dělat. Třebaže se o ni bál, ale chápal, že si bez praxe nemůže být jistá ve svých nových znalostech a dovednostech.

Mladá léčitelka udivovala lidi tím, že přicházela nikým nepozvána do toho domu, který postihlo neštěstí. Ale kde ona sama žila a odkud přicházela — to nikdo nevěděl.

Jednou v pozdním podzimu sbírali Blahoslav a Rada vzácné léčivé rostliny. Odešli daleko od místa, kde obecina žila. Přenocovali v lese u ohníčku.

Rada se před spánkem jako obvykle ponořila duší do průzračného ticha a klidu. Ale... v tom tichu znělo zřetelně a silně volání o pomoc od silné a čisté duše.

— Dědečku, slyšíš? Někdo upadl do neštěstí! Mohl by to být někdo z našich?

— Slyším... Jenže tam nikdo z našich není! Spi!

— Dědečku, dovol mi podívat se: co se tam stalo?

— Ne! Ta vesnice je příliš blízko naší občině, není radno, abychom se tam objevovali!

A v duši důstojného člověka nesmí být strach ze smrti: smrt existuje jen pro těla!

Ale neměli bychom nesmyslně riskovat ani svým životem!

— Jistě, dědečku! Ale jak by bylo možné nepomoci?

— Mlč už! Bůh neposílá lidem do životů potíže a zkoušky proto, abychom je my za ně řešili...

Spi!

... Ale Rada usnout nemohla. Tak zřetelné a živé bylo to volání k Bohu o pomoc, tak jasně a čistě hořela ta duše!

Rada se začala jasnoviděním pozorně dívat na tu situaci. Uviděla nemocného chlapečka a mladého muže, který se ho pokoušel vyléčit, a prosil Boha o pomoc v tom léčení.

A Rada pochopila, že ona musí jít a pomoci, že jí Bůh k tomu žehná.

Přivolala Radomíra a zeptala se na radu.

— Ty se musíš rozhodnout, dceruško! Nikdo v tom za tebe nemá právo přijmout řešení. Ale velice mnohé ve tvém dalším životě bude na té volbě záviset.

To řekl, objal ji, něžně políbil a odešel.

Rada zůstala na volbu sama.

Ještě trochu váhala... Kontrolovala, aby osobní přání všem pomáhat, strach neposlechnout dědečka, nebo strach ublížit osamocenému životu občanů, neřídily její volbu — ale pouze a jen Boží Vůle. Pocítila, že jí Bůh dovoluje tu pomoc volající duši prokázat.

Rozhodla se!

Tiše se zvedla, aby nevzbudila Blahoslava.

Zašeptala: «Odpusť mi, dědečku, jestli jsem nesprávně pochopila Boha, jestli se mi něco nevydaří!».

... Šla dlouho. Šla rychle a lehce, jako by letěla na křídlech. Hvězdy na obloze zářily, měsíc byl jasný a osvětloval nezřetelné zvířecí stopy — jako by se cesta před Radou sama rozprostírala.

A volání o pomoc bylo stejnoměrné, silné, nezištné. Jako by v prostoru hořel oheň, který ani na minutu nepohasíná. Uvidět směr, kudy je třeba jít, bylo velice snadné.

Až zrána, když živě zazářilo vycházející slunce, došla Rada na potřebné místo ve vesnici a našla ten dům.

Otevřela jí dospívající dívka. Nepolekala se neznámé, jako by očekávala Boží zázrak, který se už už musí stát.

Rada uviděla nemocného chlapce v posteli a muže, modlícího se na kolenou, v mnišském oblečení. Pomyslela si: «Tak už jsi dosvévolničila!»

Vlnu strachu, který právě vznikal, ze sebe smetla jako šedý stín: «Nu co, jestli mám přijmout smrt těla, pak to musím udělat klidně a důstojně, jako kdy-si můj otec!».

Ještě jednou se podívala duší na toho muže.

Neměla z něho pocit nebezpečí.

V jeho srdci živě hořelo Boží Světlo! A on se snažil toto Světlo propustit skrz ruce. Ale nechápal sám jasně, co a jak by měl dělat. Pokoušel se vyléčit chlapce, ale nedařilo se mu to...

Radě v ústrety se zvedla uplakaná žena klečící před ikonami. Neměla už v sobě ani sílu, ani naději, je chaos v myšlenkách, sklíčenost a pocit vlastního zavinění ve všem...

Sotva se držela na nohách a špatně si uvědomovala, co se děje.

Rada se všem poklonila — až k zemi. Řekla, že vyléčí chlapce.

Nikdo z přítomných se nepodivil ani příchodu Rady, ani tomu, jak se dozvěděla o nemoci dítěte.

Rada jasně pociťovala přítomnost Božské Síly v sobě. V duši měla klid, protože si uvědomovala, že ona má teď právo vylít tu Boží Sílu, a že to potřebuje uvidět ten mnich, dívka, i ta nešťastná žena...

Vložila na nemocného ruce a poprosila Božské Světlo, aby se prolilo, smylo z těla dítěte všechny temné shluky choroboplodných energií, znovu obnovilo čistotu a navrátilo tělu zdraví.

... Když odcházela, znovu se podívala na mnicha. Spal na lavici v síni...

Měl spokojený a šťastný výraz obličeje... Duší se rozplynul v Božském Světle, Které zaplňovalo celý prostor kolem. Rozplynul se duší ve Světle tak, jako by to pro něho bylo normální.

Rada už dávno neviděla duši takové krásy a čistoty!...

I jeho obličej byl klidný a překrásný! Měkké světlé pramínky trochu vlnitých vlasů... Šťastný úsměv na rtech spícího...

... Rada šla nazpátek, ale stále vzpomínala na toho člověka. Je to přece mnich a kněz — a taková čistota a síla duše!... Vždyť si předtím myslela, že to tak nebývá!

Když přišla k Blahoslavovi, omluvila se, že neposlechla. O všem mu vyprávěla.

Děd mlčky a nespokojeně poslouchal, vraštil obočí.

Ale Rada se přesto rozhodla poprosit:

— Dovol mi si s tím člověkem promluvit!

— Ne, zapomeň! Stačilo to, že jsi neposlechla!

Aby se z toho, co už jsi natropila, nestalo neštěstí!...

... Rada se podřídila.

A sama setkání nevyhledávala...

Ona se jen prostě radovala z toho, že je na Zemi taková duše — zářivá a milující! A toto poznání teď ozařovalo i její život.

Rada se zamilovala.

V její duši nezadržitelně rozkvétala láska: jako jarní vody, jako životodárná síla probuzení přírody!

Radost a něžnost se teď vylévaly z duše průzračným zářivým potokem a zalévaly všechno kolem! Bylo to nezadržitelné! Bylo to otevření tajemných hlubin, ve kterých se tato něžnost schraňuje do toho jara, které k duši přichází v pravý čas — a kvítek lásky rozkvétá!

Kapitola sedmá: **Nové setkání**

Od toho dne, kdy Alexej uviděl zázračné vyléčení, vykonané prostřednictvím Rady, nějaký čas doufal, že se s ní znovu setká a dozví se od ní, jak získala tu dovednost. Ale nikdo nic o tajemné léčitelce nevěděl a nikdo ji nikdy předtím neviděl.

Časem se Alexejovi občas dokonce zdálo, že všechno, co se událo, bylo jen podivuhodnou vidinou, zjevenou Bohem.

Žil tak, jako předtím. Ve svém osamělém předstoupení před Boha se snažil být podobný starci Nikolaji a právě takovou, jaký byl jeho život, viděl i svoji budoucnost...

Uběhl podzim, zima... Nastalo jaro.

Sníh už úplně roztál. V tomto roce se příroda probouzela obzvlášť intenzívně.

* * *

A právě toho jara Alexej jednou zabloudil v lese.

Něco takového se mu stalo poprvé! Vždyť už přece tolik let prožil tady, v tajze! A vždy se tak snad-

no držel cesty a pamatoval si ji! Ať už odcházel jakkoliv daleko — vždy znal správný směr, jak jít zpátky!

Ale teď šel a šel, byl už vysílený a nedokázal si ani představit, jakým směrem by se teď měl vydat. K večeru si Alexej uvědomil blízkou přítomnost vlčí smečky. Rozdělal oheň. Vlci se nepřibližovali; báli se ohně, a potom odešli úplně.

Alexej přenocoval u ohně...

... Ráno bylo jasné, všechno kolem zářilo a jiskřilo ve světle vycházejícího sluníčka!

«Jak hloupé by bylo jenom tak — pro nic, za nic — zahynout uprostřed této podivuhodné krásy!» — pomyslel si Alexej. Přemýšlel o tom klidně, beze strachu, bez zármutku.

Snadno se začala řinout slova modlitby:

«Bože, vyved' mě! Ukaž mi cestu — jestli je to Tvá Vůle!»

Jako by se sám ztišil ve vnitřním tichu — a poté vykročil jistě a rychle na tu stranu, na kterou ho, jak se mu zdálo, nasměroval Bůh.

* * *

Dva silní mladí muži, kteří střežili klid a bezpečí občiny, zpozorovali mnicha, který mířil přímo k jejich osadě — a přitom ještě tak rychle a jistě, jako by znal cestu.

Když se spolu poradili, rozhodli se ho svázat a přivést k stařešinovi Blahoslavovi, aby se vyjasnilo, odkud se ten špeh vzal, co zamýšlel a jak s ním naložit.

S plátěným pytlem na hlavě, aby nezpozoroval cestu, a se svázanýma rukama Alexeje dlouho někam vedli. Dokonce ani nestihl uvidět ty, kdo ho svázali.

Udělali to sehraně a hbitě, nebili ho, nezpůsobili mu žádnou bolest. Šli mlčky.

Podle toho, jak zvolnili krok a jak kolem začaly být slyšet hlasy, uhodl Alexej, že přišli do osady.

Stáhli z něho pytel — a on uviděl lidi, kteří ho obklopovali.

Před ním stál vysoký, a přes svůj věk mohutný, stařec, se sněhobílými vlasy i vousy, držící v ruce hůl. Alexeje postavili před toho starce — zřejmě stařešinu této občiny. V podstatě — jako na soud.

Stařec se na nějaký čas zadíval na Alexeje tak zvláštně, jakoby ho prohlédal naskrz, a potom začal mluvit se dvěma urostlými muži, kteří stále ještě drželi svázaného Alexeje s obou stran za ramena.

— Nu, co jste vyvedli? Proč jste ho sem přitáhli? Není to špeh, nepomýšlí nic zlého! Pokochejte se jím sami — dokonce ani strach nemá! Co s ním teď uděláme?

— Odpust' nám, Blahoslave! Nevěděli jsme, co dělat: šel přímo k nám, jako by znal cestu. Tak jsme se rozhodli ho k tobě přivést...

... Lidé, shromáždění kolem, byli vlídní, klidní, dívali se mlčky na příchozího a čekali na rozhodnutí stařešiny.

A vtom, najednou, uviděl Alexej mezi občiníky, kteří ho obklopovali... tu léčitelku!

Všechno v něm uvnitř vzplanulo velikou radostí!

Pomyslel si: «Tak proto mě sem Bůh zavedl!»

Alexej si všiml, že před stařešinou nezůstalo nic skryto. Zdálo se, že čte myšlenky druhých lidí jako v otevřené knize:

— Tak tedy, jaký je tvůj mnich, vnučko!... Srdce má otevřené a čisté úmysly! Běž prostřít stůl, Rado!

Všichni se shromáždíme: musíme rozhodnout, co s ním teď máme udělat.

Rada se poklonila stařešinovi, zpod sklopených řas ještě jednou letmo pohlédla na Alexeje s laskavostí, srdečností a povzbuzením. A potom odešla k chalupě.

Majestátní stařec se znovu podíval na Alexeje, jako by ho pronikal pohledem:

— Budeš hostem, Alexeji, když už tě sem Bůh přivedl!

Já se jmenuji Blahoslav, jsem stařešinou této obcíny a Radiným dědečkem.

... Sotva znatelný úsměv se objevil na jeho rtech, když se při vyslovení Radina jména v Alexejovi znovu vzdmula vlna radosti — z pochopení zázraku a Božího Záměru!

A, už obrácený k těm, kdo Alexeje z obou stran drželi za ramena, Blahoslav řekl:

— Tak už ho rozvažte, hlupáci!

... Potom odcházel, aniž by se ohlédl, k chalupě, naprosto si jistý úplnou poslušností všech kolem.

* * *

Usedli za dlouhý stůl, pokrytý nebíleným plátnem.

U stolu se sešlo mnoho dospělých členů obcíny: muži i ženy. Rada si také sedla vedle dědečka, když přestala nosit na stůl.

Jídlo bylo prosté: chléb, zelenina, vařená s čerstvými bylinami, kyselé zelí, nasolené houby.

Jedli mlčky, beze spěchu, potichu.

Potom Rada přinesla čaj z vonných bylin a med.

Stařešina se napil a začal mluvit:

— Ty si tedy, Alexeji, myslíš, že jsi trefil na stanoviště starověrců-rozkolníků? Že se tu ukrýváme před trestnými vojsky, abychom přežili a zachovali svou víru? Je to tak? No, pověz nahlas všechno, jak si to myslíš a co máš na srdci, aby se tady všichni dozvěděli, jaké chováš myšlenky.

... Alexej si vzpomněl na spáleniště, vzpomněl si na rozkolníky, upálené zaživa a přál si, aby tyto lidi nepostihl podobný strašný osud.

Promluvil vášnivě, upřímně:

— Není rozdíl v tom, jak skládáme prsty, abychom se pokřizovali! My všichni vznášíme svoje modlitby k Ježíšovi a Jeho Otci Nebeskému, v jehož moci jsou všechny naše životy! Rozdíl je jen v obřadech! A to je bezobsažné! Za to nemá cenu životy ani brát, ani dávat!...

Já mohu všechny pokřtít podle nových obřadů — a pak už ve vašich životech nebude utiskování a vyhánění!

Ježíš kázal, aby lidé měli mezi sebou lásku, aby před Nim byli všichni jako bratři a sestry!

Tak proč my sami rozdělujeme tam, kde by měl vládnout mír a čistá víra?!

Blahoslav se pousmál:

— Tak to vidíte a slyšíte?! Zdá se, že by to bylo možné!...

... Ale potom Alexejovi řekl:

— Ty jsi o nás, Alexeji, nepochopil všechno! Nejsme starověrci-rozkolníci!...

Na Rusi žili i před křesťanstvím lidé, sloužící Bohu.

— To znamená, že jste pohané?

— Ještě předtím, než na Rus přišlo křesťanství, začaly být opravdové Vědomosti o Bohu nahrazovány obřady...

Knížata přikázala nadělat modly, zobrazující «bohy», a nařídila před těmi modlami vykonávat rituály — aby lid žil v podrobení a ve strachu z neposlechnutí.

Právě tak vzniklo to pohanství.

Ti vládcové pohanství schválili — místo Vědomostí, které měli lidé přímo od Boha.

A aby stvrdili svůj «pořádek», bylo nařízeno přinášet «bohům» a žrecům oběti...

Tak se velmi mnoho lidí odnaučilo vidět a pociťovat Živého Boha!

Skutečnost nahradily idoly, vyřezané ze dřeva nebo vytesané z kamene...

Na živý kontakt s Bohem se tak zapomnělo...

Nemnozí volchvové vzpomínku na to Poznání a veliké dovednosti ochraňovali. Ale odešli do lesů... A lidé je začali nazývat čaroději.

Právě k takovým «čarodějům» jsi dorazil, Alexeji! A tak ti teď nezbývá, než se rozhodnout: zřekneš-li se svojí předchozí víry kvůli Velikému Poznání — nebo se nezřekneš...

No dobře, pojedli jsme, popovídali si...

Jděte s pokojem, přátelé!

A ty, Rado, připrav hosta na nocleh a dej mu na jeho otázky odpovědi!

Kapitola osmá: **V občině**

Rada přivedla Alexeje do nevelké chýše.

Alexej se zeptal:

— Proč mi stařešina, tvůj dědeček, říkal, že se musím rozhodnout: zda se zřeknu víry?

— Neboj se, Alexeji! Nebudeš muset pronášet slova nějakého zřeknutí se, nebo provádět nějaké nové obřady!

Všelijaké obřady, zřeknutí se, nové křty... všechno tohle jsou jen lidské konvence... Vždyť ty sám jsi o tom mluvil u stolu! Vždyť Živé Poznání a Živého Boha není možné vměstnat do lidských obřadů a pravidel!

Ty se nemusíš zříkat svojí víry v Ježíše! Vždyť Ježíš skutečně žil na Zemi a učil Božskému Poznání!

Ale jestli budeš chtít poznat, jaké jsou zákony Božského života, podle kterých se uskutečňuje všechno bytí a rozvoj ve všech světech, pak budeš muset poznávat to, co služebníci církve považují za hřích a herezi, poněvadž v církevních knihách se nezachovalo dokonce ani Učení Ježíše Krista ve vší úplnosti!

A je ještě mnohé v Učení Boha, co není zapsáno v knihách!

Dokonce, i pokud se naučíš všemu tomu, co znal a uměl Ježíš, myslíš si, že tě *sluhové obřadů* uznají za svatého? Myslíš, že tě začnou poslouchat? A jestliže začneš kázat to, že podle Ježíšových přikázání by se měl každý člověk učit žít tak, aby se stal dokonalým, jako Otec Nebeský, — co si myslíš: že pak o tobě řeknou? Z čeho tě pak obviní?

— To znamená, že ty znáš úplně všechno, čemu Ježíš učil? — Alexej upřel na Radu jasný, zářící pohled. Slyšel teď v jejích slovech pro sebe to nejdůležitější.

Rada se usmála; laskavě, něžně:

— Ale vždyť o Bohu učil nejen Ježíš! Bylo mnoho Těch, Kdo byli Ježíšovi podobní. A přicházeli v různých epochách na Zemi, aby lidem vyprávěli o Jednotném Božím Učení!

A byly časy, kdy na Rusi žilo podle Božských Zákonů velmi mnoho lidí, a... ne jen jeden Božský Vyslanec, Který nesl lidem slova od Boha... Lidé o Bohu věděli, slyšeli Ho, viděli Ho, Rozuměli Mu a učili se u Něho projevovat dovednosti a síly, které byly Bohem každému člověku darovány — jako příležitost! Ale nyní se většina lidí něčeho takového ani nedomýšlí...

— A ty můžeš a dovedeš dělat všechno, co dokázal Ježíš?

— Ne, ještě úplně všechno nemohu a neumím... Ale učím se...

— Ale ty jsi přece uzdravila chlapce! Uzdravila jsi ho přece Sílou Boha?

— Ano, Alexeji. Tohle já už částečně umím — napomáhat Bohu projevovat Jeho Sílu přes toto mé tělo.

To nejdůležitější, čemu se teď učím, — je žít tak, abychom se já a Otec Nebeský, jak to říkal Ježíš, stali *Jedním*, aby se to, co objasňoval Ježíš, — stalo podstatou duše...

— Pověz mi: v čem je vaše víra?

— To se slovy nedá vypovědět. Dokonce to vůbec není víra, je to sám život ve sjednocení s Božským světem a světem pozemským, stvořeným Bohem!

Ty máš víru v to, co je napsáno v Novém Zákoně. Přečetl sis to — a věříš, že to tak bylo. Mnohé z toho, co je tam napsáno, tak skutečně bylo. Ale něco —

dodatečně dopsali. A velkou část — vůbec ani nezapsalí...

Jakmile jsem tě tehdy uviděla, rozhodla jsem se přečíst si všechno, co je napsáno v Bibli. Evangelia jsem četla zvlášť pozorně. Četla jsem a doslova jsem viděla — jako živé — všechno, co se tam tehdy událo.

— Ty můžeš Ježíše vidět?

— Mohu... A ty přece — také můžeš Božské Světlo vidět a pociťovat Ježíše! Vždyť se ti občas něco takového podařilo! Nemám pravdu?

— Nevím... Myslel jsem, že to jsou vidiny... Neodvažoval jsem se doufat, že je to skutečnost...

— Ale vždyť jsi přece našim lidem vyprávěl o svojí víře, a Ježíš byl přítom vedle tebe! Cožpak jsi Ho sám nepociťoval?

— Neviděl jsem Ho... Nemyslel jsem si, že je to možné...

— Ale dědeček Ho viděl. A druzí, kdo to už umějí, Ho také viděli. Díky tomu uznali čistotu a upřímnost tvých slov!

Ale ty ses ptal na naši víru.

Pro tebe je Bůh — Sám Ježíš, a také — Otec Nebeský, a také ještě — Království Nebeské, které může duše poznat a získat až po odloučení od těla, pokud si to zaslouží...

Ale já vidím všechno kolem jinak. Ve všem vidím a pociťuji Božskou Přítomnost: v břízkách, v borovicích, ve stéblech trávy, v květinách, i v té Boží Síle, Která všechno tohle a dokonce i naše těla — tvoje a moje, i těla ostatních bytostí — oživuje!

Já tu Sílu-Světlo vidím duší. A Ty, Kdo tuto Sílu do tohoto světa posílají, — také vidím. Je jich velice mnoho! Můžeme Je také nazývat Bohy! Oni jsou právě takoví, jako Ježíš!

Ježíš učil lidi o mnohém! Ale téměř nikdo ho tehdy nepochopil, kromě nemnohých učedníků. A teď toho lidé chápou o Ježíšově životě a o Jeho Učení ještě méně.

— A ty? Ty všechno chápeš?

— Jen se, Alexeji, nerozčiluj! Jsem připravena ti povědět mnohé z toho, co sama znám a chápu, bez utajování. Ale vysvětlování jen slovy má malý význam. Pouze trochu otřese tvou vírou...

Jestli budeš chtít — naučím tě všemu, co umím.

Až budeš slyšet nejen slova ode mne, ale naučíš se vidět a jednat svobodnou duší, — pak začneš všechno vnímat jinak!

Ale teď je na tobě se rozhodnout: budeš-li to chtít?

— Budu! Jak by to mohlo být jinak?! Celý život jsem o tom snil! Ježíše jsem o to prosil!

— A nepolekáš se, že tě «okouzím nějakými čáry» záhadnými?

— Nepolekám! Vždyť vím, že mě sem k vám přivedl Bůh!

A léčit jakékoliv nemoci zázračným způsobem, jako Ježíš, mě naučíš?

— Naučím tě všemu tomu, co jsem se už stihla naučit... Ale není radno uzdravovat všechny bez výjimky. Vždyť Ježíš také neuzdravoval všechny nemocné!

Ježíš uzdravoval Sílou Otce Nebeského. Aby bylo možné tak uzdravovat, k tomu je zapotřebí, jak to vysvětloval Ježíš: «Otec, přebývající ve Mně, — On to činí...».

Začnu tě tomu učit tak, jak umím.

— A ty můžeš s Ježíšem mluvit?

— Mohu...

— Tak se Ho zeptej...

— Počkej, Alexeji!... Jestli budeš chtít, můžeš si později sám s Bohem promluvit! A pak nebudeš mít pochybnosti o odpovědích!

Ale teď by ses měl umýt.

... Rada podala Alexejovi bílou košili, vyšítou kolem výstřihu a na rukávech vzorem, kalhoty, onuce a tkaný pásek:

— Tady máš čisté oblečení... Doufám, že ti bude dobře!

A tvůj oblek vyperu a usuším...

Alexej zrozpačitěl:

— Ale — já sám! Jen mi ukaž — kde?

— Mikula, náš kovář, už roztopil lázeň, pojďme: umyješ se!

A já ti zatím ustelu.

... Po lázni se Alexej, oblečený do čistého, doprovázený Mikulou, vrátil do chýše, kde ho čekala Rada.

Chtěl se ještě na mnoho věcí zeptat, ale únava posledních dní si vybrala své. Alexej usnul blaženým a šťastným spánkem.

Zdalo se mu o Radě, o jejích očích, rukách, laskavém hlase...

... Ráno potvrdil své pevné přání se učit.

— To je výborné! — Rada neskrývala svoji radost, která jí zaplnila srdce, ani štěstí z toho, co se událo! Usmála se na Alexeje: — Pojďme k dědečkovi! Musíme mu povědět o tvém rozhodnutí. Ale dědeček tě hned do obcíny nepřijme. Musíme promyslet: jak to všechno udělat...

Blahoslav přivítal Alexeje laskavě:

— Nu, posad' se, hoste! Mám radost z toho, že se chceš učit, že ses nepolekal!

A o tom, jak budeš dál žít, jsi přemýšlel?

— Zatím nevím... Jakoby můj předchozí život skončil, ale nový — ještě nezačal...

— A proč je vůbec život člověku dán? Přemýšlel jsi o tom, Alexeji?

— Hodně jsem o tom přemýšlel, ale odpověď jsem nenašel... Zřejmě proto jsem začal hledat odpovědi u Boha, a ne u lidí...

— Dobře mluvíš!

Dobrá, a teď musíme popřemýšlet o našich záležitostech.

... Blahoslav vysvětlil potíže, které musejí vyřešit, aby mohli uskutečnit, co chtějí:

— Jsme teď nuceni žít v krutém světě, Alexeji!

A ty, poněvadž víš o naší občině, třeba vyslovíš při zpovědi nějaké svoje myšlenky o nás nebo něco podobného, a prozradíš nás tak těm, kdo hledají, jak vymýtiti všechny lidi, kteří nevěří a neoslavují Boha tak, jak je to správné... A co bude pak?

Ale nechat tě tady v občině navždy, je také nebezpečné... Možná tě začnou hledat...

— Neprozradím vás! Ani když mě budou mučit — neprozradím! Radši přijmu smrt!

— Člověk o sobě málokdy ví, jakou bolest je schopen snést a jaký bude mít strach před novým mučením... Kati jsou teď už vypracovaní...

Blahoslav, Alexej, Rada a občaníci dlouho posuzovali, jak Alexejovu výuku co nejlépe zařídit.

Nakonec rozhodli, že se Alexej vrátí do své poustevny, aby nevyvolával ani nejmenší podezření u lidí ve vesnici. Může jim předem ohlašovat svoji nepřítomnost — a oni ho pak nebudou hledat. V těch časech odcházeli někteří mniši do jeskyní nebo si dělali úkryty v lesích, aby se prostřednictvím asketického života ještě více přiblížili Bohu. Takhle jim to může Alexej vysvětlit o sobě.

Rozhodli také, že ho Rada začne učit, ale do vesnice ho vezme, jen pokud to bude obzvlášť nutné. A pro setkávání najde místo, kde bude moci nepozorovaně o samotě Alexejovi vypovědět a ukázat to hlavní. A potom se už uvidí, co s ním bude dále...

Kapitola devátá: **Výuka u Rady**

Výuka u Rady se teď stala tím nejdůležitějším v Alexejově životě.

Všechno se pro něho radikálně změnilo.

On už i předtím pociťoval na duši překrásné okamžiky Božských Doteků, ale byly jen krátké. Zoufalý boj o nové získání těchto okamžiků a hledání způsobů přiblížení se k Bohu — teď nahradilo přímé pociťování Jeho Bytí! Zázrak Přítomnosti Živého Boha se stal realitou!

... Alexej si svlékal svůj mnišský oděv, nechával ho v dutině velkého stromu, a oblékal si, také tam schovanou bílou košili, vyšitou Radou. Poté šel

dlouho lesem, ale cesta se mu daleká nezdála. Jako by mu doslova za zády narostla křídla!

A Rada, plná štěstí a radosti, také přicházela k jejich smluvenému místu u jezera — toho, kde kdysi Blahoslav Radě vysvětloval, co to znamená *žít s Bohem v souladu*.

Zde teď bylo jejich útočiště — přístřešek, vyrobený z větví ohromného padlého smrku. V letním období bylo takové přístřeší zcela vyhovující k tomu, aby bylo kam se ukrýt před deštěm, odpočinout si a přenocovat.

Takové sblížení, jako mezi manželem a manželkou, mezi Alexejem a Radou nebylo, poněvadž Alexej i pomyšlení na něco takového od sebe odháněl; považoval to za veliký hřích a porušení mnišské přísahy.

Ale Láska Boží stále ozařovala a objímala Sebou dvě duše, mířící ke Stvořiteli, aby S ním splynuly v Jeho Nekonečné Lásce!

Alexej doslova zmizel ze světa hmoty a zrodil se v jiném — rajském světě. Otevíral se mu nekonečně nádherný prostor lásky, krásy a plného porozumění bez zprostředkování slovy! Veliká Božská Přítomnost pronikala vším! Tento dříve skrytý nebo jen na krátké okamžiky pocíťovaný Božský svět se stával s každým dnem reálnějším, zjevnějším!

Přístřešek nestál na břehu u vody na písčné výspě a loučce, porostlé nízkou trávou, kde bylo otevřené prostranství, ale o něco dál, v lese; na místě, skrytém před náhodnými pohledy.

Každé ráno se zdálo být zvláštní, nové a překrásné!

A každý den ho přibližoval k úplnému vnímání Božského Bytí!

* * *

Právě i v tento den, zrána, když ještě sluníčko zatím jen trochu začínalo zabarvovat lehkým ruměncem obláčky, běželi spolu po cestičce k jezeru vítat svítání.

Rada běžela tak lehce, že se ani nezdýchala. Jako by neběžela, ale letěla; jen zlehka se dotýkala nohama země.

Avšak Alexej při běhu ztrácel dech.

Nezvyklé, ale vždy radostné pro něj bylo všechno, co Rada zamýšlela.

Ted' se na něho něžně podívala:

— Honem: koupat se!

Šplouchali se jako děti v chladné vodě jezera, naplněné svěžestí.

Potom si Rada s blaženým úsměvem štěstí na překrásné tváři lehla na vodní hladinu, a roztáhla ruce.

Alexej se zamiloval.

Už neupadal do rozpaků a neodvracel pohled jako v prvních dnech. Ted' už nepovažoval za hanebné vidět její obnaženou krásu.

* * *

Jejich první rozhovor o tom si Alexej zapamatoval velmi živě. Jako by se v něm tehdy převrátilo pochopení mravních základů, které mu byly vštěpovány od dětských let, staly se normou, — a dříve byly, jak se zdálo, neotřesitelné.

Tenkrát se Rada zeptala:

— Dovolíš mi dnes nenamáčet si košilku, až se budu koupat?

— Pochopitelně! Já se otočím, nebudu se dívat!

... Rada se na několik okamžiků zamyslela, jako by se vnitřně rozhodovala: nastal-li už čas na vysvětlení. Potom vzala Alexeje za ruku.

Pojď, sedneme si tady a promluvíme si...

Co si myslíš o tom, proč bychom se ty nebo já měli stydět vidět těla, která nám dal Bůh?

Proč tedy nepovažuješ za hanebné vidět květiny, které obnažily svoji krásu? A — stromy? A — ptáky a zvířata v jejich přirozené podobě?

Kvůli čemu vznikl v lidech stud před obnaženým tělem? Vždyť — Bůh ta těla stvořil, tak jako všechno kolem! Kdo vymyslel ty hlouposti? Dokonce i ve vaší Bibli se píše o tom, že Adam a Eva neznali stud obnažených těl!

— Ale nenastal potom pád do hříchu?

— Ano, lidi skutečně postihl pád do hříchu... Ale ne tak, jak je to napsáno v biblických legendách!

Každé duši se to může přihodit, v každém okamžiku života. Je to volba mezi láskou a radostí — a chamtivostí, násilím, lstivostí, hněvem, zlobou, strachem, zoufalstvím!

Žít ve studu, ve strachu, v nenávisti a v jiných neřestech — to je opravdu pád do hříchu!

Ale pozorovat překrásné a přirozené — to není hřích vůbec!

Proč my, děti Boha, musíme žít v neřestech a v hříších, když rajský svět, prvotně stvořený Bohem je tady, on je přímo teď v nás a je i kolem nás! Je třeba jen *vejít do něho* a naučit se v něm přebývat!

Proč musíme bezmyšlenkovitě následovat lidmi vymyšlená pravidla hříšného života: stydět se za to, co vůbec není hanebné, a, naopak, považovat za přirozené to, co je odporné a ohavné?!

Tak se zamysli sám: většina lidí považuje za svoje nezpochybnitelné právo bojovat za jakési jimi vymyšlené ideje! Nebo — zabíjet druhé lidi ze msty nebo «ve jménu víry»! Nebo — ještě kvůli něčemu podobnému... Lidé zabíjejí, podvádějí — kvůli moci nebo bohatství, mstí se těm, kdo je urazili! A to všechno nazývají normálním chováním, často dokonce považují takové svoje skutky za «hrdinské činy», a pyšní se jimi!

Můj dědeček sice říká, že i války učí některé duše být silnějšími, smělejšími, obětovat vlastní život kvůli druhým... Nevím, je možné, že má pravdu...

— Můj duchovní učitel, starec Nikolaj, také o něčem takovém mluvil: že, jak je zřejmé, musejí lidé sami protrpět utrpení, aby pochopili bolest druhých a zhoubnost nenávisti — pro její nositele. A — aby potom zachtěli celým srdcem, celou silou duše zamířit k Boží Lásce!

— Ano, správně. Ale vždyť volba toho, jak budou žít, závisí nejčastěji na těch samých lidech!

Je toho velice mnoho v životě, co má většina lidí ve zvyku považovat za správné... třebaže by jim jejich schopnosti myslet a milovat, pokud jsou tyto funkce duše už rozvinuty, měly ukazovat na protiklad...

Takový život je zavalený nízkými emocemi, — ale vždyť si ti lidé sami proměnili svůj život v peklo na Zemi!

Má se za to, že dokonce čistota a svatost jsou pro lidi... nemožné... A pokud by i byly možné, spočívaly by — v týrání těla a v zákazu radosti a blaženosti!

Nebo se ještě například předpokládá, že se všechny děti počínají a rodí v hříchu a v neřesti! A

«neposkvrněné» je jen to početí, které se událo zázračným způsobem bez spojení těl!

A ještě nyní téměř všichni lidé krmí svoje těla zabitými těly zvířat — a nevidí v tom nic špatného! Nevidí strašné následky této stravy, ze které duše lidí stále více získávají ty nejhorší vlastnosti dravců!

Divoká zvířata-dravci loví, aby přežili — v souhlase s jejich podstatou. Ale lidé zabíjejí především z obžerství, protože to jinak pro ně není životně nezbytné.

Nebudu už o tom dál mluvit!...

Ty sám se ve volných chvílích zamysli na toto téma, a na spoustu jiných podobných: například, jaká tvá «přesvědčení» o tom, co je správné a nesprávné, jsou všeho všudy lidské «výmysly», předávané z pokolení na pokolení? A jaké mravní základy můžeš podle svého pochopení nazvat pravdou, vyhovující Bohu?

Já chápu, Alexeji, že teď, tak najednou, nebude pro tebe jednoduché shodit ze sebe náklad lživých myšlenek a zvyků, které ti byly vštípeny. Všechno je v myslích lidí tak obráceno naruby, že to vypadá jako by bylo správné žít v utrpení, a že žít v blaženosti je hřích!

Promysli také: vždyť je veliký rozdíl mezi životem podle chťice a dalších vášní, které upevňují sobectví v člověku prostřednictvím jeho snažení mít to, co si přeje, — a, na druhé straně, čistým a světlým životem v radosti a dobrotě!

Je to tak například s jídlem: jestliže je nepřiměřené obžerství kvůli potěšení těla, pak je to doopravdy hřích, přinášející jak tělu, tak i duši škodu!

Ale můžeme se přiměřeně živit chutným a prospěšným jídlem, naplněným životní silou rostlin, stvořených Bohem pro výživu člověka!

Tak je to i ve všem ostatním.

Můžeme se těšit čistotou a zdravím těla! Můžeme se kochat krásou přírody! Všechno to přináší blaženost, která přece přibližuje duše k rajskému stavu.

Přičemž, jestliže se takové stavy stávají pro duši *obvyklými*, pak i kolem toho člověka vzniká prostor, podobný tomu, který nazývají rájem.

Člověk, zažívající a nesoucí v sobě a kolem sebe takovou blaženost, vznáší k Bohu srdečnou vděčnost za všechno — a odvetná Boží Láska s každým takovým díkem rozmnožuje jeho štěstí!

Tak žili dříve lidé na Rusi: prostě, čistě, radostně! Ale vždyť je přece možné žít tak i teď! Jen není radno tím rozčilovat davy nerozumných.

Takové čistotě myšlenek, emocí a tělesných energií musím naučit i tebe!

Prostřednictvím toho se duše přibližuje k Bohu! A takový člověk se pak může snadno stýkat s Bohem: vidět a slyšet Boha!

Odpust': určitě jsem ti teď toho pověděla příliš mnoho...

... Pak se Rada pokojně usmála:

— Jestli se ještě cítíš trapně a nezvykle — tak se otoč!

... S klidem si svlékla oděv a bez ohlednutí vešla do vody jezera.

Tentokrát Alexej upadl ještě víc do rozpaků, když uviděl překrásné a urostlé Radino tělo.

Ale ona naopak, — naplňovala klidem a radostí všechno kolem!

Stálo ho velice mnoho úsilí, aby se také svlékl...

Zdalo se mu, jako by zároveň s oblečením svlékal z duše i lživé zákazy a strachy... A jeho duše se obnažovala před Bohem!

Tento stav ho neopouštěl, ani když už se oblékli a Rada se vrátila k Alexejově výuce.

— Podívej se: všechny energie v těle může člověk udělat křišťálově čistými, pohyblivými, zářivými: takovými, jako je tato voda, blýskající se ve slunečních paprscích!

... Rada znovu poodešla k vodě, nabrala jezerní vodu do dlaní, pozvedla do výšky — a dovolila slunečnímu světlu, aby přeměnilo potůčky, lijící se z dlaní, v živé, zářivé a radostné zlato!

— Ty už máš v těle čistotu a otevřený prostor pro Boha, ale zatím jen v oblasti, kde se nachází duchovní srdce. Všechny ostatní energie v těle máš jakoby pohaslé, zpomalené. A také ve tvém těle zůstalo ještě hodně ucpaných cest pro Boží Světlo! To se dá změnit velmi jednoduchými metodami, ale pochopitelně, ne hned, napoprvé.

Tak například, ať se tělo omyje v proudu Božského Světla, které se lije svrchu jako vodopád, a může promýt naše těla zvenku i zevnitř. Zkus to zároveň se mnou!

Rada zvedla ruce, jako by zachytávala neviditelné potůčky.

— A ty sám také popros Boží Světlo, aby se prolilo a naplnilo naše těla! Vždyť Bůh je vždy s námi!

Můžeš svou výzvu zaměřit ke Svatému Duchu s modlitbou, jestli jsi na to tak přivyklý.

Hlavně se musíš s láskou otevřít v ústrety tomu Božskému Světlu!

Takhle můžeš léčit i vlastní tělo. A později tě naučím, jak pomáhat druhým!

... Alexej to vyzkoušel.

Uviděl zářící Potok Živého Světla, ve Kterém stála jejich těla. Světlo se lilo a naplňovalo je Čistotou a Blažeností!

Omytý tímto Světlem pocítil Alexej nebývalou radost a sílu, toužící žít, milovat, poznávat Božský svět! Každá, i ta nejmenší, částčka jeho těla jako by se usmívala a zářila od doteků Božské Čistoty!

V tom Světle zazněl Radin hlas:

— A teď — daruj všem bytostem kolem tu Blaženost, kterou jsi sám pocítil! At' se vylévá z tvého duchovního srdce jako řeka Světla stále šíře, stále dále! Světlo Svatého Ducha a ty, jako duše, jste teď ve Sjednocení! A tu společnou Lásku je možné darovat celému světu!

... Bylo to podivuhodné! Alexej stál v Proudě Světla a ... a lil se spolu s Ním! Proud se stále rozšiřoval! Jakoby v korytě ohromné řeky Světla stálo drobounké tělo, avšak Alexej teď nebyl tělem, on byl *jednotný* s rozměrově kolosálním Proudem Božské Lásky a Blaženosti!

Proud Lásky a Síly z Velikého Zdroje byl nevyčerpatelný, nekonečný, něžný!

Alexej nedokázal být v tomto Sjednocení dlouho...

Ale už ten nezapomenutelný stav prožil, poznal a vtiskl si ho do paměti!

«Zřejmě právě takhle křtil lidi Jan Křtitel!» — pomyslel si Alexej, když pronášel slova díky Bohu!

Rada, jako by odpovídala na jeho myšlenky, tiše řekla:

— Právě teď jsi byl pokřtěn v zářivém Proudě Ducha Svatého... Ale to je jen úplný začátek... Napoprvé se poznané hned nestává přirozeným stavem

duše! A tělesné energie potřebují ještě mnohem více času k tomu, aby u nich došlo k přeměně... Je třeba to mnohokrát opakovat, aby se duše i tělo staly podobnými tomu Světlu navždy!

* * *

Po ranním koupání a opakování předchozích cvičení nebo osvojování nových spolu Rada a Alexej často rozmlouvali.

Například:

— Přirozeným a harmonickým musí být jak celý život, tak i stravování. Dlouhý vyčerpávající půst není tělu k užtku.

— Ale já, když jsem se dlouho postil, jsem pocíťoval, že Bůh začíná být jakoby blíží!

— Ano, někdy je velice dobré si očistit tělo hladověním. Ale týrání těla je hřích!

Pro život duše a její růst jsou zapotřebí energie, které duše získává z konzumovaného jídla.

Člověk může také získávat energii ze slunečního světla nebo z ohně táboráku. A je otázkou dovednosti a návyků: do jaké míry může člověk tuto energii uchovávat v sobě a používat.

Rostliny, které v sobě přeměnily energii, získanou od Slunce a Země, ji dělají vhodnou pro výživu člověka.

A člověk ty energie v sobě může přeměnit — na srdečnou lásku a další růst duše.

Ale k tomu musí být tělo čisté nejen zvenku, ale i zevnitř.

... Rada začala vysvětlovat dále o všech ostatních energetických centrech v těle člověka, o tom, jaký mají význam a jak je můžeme očišťovat.

— V těle člověka existuje sedm center se zvláštními kanály, které je spojují. Duchovní srdce je také takové centrum, to nejdůležitější pro duše, hledající sjednocení s Bohem!

Ale člověk se může naučit očišťovat i další svá centra — a jejich prostřednictvím zaměřovat Božské Světlo a Božskou Sílu. Tak se může člověk zbavit nemoci a pomoci v tom druhým lidem.

— Bylo by dobré vysvětlit to všem lidem! Vždyť by to mnozí pochopili a začali by jinak žít!...

— Ale jak to vysvětlit?... Skoro nikdo nechce poslouchat!

Můj otec se pokoušel učit mnohé...

— Pověz mi o svém otci!...

... Rada toho Alexejovi postupně pověděla velice mnoho.

Učila ho i stále novým technikám, které umožňovaly očišťovat duši i tělo, vidět duši. To nebyla jen slova. Ale Božská Blaženost a Láska naplňovaly duši i tělo. Do každé buňky těla dosahoval Božský Potok! A v Něm se tělesné energie, obnovené Čistotou Potoka, také přeměňovaly. Byl to nový stav tělesné hmoty, která, jak se ukazovalo, může být přeměněna a naplněna Božským Světlem!

Rada vysvětlovala, jak mohou být duše i tělo spojeny se Životem Boha.

Učila ho i splynutí s krásou a rozplynutí v přírodním tichu. Učila ho i očišťování tělesných energií obrazy plamene ohně, když navečer rozdělali oheň a dlouho seděli v záři zvedajících se jazyků plamene...

Jednou, když se Alexej zabýval malou opravou jejich přístřešku, poškozeného v noci silnými poryvy větru, přišel k jejich útočišti ohromný medvěd.

Alexej zvíře upozoroval, až když už bylo blízko.

Z vyprávění věděl, jak je to nebezpečné.

Popadl do ruky jeden z kůlů, podpírajících větve na přístřešku.

Křikl na Radu:

— Utíkej!

... Ale Rada, naopak, rychle, ale velice klidně přistoupila k Alexejovi, objala ho a zakryla svým tělem. Objala ho jednou rukou velice silně kolem krku, a druhou rukou mu sevřela zápěstí té ruky, ve které měl kůl. Přitiskla se tváří k jeho obličeji...

Všechno v něm doslova strnulo.

To nebylo objetí ženy, laskající muže... To bylo něco úplně jiného.

Rada ho doslova «vystrčila» za hranice obyčejného světa — do jiné reality, kde není strach, smrt, bolest, ale existuje jenom Božské Světlo a Láska.

Alexejovi se zdálo, že se čas zastavil nebo velice zpomalil. Ticho ho doslova ohlušilo... A on uviděl celý svět — *jinak*...

Ticho bylo všeobjímající. Všechny zvuky, které dříve nebyly slyšitelné, jakoby ležely na Totální Mlčenlivosti Podstaty Univerza... Všechno se dělo... uvnitř tohoto Ticha...

On takhle uviděl duší okolní svět poprvé. Všechno v tom světě žilo podle Dokonalých Zákonů...

Viděl, jak se po kmenech stromů zvedá nějaká síla-světlo, mohl obrátit pohled na kvítek a zpoz-

rovat pohyb světla uvnitř okvětních lístků a tyčinek... Rázem pocítil ptáky, stromy, trávy... Všechno to se stalo... částí jeho samotného. Všechno zahalovala Blaženost... Třpytivé potůčky energie proudily ve všem: v jeho těle, v těle Rady, ve stromech i ve stéblech trávy... V těle medvěda se pomalu přelávala ta samá síla...

Ohromné zvíře se ještě jednou trochu nedůvěřivě podívalo jejich směrem, a potom medvěd, jako by si nevšiml lidí, kteří stáli v objetí jen několik kroků od něho, pokojně prošel těsně kolem a šel dál svojí cestou.

Rada ještě nějakou chvíli udržovala Alexeje v tomto podivuhodném stavu. On se už teď necítil *odděleným*... Byl součástí Božského Života.

— Co to bylo?

— Život...

Je to Život, jaký by měl být, jaký Stvořitel prvotně zamýšlel na Zemi...

— Ty jsi nás udělala neviditelnými? Nebo umíš vládnout zvířatům?

— Ne, není to tak úplně... Rada se pokoušela nalézt slova: — Medvěd v nás nepocítil *nebezpečí* nebo *strach*... Stali jsme se součástí Prvotní Harmonie Světového Souladu, stvořeného Stvořitelem.

S lidmi je to složitější. Oni se odnaučili pocítovat toto Sjednocení, Jednotu všeho vtěleného živého — i Stvořitele...

A lesní zvířata, která lidé drží v zajetí, to také nemusejí pochopit... Medvědi, které drží na řetězech, už jich nemohou být zbaveni...

Všechny světy Univerza — s různými stavy duší v nich — existují přímo tady, teď. A to je jak tady, kde se spolu nacházíme, i všude.

Temné světy zármutků, stesku, nenávisti, strachu, i světlé světy rajské radosti, i svět Ducha Svatého, i svět Prvopočátečního Božského Bytí — všechno to je přímo tady! Když se člověk nachází v tom či onom stavu sebe-duše — pak se před ním otevírají prostranství té či oné vrstvy Univerza. Ty jakoby vplouváš do toho světa, který momentálně souzní se stavem tebe-duše. Doslova podle váhy, duše může být těžká — nebo lehká. A ponořuje se do těžkých a hutných světů, jestliže je takový její stav. Anebo — vchází do Světla a Blaženosti zjemnělých světů.

Pojď, teď ti to ukážu ve skutečnosti!

... Rada vzala Alexeje za ruku.

A on náhle přestal pociťovat svět, viditelný tělesnýma očima, a... ze všech stran ho zahalil šedý dusný prostor.

— Takhle vypadají světy stesku a zármutku. Ale bývá i mnohem hůře...

... A potom rychle, jako by se omývali a očišťovali od toho dusivého «mraku», se ocitli v prostranství, doslova zalitým slunečním světlem.

Kolem byla taková radost a dobrota — že to nebylo možné vyjádřit!

— Naplň si i tělo tou radostí a čistotou! — poprosila Rada.

... A potom se ponořili do nejjemnějšího Blaženého Světla...

Rada pustila jeho ruku.

— Teď jsem ti pomohla pocítit různé světy.

Ale ty jsi v nich býval i předtím: pociťoval jsi hořký stesk i rajskou radost, a někdy jsi pociťoval i Božské Dotečky, když ses snažil vši silou a láskou dostat k Bohu.

A teď už se umíš i ty sám spojovat duší s Proudem Ducha Svatého!

Všechno tohle je ti známo! A tvoje vědomá volba: v jakém stavu přebýváš — teď závisí jen na tobě.

Ale mezi těmito světy Univerza se přemísťuje duše, a ne tělo.

Avšak stavy energií, které existují v těle, závisí přímo na stavech duše, ve kterých člověk obvykle žije.

Existuje i opačná závislost. Jestliže je tělo nemocné, naplněné těžkými, neharmonickými energiemi, pak není jednoduché, ale skoro až nemožné se z něho vytrhnout do Božského Světla.

Ale když jsou tělesné energie očištěny, pak se duše snadno otevírá Božskému Světlu a Lásce. Ty to teď víš podle své vlastní zkušenosti.

Teď už je pro tebe velmi mnohé v Božském světě přístupné a zjevné.

Všechno jsoucí má svůj počátek ve světě Světla a Boží Síly. Zde je Zdroj všeho Stvoření! Zde — přebývá všechno Prvotně Čisté! Odsud — všechno dostává sílu žít, růst, rozvíjet se!

A můžeme se naučit pociťovat *Jednotu ve Všem* tak, jak ji pociťuje Bůh — ze Samotných Hlubin, když budeme pronikat a podporovat všechno, stvořené Jeho Silou. Tomu se budeme spolu učit!

Kapitola desátá: **Ježíš**

Alexej se za dobu, která uplynula od začátku výuky, podivuhodně změnil — dokonce i zevnějškem.

Jeho tělo se naplnilo čistou silou, zářením a krásou přeměňované duše!

Jednoho dne se na něj Rada obrátila se slovy:

— Alexeji, ty jsi říkal, že bys chtěl sám uvidět Ježíše. Právě teď Ježíš přišel! Chce s tebou mluvit!

... Božské Světlo, nepostřehnutelné normálními orgány smyslů se začalo přibližovat, vzrůstalo. Neda-lo se o tom pochybovat! V Alexejovi se všechno ro-zechvělo štěstím! Věděl, že to, co se děje, je oprav-dové! Byla to ta Největší Láska a nejhlubší Božský Klid!

Alexej téměř nedýchal; bál se i pohnout, aby se ten Zázrak neztratil!

Všechno vnější — jako by zmizelo, jako by bylo neskutečné. Dokonce přestal pociťovat i přítomnost Rady.

Světlo, podobné nejněžnějšímu slunečnímu, za-plnilo celý prostor kolem.

Alexej uviděl zářivou Podobu Ježíše.

Ježíš, třebaže byl ze Světla, přesto byl skutečný, živý!

Alexej chtěl padnout na kolena, ale nedokázal pohnout tělem.

A tak jen stál, a Ježíš přicházel k němu.

Ježíš vztáhl Ruce... Dotkl se Dlaní Alexejových prsou, a potom položil obě Dlaně na jeho hlavu. Ale-xejovo tělo se naplnilo Ježíšovým Božským Světlem. Jako když se nádoba, ponořená do jezera, naplňuje vodou — tak se i jeho tělo stalo jakoby dutým, vtekla do něho Ježíšova Láska a Něžnost a zaplnila ho.

Ježíš Alexeje objal, a potom, když Objetí roze-vřel, o pár kroků ustoupil. Ale ten pocit, že je v Objetí, v Alexejovi přetrvával. Bylo to tím, že ho Ježíšovo Světlo a Láska objímaly ze všech stran.

Alexej uslyšel Ježíšův hlas:

— Synu Můj, — právě teď Mne vnímáš! Rád tě vidím takového, jakým ses nyní stal! Velice mnohému ses naučil a — jako duše jsi dospěl! Stal ses čistějším tělem i vědomím, a zbavil ses hromady lživých dogmat a představ, vštípených v dětství, které ti tak překážely! Teď pro Mne bude jednodušší ti pomáhat a učit tě!

Já jsem byl vždy spolu s tebou. Ale až teď Mne konečně můžeš vidět a slyšet zcela jasně a zřetelně.

Žehnám začátku tvé nové etapy výuky a Sloužení Mně a Otci Nebeskému!

Já budu kvůli tomu k tobě přicházet vždy, když Mne zavoláš.

... Viditelná Podoba Ježíše se začala rozplývat — a zmizela ve Světle.

Světlo zůstalo a naplňovalo Alexeje nepopsatelnou blažeností!

Alexej ještě pořád stál bez hnutí. Nestydl se za slzy štěstí, které se mu řinuly z očí. Dosáhl svého nejvyššího cíle! Uviděl a uslyšel Ježíše! Ježíš se ho dotkl Božskýmá Rukama! A vjem toho všeho, vzpomínka na to — se vtiskly navždy do duše!

Znamená to, že přímý osobní kontakt s Ježíšem je zcela dosažitelná Skutečnost!

Konečně se Alexej obrátil k Radě:

— Jak ti mám poděkovat?!

... Ona se radostně usmívala:

— Pro mě je největší odměna to, že se ti všechno daří!

Žít a přitom se ve světě Světla přímo stýkat s Těmi, Kdo tam žijí a pracují, — mám na mysli Božské Duše, — to se pro tebe může brzy stát přirozenou dovedností a štěstím v životě!

Kapitola jedenáctá: **Láska pozemská** **a Láska Božská**

Všechno v Alexejově životě by teď bylo vynikající, přeplněné štěstím... Jenže právě ta láska k Radě...

Vždyť jeho vztah k ní byl přece tak ušlechtilý!

Zpočátku dokonce Alexej ani nechápal, že je ta láska tak opravdová a hluboká!

Ačkoliv — Rada byla tak překrásná! Husté řasy a jasné oči!... Někdy se modraly jako obloha! Ale jindy jakoby ho přitahovaly do klidu a ponořovaly do ticha...

A jaký zářivý a nadšený býval její pohled; jakou laskavostí a klidem ho dokázala objímat, stačilo jen, když byla vedle něho!

Nikdy předtím Alexej nepomyslel na to, že člověk může být takový! Jenom Nebeskému, Božskému, neviditelnému a nepoznatelnému světu byla v jeho představách vyhrazena možnost takové Krásy, Čistoty a Svatosti!

A ona dávala Alexejovi možnost stále živěji a úplněji vnímat Božský Svět!

Tohle bylo nyní to nejdůležitější v jeho životě!

Ale... on si nemohl nevšimnout toho, co se jim přihodilo... Náhodný dotek všehovšudy konečky prstů, dotýkání pramenů vlasů nebo setkání pohledů — tohle stačilo, aby Alexeje zaplavilo až nad hlavu moře něžnosti! Láska k ní začala být ohromná — jako moře! Bylo to štěstí, ve kterém dvě duše splývaly v podivuhodném sjednocení!

Alexej si uvědomil, že láska může existovat nejen k Bohu, ale i k Radě. A že tu lásku už není možné uhasit, ani vyrvat ze srdce!

Alexej teď nevěděl, co má dělat... On je přece mnich — jak by mohl porušit slib?

Alexej se rozhodl, že se bude učit dále, ale nedovolí si pomýšlet na «pozemskou lásku». Začal se pohledům a dotekům vyhýbat... Pokoušel se zakázat si to, co by bylo pro člověka tak přirozené...

Radě o všech takových svých prožitcích neříkal. Ale ona sama vždy o všech jeho myšlenkách a emocích věděla. A — snažila se nespíchat.

Vždyť Rada se do Alexeje také zamilovala hned od jejich prvního setkání. A viděla a chápala všechno, co se dělo v myšlenkách a emocích jejího milovaného. A — trpělivě čekala.

Naučila se ve svých emocích odmítat to, co by mohlo přinášet utrpení z neúplnosti v jejich vztahu.

Učila se být vděčná za to štěstí, co už jí osud daroval. «Vždyť ho přece znovu uvidím, obejmú ho duší, budu spolu s ním, budu mu pomáhat!»

* * *

Avšak Alexejovi jeho vnitřní zákazy překážely. Nevěděl, jak s nimi má žít dál...

Oheň lásky k Radě začal být tak silný a překrásný, že on nebyl schopen uhasit jeho plamen, tu lampu zářící v duši! Obrátil se na Ježíše a prosil Ho o pomoc:

— Pane, já už dál nedokážu vzdorovat tomu, co mě zaplnilo!

Jasně pociťuji, že ta láska k Radě zesiluje moji lásku k Tobě! A musím se v takovém případě pokou-

šet se jí zřící? A jak bych to mohl udělat? Už ji nikdy neuvidět? Ale pak se mi neotevrou ty horské výšiny, o kterých Rada učí, a na které se snažím vystoupit duší, abych se k Tobě přiblížil!

Je to moje slabost? Je to můj hřích? Ale... cožpak může být hříchem takového záření duší v lásce?!

... Ježíš řekl:

— Zbytečně trápíš Radu i sebe! Kvůli čemu připravuješ ji i sebe o štěstí, které vám Já posílám?

— Složil jsem mnišský slib, přísahal jsem! Jak bych to mohl porušit?

— Všechna «pravidla» takového druhu i obřady jsou vymyšleny lidmi, a ne Bohem! Vždyť to přece už víš!

— Ano... Ale slib jsem dával ze své vůle a z vlastní volby! Nikdo mě k tomu nenutil!...

— Láska je dar člověku od Boha! Když se člověk učí lásce k bližnímu, učí se i milovat Boha!

V samotném faktu intimních vztahů mezi mužem a ženou není hřích! Ta blízkost učí veliké něžnosti, schopnosti splývat dušemi! Pro toho, kdo nepoznal pozemskou lásku je těžší poznávat i Lásku Boha ve vší úplnosti, a Splynutí se Stvořitelem!

Ted' tě Já, před Kterým jsi skládal mnišský slib, od tohoto slibu osvobozuji! Zavolej Radu! Já sám požehnám vašemu svazku!

... Volat Radu nebylo třeba. Přišla sama — tichá a něžná — a postavila se vedle něho...

Ježíš je jmenoval manželem a manželkou.

Extáze splynutí těl a duší... Štěstí! Nic takového ještě v jejich životech nebylo!

Tolik štěstí se ani nemohlo vejít do jejich těl, a tak se vylévalo ven a zaplňovalo celou šíři prostoru kolem! Bylo to — jako by se kolem rozlétávaly sluneční krupěje. A v každé takové krupěji hořela svatozář Božské Lásky!

Byl to svět radosti a štěstí — prostého a překrásného, takového, jaký byl v Božském Stvoření v jeho prvopočáteční Čistotě a Harmonii!

Jejich štěstí bylo tak ohromné, jako nebe nad jejich těly, jako země pod jejich nohama, jako všechna krása kolem!

... Nic vnějšího se nezměnilo. Slunce a nebe byly stejné, jako včera a předevčírem... Stejně bylo i jezero a písčité břeh, štěbetání ptáků a vůně květin... Ale, jak se zdálo, to všechno se neuvěřitelným způsobem změnilo!

... Vykoupali se, a potom leželi na břehu a vystavovali svoje obnažená těla s kapičkami vody slunečním paprskům.

A pak Rada začala kroužit v podivuhodném tanci! Byl to tanec vděčnosti Bohu za to úchvatné a zážračné, co jim bylo darováno Otcem Stvořitelem a Ježíšem!

Bůh naplňoval Svým Světlem a Láskou všechno kolem — sluneční paprsky, odlesky na vodě, listí na stromech, stébla trav, květiny... A stejné Světlo proudilo i v tělech Rady a Alexeje a objímalo je ze všech stran — i ji, i Alexeje, i všechno, co bylo kolem!...

... On se pokusil vyjádřit slovy to, co pocítil:

— Jak je to obdivuhodné! A ostatní lidé by přece mohli žít právě tak! K tomu nejsou zapotřebí žádné zvláštní podmínky — aby mohli právě takhle splývat s Bohem v lásce a harmonii!

Je tohle ráj?

... Rada se něžně usmála:

— Určitě...

Ve vesmíru existuje síla lásky-přitažlivosti. Obvykle lidé poprvé pociťují doteky této energie, když mezi nimi vzniká vzájemná náklonnost a snaha o spojení, o vytvoření rodiny a plození dětí.

Ale pokud se takové spojování omezuje jen na potěšení těla, pak se takoví lidé ochuzují...

Všechno, co patří k tělu, zůstává v pozemském světě, když ho duše opouští. Ale rozvinutá láska — ta zůstane ve věčném životě duší!

Láska mezi mužem a ženou — může být překrásná! Tak to bylo zamýšleno Stvořitelem! Vždyť láska učí splynutí a rozplynutí — stejně tak, jako i přírodní krása!

Všem lidem, žijícím na zemi, jsou darovány příležitosti zažívat radost takového bytí — a prostřednictvím toho se rozvíjet!

Vždyť i Ježíš měl milou... Jmenovala se Marie Magdaléna. Byla jeho učednicí.

A Ježíš přece nikdy nemluvil o tom, že je láska mezi mužem a ženou hřích!

Chtíč — to je neřest. Chtíč je přání lidského sobectví — mít to, co je požadováno, bez ohledu na okolnosti.

Avšak láska je *vzájemné darování* štěstí, blaženosti, něžnosti a péče! V tomto dávání a přijímání se člověk učí tomu nejkrásnějšímu stavu duše! Je to předobraz lásky duše k Bohu! Jejím prostřednictvím

se získávají schopnosti k pochopení druhého, k vzájemnému splynutí, k jednotě...

... Alexej uviděl v prolínání Světla tvář Marie Magdalény. Husté kaštanové vlasy, něžné ruce... Byl vedle Ní i Ježíš. Ale teď mluvila Marie. Řekla:

— Jsme tu teď spolu s Ježíšem. Prostřednictvím lásky k Němu se tehdy všechno v mojí duši přeměnilo! A tím jsem se přiblížila k Otci Nebeskému!

Taková láska nekončí smrtí těl! Ve Velikém Oceánu Boha můžeme věčně být spolu s Těmi, Koho milujeme!

Opravdová láska mezi mužem a ženou je překrásná a čistá! A taková láska by měla přeměňovat lidské životy a přibližovat je k Dokonalosti.

Ale tuto překrásnou emoci, vznikající mezi dušemi, lidé svými špatnými myšlenkami a «pravidly» přeměnili na «zakázané» a «hříšné»...

A kolik jen lidé těch hříchů vykonávají, které provádějí jakoby potají!... Ale potom — vina, jako červ, hryže duši... A takový stav věčného provinění a hříšnosti spoutává duši stále pevnějšími řetězy...

Pouze očištění duše od neřestí umožňuje shodit ze sebe ty okovy a začít nový, čistý život — před Bohem!

Stává se, že tam, kde člověk skutečně není čistý, — on sám sebe za čistého považuje...

A stává se, že jsou lidské představy o hříších lživé...

Velmi mnohé duše, které žijí ve strachu nebo smutku, a v boji s druhými lidmi o vlastnění toho, co si přejí, se odnaučují pociťovat nejjemnější odstíny lásky a blaženosti, něžnosti a laskavosti! Ony doslova osleply a ohluchly; vidí kolem jen tmu! Takové duše jsou jako paralyzované a nemohou se ani pohnout

pod tíhou svých neřestí a vlastního krutého srdce! Tito lidé se ohradili před Bohem doslova neproniknutelnou zdí! Taková jsem byla i já — před setkáním s Ježíšem...

Ale Ježíš vracel osleplým duším schopnost vidět, ohluchlým — možnost slyšet, ochrnutým — možnost uzdravit se a vydat se ke Světlu!

Hlavní probuzení duše spočívá ve schopnosti milovat! Přičemž mnozí z těch, kdo se tak probudili, potom mohou začít chtít poznat i Nebeskou lásku...

Dva vzájemně se milující lidé jsou jako dvě nádoby, ze kterých vodu, co v nich byla, slili v *jedno*! Předtím to byly dvě oddělené nádoby — ale teď vzniká nový stav duší, který se už nevejde do předchozích hranic!

Právě tak se i dokonalá Duše vlévá do Stvořitele. Je to — jako když maličká nádobka vlévá svoji vodu do Nekonečného Oceánu — a prostřednictvím toho se stává Částí Oceánu!

Tak Se do tohoto Oceánu vlévají mnozí Asketové — jako Přeměněné, Dokonalé Duše — a prostřednictvím toho se Království Boží rozrůstalo.

Tak se kdysi stal Jednotným s Otcem Nebeským i Ježíš. A později — přišel na Zemi — jako Syn, Který je *Jedno* s Bohem Otcem, aby lidem připomněl, že je to možné, že právě kvůli tomu oni žijí na Zemi!

V tom Sjednocení je i nejvyšší Štěstí, které jsou duše schopné poznat!

Svět Stvoření byl Bohem stvořen právě proto, aby lidé mohli všechno tohle poznávat a růst, a prostřednictvím toho se rozvíjet — až ke Splynutí s Božskou Láskou!

Já bych jim tak velice chtěla vrátit umění žít v Harmonii s Bohem a se vším Jeho Stvořením! A po-

tom — už jenom kousíček — a mohli by se ponořit do *Hlubin!* A tam se otevírá Bezbřehý Svět, Nekonečný Oceán, kde je jenom Stvořitel — Jednotný v Množství, projevující Velikou Lásku, Moudrost, Všudypřítomnost a Všemohoucnost!

Když se otevírá duše pro život v srdečné lásce, pak se pro ni odhaluje Cesta růstu do Stavu Božskosti! Je to Cesta k Sjednocení s Božskou Všetvořící Sílou!

Část třetí

Kapitola první: Nový dům

Za několik dní řekla Rada Alexejovi:

— Dnes bychom měli jít do občiny: říci všem, že jsme teď — před Bohem — manžel a manželka. U nás je to tak zvykem. Souhlasíš s tím?

— Pochopitelně! — odpověděl radostně.

Rada a Alexej šli k osadě občiníků. V paprscích ranního slunce se les zdál pohádkově krásný!

— Budou nás vítat, nediv se tomu!

— Vítat? Ale, jak se to dozvěděli?

— Pověděla jsem to dědečkovi.

— Ale vy jste se přece neviděli! My jsme přece byli celou dobu spolu!

— Jistě, ale ty přece víš, že je možné druhou duši vidět a pociťovat na dálku. Vždyť už dovedeš mluvit s Ježíšem! A víš, že já se svým otcem Radomírem mluvím často. No a tak jsem o nás pověděla i dědečkovi. A on mi odpověděl: «Když je to tak — přijďte do občiny: je třeba oznámit váš svazek přede všemi!»

Alexej objal Radu, vyzvedl ji na rukách a políbil:

— Zdálo by se, že už všechno o tobě vím, ale stejně se pokaždé divím tomu, co umíš!

Všichni občaníci: malí i velcí, přišli přivítat Radu a Alexeje. Přáli jim štěstí, lásku a soulad jednoho s druhým i s Bohem!

Dokonce i prostor, ve kterém šli mezi lidmi, kteří je vítali, se stával jakýmsi zvláštním: tak změnilo všechno kolem prosté popřání dobra a lásky, které je upřímně posíláno silnými dušemi.

Blahoslav se laskavě díval na mladé. Říkal slova, která se slušelo říkat podle zvyků obcíny.

Poté je zavedl k jejich domu:

— Podívejte, — tohle teď bude váš dům!

... Alexejův údiv neměl hranic...

Vešli do domu — nevelkého, ale útulného a čistého.

A uvnitř bylo všechno uklizeno a zvláštním způsobem vyzdobeno: dům čekal na své nové hospodáře!

... Když zůstali sami, Rada řekla:

— Dříve bylo zvykem, že pro mladé, které rodiny sezdávaly, stavěla dům celá občina. Ale nyní už stavět nepotřebujeme: je tu několik domů prázdných.

— Tohle byl něčí dům? A ti, kdo tu žili, zemřeli?

— Ne, nezemřeli. Tohle byl kdysi dům kováře Mikuly. Pamatuješ na toho, co ti topil v lázni?

Ale potom mu celá občina postavila zvláštní kovárnu: takovou, aby nebyly ven skoro slyšet zvuky práce. A ta kovárna má v patře místnost. Tak tam teď i žije, protože nemá rodinu. A dům tu zbytečně pustl. On tedy řekl dědečkovi, aby tenhle dům připravili pro nás.

— Připravili?

— Ano. Vidíš, jak všechno uvnitř zařídili? — vynasnažili se nám všechno potřebné přinést darem!

Tady je stůl, lavice, různé nádoby, svíčky — no všechno, co je zapotřebí do domácnosti! A tady ještě na stole i knihy — to je pro tebe od dědečka!

Zde nám připravili svoje dary všichni občaníci — každý co mohl: někdo — ručník, někdo — nádoby, někdo — nějakou jinou potřebu. Třeba můj dědeček ti přinesl knihy: ví, že rád čteš!

... Alexej upadl do rozpaků. Nikdy předtím nezažil nic podobného! Jemu téměř neznámí lidé — pro něho udělali něco takového! Pochopitelně, že i pro Radu, jenže — pro něho také. Jak jim teď všem má poděkovat?

Ale Rada dokončila vysvětlování:

— My žijeme v občině už po mnoho pokolení. Jsme jako velká a družná rodina. A udržují se tu dobré zvyky!

Teď budou muset do občiny přijmout i tebe; po všeobecném hlasování. Dědeček rozhodne — kdy to bude.

* * *

Potom Rada zašla do domu k dědečkovi.

Něžně se spolu objali.

— Tak jsem se toho dožil, dočkal jsem se!... Vidím, že ho miluješ! A on tě také miluje! To je skvělé! Ano... obdivuhodně to všechno dopadlo!...

Uč ho dál!

Ale já sám jsem nečekal, že se člověk může tak rychle změnit!

— Ano, dědečku, miluji ho!

Předtím jsem si myslela, že to jenom já učím jeho. Ale víš co? — já se od něho také mnohému učím!

On si teď usmyslel napsat knihu o moudrém uspořádání církve ve státě a o spravedlivém životě lidí před Bohem. Pomůžeš mu?

— Ale, kdo teď takovou knihu bude číst? Lid — ten je negramotný!... A ti, kdo jsou gramotní, ti jsou připraveni jinak smýšlející jen přísně potrestat!

— Jemu to přikázal Ježíš.

Možná, že je to potřebné jen pro něho samotného: aby to napsal a zároveň při tom všechno správně pochopil, a spojil všechno předchozí se vším tím novým, co poznal. Ale možná, že je to zamýšleno i pro budoucnost... To zatím nevím...

Alexej není zvyklý žít pro jen sebe, pro své vlastní štěstí! Po celý svůj život žije jen pro Boha a touží pomoci všem lidem! A právě teď považuje za nesprávné přijmout nové vědění a pochopení toho, jak je možné žít spravedlivě, jen pro sebe samotného. Něco takového si nedokáže ani pomyslet: že by měl štěstí jen pro sebe! Za tohle ho ještě silněji miluji! V tom je jeho zvláštní přitažlivost!

* * *

Alexej se vydal do poustevny, aby si vzal nejn nutnější osobní věci.

Zašel i do vesnice.

Po události s vyléčením chlapce Tichona a dlouhými odchody do lesa se o Alexejovi mluvilo se zvláštní úctou, mnozí ho začali považovat téměř za svatého. Nebyl to ten vztah, co předtím, když opravoval pronesené střechy nebo lezl do studní, aby je vyčistil!

Alexej žasl nad tím, jak se všechno jakoby samo od sebe vyvíjí!

Zašel i do domu Jefimie. Tam bylo všechno v pořádku. Nejmladší chlapec rostl a nebyl nemocný. Duňa a Tiška už mohli svojí matce výborně pomáhat ve všem. Mnoho věcí v jejich životě se urovnalo! I sama Jefimie začala být klidnější a veselejší. Pocho-pila, že je Bůh miluje a ochraňuje — a ona teď začala žít s vděčností k Němu za to!

Tiška a Duňa přivítali Alexeje jako nejbližšího člověka! Alexej se tomu divil: vždyť se od toho případu zázračného uzdravení s nimi skoro nestýkal!

Řekl jim, že teď odejde nadlouho.

A hned vymyslel, jak by mohl dostávat zprávy o životě ve vesnici. Poprosil děti, pokud nastane taková potřeba nebo se přihodí něco důležitého, — aby mu zanechali v dutině velkého stromu znamení. Tiška ten strom v ohybu řeky znal. Alexej jim dal dva kamínky — jeden tmavý, a druhý světlý. Jestli se přihodí neštěstí nebo nějaká nouze, položí tam tmavý kamínek, a jestli nějaká radostná potřeba jeho přítomnosti — pak světlý.

Dětem se taková hra — tajná a důležitá — zdála velice zajímavá, a ony slíbily že ji budou plnit!

* * *

Potom se Alexej ještě jednou vrátil k poustevně. Zašel k hrobu starce Nikolaje: jako by se loučil se svou minulostí. Sedl si na kopečku, dlouho tam tiše seděl, a přitom vzpomínal na jejich společný život a na dlouhé roky svého učednictví...

Potom začal v myšlenkách, jako u zpovědi, vyprávět starci všechno o svém novém životě...

Znenadání uviděl a uslyšel starce Nikolaje vedle sebe:

— Co ses tak polekal? Ježíše se teď přece ne-
bojíš vidět! Proč se bojíš mě?

— Nečekal jsem to...

— Vyprávěl jsi mi svoje úvahy, ale uvidět mě sis
nepřál?

— To znamená, že ty jsi slyšel mou zповěď o
mém životě, o mých myšlenkách a touhách? Odsuzu-
ješ mě?

— Ne, synku, nikdy jsem nikoho neodsuzoval, a
tebe — tím spíš!

Tvou cestu za tebe nikdo neprojde! Může být, že
je ti souzeno udělat to, po čem toužíš, — pro lidi, i
pro Boha... Možná, že můj pozemský život byl
důležitý tím, že se podařilo tě k tomu připravit...

Neboj se! Srdcem — pravdu Boží vždy pocítíš! A
odvahy podle té pravdy žít jsi měl vždy vrchovatě!

... Starec Nikolaj Alexejovi požehnal jako v
dřívějších časech... Potom — zmizel...

Alexej se zvedl a šel do občiny.

Čekal ho nový život — a on byl na něj připraven.

Kapitola druhá: **O rozlišování, o síle duše** **a lákadlech pýchy**

Teď měl Alexej spoustu příležitostí k besedám
se stařešinou Blahoslavem. Často s ním diskutoval
na téma možné přeměny náboženského života země.

Pro Alexeje to nebyly jen rozhovory, ale pokusy
pochopit, jak by se to všechno dalo vykonat ve sku-
tečnosti, s využitím těch znalostí, co nyní získával.

Blahoslav se rozhovorům nevyhýbal, naopak,
vyprávěl o tom, co znal sám o minulosti v dějinách

země. A občas i vyjadřoval své mínění k současné situaci na Rusi.

Když se díval na Alexeje, nezřídka se mu stávalo, že jakoby poznával svého Radomíra. Sbližovala je snaha aktivně nahrazovat tmu duchovní nevědomosti — světlem pravdivých vědomostí o Bohu, vyprávět lidem o podstatě dobra a zla, a o tom, jak se na tomto základě vytváří osud každého člověka.

Občas, když se Blahoslav snažil «spustit snílka na pevnou zem», viděl, že se naopak v Alexejovi stále silněji upevňuje jistota, že může překonat i překážky, zdánlivě neprekonatelné.

Skončit s pokusy ovlivnit události v zemi viděl Alexej jako nesprávné:

— To by znamenalo, žít takhle roky? A nic neudělat pro pomoc lidem: pro ukončení té hrůzy, těch krutostí, které nyní mnozí provádějí jakoby ve jménu Boha?

— Ale, jak tě, Alexeji, napadlo vstoupit do mnišského života, když máš takovou péči o světské pořádky a o lidské blaho? Máš přece významný původ, mohl ses stát carským rádcem...

— Ale já nemluvím o světském blahobytu, — usmál se Alexej, — ale o duchovním zákoně — spravedlivém jak pro světské lidi, tak i pro lidi, kteří složili církevní sliby a chtějí sloužit Bohu! Bez toho nemůže ve státě žádný mír a blahobyt nastat! Bez pravdivého duchovního vědění je přece světský život natolik nesmyslný! A opravdový pořádek v církevním životě není za takových podmínek možný!

— To znamená, že chceš přidat ještě jednu novou víru k těm, co už existují? Myslíš si, že ji přijmou všichni lidé, když ji dobře vymyslíš?

Ale tohle se nestává! Vždyť oni všechno převrátí naruby — a vznikne jen nová válka s «heretiky»!...

Právě teď se bouří Baškirové... Oni sice nazývají Jednotného boha Alláhem, ale doposud věří svým šamanům a «dřívějším bohům»!

A kolik ještě žije v zemi rozmanitých národností, a každá hlásá svoji víru! Pomýšlíš na to?

Ty jim všem — také nabídneš novou víru? Myslíš si, že všichni zatouží věřit po tvém?

A doufáš, že rozkol v pravoslavné církvi dokážeš odstranit pouze jednou svojí knížkou?...

— Nevím ještě, jak bych měl postupovat...

Jednou vírou všechny sjednotit se nezdaří, to říkáš správně: jenom z toho vzejde nové násilí!...

Ale bylo by možné vydat takový zákon, aby lidé věděli, že za všemi náboženskými představami přebývá Jednotný Bůh! A aby se už neděla pronásledování a zabíjení kvůli víře!

Říkají, že mladý gosudar se nyní chystá ve všem zavést nové pořádky. Začal skvěle měnit život v zemi! Nemohl by i v duchovních záležitostech udělat něco prospěšného?

— Ano, jsi dobře informován!... On nařídil bojarům oholit si vousy, nosit oblečení jako Latinové — mužům, i ženám... Nicméně, nevidím v tom nějaký velký smysl!...

A ještě nařídil stavět vojenské lodě, a vede válku, aby všemu světu ukázal majestát a sílu velmoci... Ale cožpak to povede k dobrému, když se začnou mocné země bát všechny ostatní státy?... Nemyslím, že je to dobré!

— Právě proto je nutné mu navrhnout reformy duchovního života! Je nutné mu povědět i o tom, že

otrocké nevolnictví, které dovoluje lidí prodávat jako dobytek, je ostudné pro velikou mocnost!

— Nu, vymyslel jsi to! Ale, kdo tě bude poslouchat?! Zabijí tě — a konec pohádky!...

Ani sílu ještě nemáš takovou, abys mohl řídit země a vládcům přikazovat, jak mají správně vést státní záležitosti!

— A co, existuje taková síla?

— Existuje... Ale jen zřídkakdy ji využívají k dobrému...

Je dobré, když Bůh člověka ochraňuje před mocí, kterou ten člověk ještě není schopný si uvědomit a snést!

Každému přece Bůh dává sílu pro život a dobré činy podle jeho rozumu — a to je dobré! Ale když síla člověka převyšuje jeho rozum — pak se z toho mohou stát velká neštěstí: jak tomu samotnému člověku, tak i druhým od něho!

Ted' ti o tom něco povím, a ty pak dál přemýšlej sám!

Byly velice dávné časy, kdy se Volchvové, kteří byli obdařeni silou a dovednostmi, museli rozhodnout: jak postupovat, aby se ty znalosti neztratily ve tmě nevědomosti...

Vyprávěl jsem ti už dříve, že někteří z nich, ti moudří, — odešli do lesů, začali žít skrytě, a z generace na generaci ty znalosti předávali důstojným spravedlivým pokračovatelům a ochráncům...

Ale byli i ti, kteří se rozhodli mnohým lidem poskytnout alespoň částechy těchto znalostí a dovedností. «Naoko» přijímali věrouku nových vládců, a pokoušeli se včlenit útržky znalostí do nových obřadů a pravidel...

Někteří z nich vládli velkou silou duší... Ale kde je síla — tam se objevuje i spousta lákadel, aby ta síla byla použita.

Záludná pokušení pro lidskou pýchu! Existuje spousta nebezpečí, z kterých je možné ztratit čistotu vnímání Božského!

Tak například, někteří z nich přijali jen «naoko» jinou víru — jakoby kvůli zachování lidských životů a cenných znalostí... Ale lež — vešla do jejich života!... A čím dál, tím silněji ta lež nepostřehnutelně zotročovala takové duše: zde pravdu trochu přidusíme — jakoby pro lidské blaho, a tady — ještě k pravdě připojíme trošičku výmyslů...

Někdo se kvůli tomu stal i úplně nečestným...

Ale oni to ospravedlňovali tím, že to dělají pro blaho lidí a zachraňují mnohým životy...

Další z nich se nechali zlákat pozemskými bohatstvími...

A někdo si vydobyl vliv v novém náboženském uspořádání...

Někomu se zas zachtělo získat vítězství v boji pro svůj národ nad «cizím» národem...

Stává se, že duše, vládoucí velkou silou lehce dosahují žádaného... Ale výsledek toho je často žalostný... Nečistá mysl takového člověka překrucuje pochopení Pravdy!

Dokonce i Zjevení, přijímaná od Boha, může egoistická mysl falšovat ve svůj prospěch a dokonce i «připisovat Bohu» vlastní názory...

Obvykle to člověk, oslepený pýchou a samolibostí, sám na sobě nezpozoruje. Nepozorovaně se tak mísí lež s pravdou!... A člověk, který má velkou a silnou duši, zřídka kdy o sobě pochybuje. Stává se nadmíru přesvědčeným o vlastní «správnosti»!

Právě tak se mezi lidmi objevuje vůdce, který sám vůbec nepochybuje o tom, že Bůh působí jeho prostřednictvím... A všechny o tom ubezpečuje...

Od takového, převelice vzrostlého sobectví a pýchy, bývá velice blízko k pádu do hrubosti, nenávisti a tyranie!...

Magie bílá a magie černá — jaký je mezi nimi rozdíl? Co si myslíš? Dobré cíle, že má bílá magie, a černá — jakoby zlé? Ale kdo v tom vyznačí tu hranici? Chápeš?

— A jak se v tom tedy vyznat? Jak nechybovat? Vůbec se nedotýkat vědění o Božské Síle? Nepoužívat to vědění?

V pravoslaví tohle nazývají pokušením nebo «prelestí», to znamená, podlehnutím úkladům ďábla... A všichni mají veliký strach z takových lákadel! Považují to za záhubu pro duše — že budou věčně hořet v pekle za trest!

Kněží se teď bojí připustit i pouhou myšlenku, že je Boha možné slyšet a vidět... A pokud by někdo takové vidění a slyšení v sobě rozvinul — muselo by to být — «od nečistého»!...

Ale Ježíš přece — zjevoval Sílu Boží! A dělal zázraky, aby Mu uvěřili! A lidem bylo zřejmé, že je Jeho síla od Boha!

— Ano, taková byla Ježíšova Mise... Nicméně, ani Jeho přece tehdy všichni neuznali. Mnozí pochybovali: je-li On od Boha?

Ale podívej se: Ježíš měl Sílu — aby unikl smrti ukřižováním, a aby potrestal katy před tváří všeho lidu... Co myslíš: proč tak nejednal?

— Aby byla naplněna prorocství... A kvůli tomu, aby lidem ukázal sílu lásky a víry...

**A ještě — On zjevil lidem velikost odpuštění těm,
kdo Ho hnali a zabíjeli Jeho tělo.**

**Vždyť by zázrak Vzkříšení — bez smrti Jeho těla
— nemohl být zjeven!**

**— Ano, správně! Ježíš lidem zjevil mnohé —
Lásku, i Pokoru a Sílu!**

**Ale co se to teď děje po celé Zemi s Jeho
Učením?!**

**Ještě je toho mnoho, Alexeji, co tě čeká poznat
ve sjednocení duší s Bohem! Nepospíchej! A potom
se dostaví — i Moudrost a Síla!**

Ta Síla přece není tvoje! Ona je Boží!

**A není to jednoduché: žít, když jsou všichni lidé
kolem — jako tvoje děti!**

**Pro mne jsou jen naši občaníci — jako rodní! A
ostatní lidi se teprve učím milovat Boží Láskou. Ale
— jak ty si troufáš: «pravoslavný kněz vší Rusi»!...
Pochopitelně, žertuji! Ale kolik odpovědnosti taková
láska ukládá — to tě teprve čeká pochopit!**

**Zatím se uč vážit každý svůj krok, každé slovo,
každý čin! Ty jsi se už stal ne zrovna malou duší! A
každá tvoje myšlenka, emoce, každé rozhodnutí a
jednání — už nenechávají jen nepatrnou stopu v
prostoru Univerza, která se hned rozplyne. Ty už
můžeš významně ovlivňovat mnohé události a osudy,
spojené do určitého řetězu... Přijmi za to veškerou
odpovědnost! Jednej tak, abys byl připraven za
každé svoje slovo a skutek položit život! A aby ses za
ně nemusel stydět — ani před lidmi, ani před Bohem!**

Kapitola třetí: **Vyléčení Rodiona**

Brzy Alexeje, po všeobecném souhlasu všech, přijali do občiny.

Snažil se teď pomáhat — čím mohl — každému ze svých nově získaných bratrů a sester.

Jednou se těžce roznemohl jeden člověk, žijící v občině, jménem Rodion. Přišel do občiny teprve před třemi roky.

V minulosti byl starověrcem-«rozkolníkem», a podařilo se mu utéci svým katům. Našli ho v lese, umírajícího z vyčerpání a ran, občaníci, kteří dělali obchůzku okolí.

Zachránili ho tehdy před smrtí, ale vyléčili ho jen částečně. Dovolili Rodionovi, aby zůstal žít v občině, protože neměl kam jít. Ale občiníkem se tím doopravdy ještě nestal. A zdraví, které měl těžce podloméné, se mu nevracelo.

Alexej se rozhodl, že se pokusí mu pomoci.

Nebyl to jeho první pokus léčení druhých lidí.

Už předtím, když trávil část času ve své poustevně a býval občas mezi lidmi, žijícími ve vesnici, zkoušel používat ty nové techniky léčitelství, kterým ho v té době už naučila jeho Rada.

Přestože to nebyla velká praxe, ale jeho pokusy se zdařily, a to Alexeje naplnilo nadšením.

A tak se Alexej rozhodl, že se pokusí pomoci. Viděl Rodionovo utrpení, jak duševní, tak i tělesné. Kolem něčeho takového Alexej nemohl procházet lhostejně!

Tento den bylo Rodionovi obzvlášť špatně. Seděl na kameni u pramene a sbíral síly, aby se mohl zvednout.

Alexej mu odnesl do domu vodu... Zašel dovnitř a pomohl nemocnému Rodionovi ulehnout.

Zeptal se ho: může-li mu ještě s něčím pomoci?

A v Rodionově pohledu se objevilo tolik zármutku a bolesti, že si Alexej sedl vedle něho na kraj postele a začal poslouchat slova, plná hořkosti:

— Čím je mi možné pomoci?... Je vidět, že už dlouho na tomto světě nebudu. Uzdravit po těch mučeních moje tělo se už nepodaří... Brzy dotrám...

Nedal mi Bůh šťastný život v této občině, třebaže jsem toužil a doufal, že začnu nový život spolu s novou vírou, a naučím se vidět a chápat Boha...

Je možné, že jsem zhřešil tím, že jsem opustil svoji předchozí víru?... Co myslíš?

A tebe netrápí pochybnosti, že jsi možná i ty udělal chybu, když ses zbytečně zřekl víry, ve které jsi byl pokřtěn?

— Ale já jsem se své víry nezřekl! Vždyť jsem věřil v Ježíše — a věřím v Něho i nyní! Jenže teď už nejen věřím, ale vidím Ho, slyším, a snažím se u Něho učit veliké Moudrosti a Lásce! A poprosit o radu jak žít a jak jednat, teď občas mohu u Něho Samotného. Cožpak je tohle zřeknutí se víry? Naopak, k mojí předchozí víře teď přibýly mnohé znalosti, které moji víru upevnilly. Rozšířilo se moje pochopení!

— A ty tedy nemáš vůbec žádné pochybnosti?

— Pochopitelně, že mám... Jenže nepochybuji o svojí víře, pouze mohu zapochybovat o správnosti svého pochopení. Nebo o tom, jestli jsem si ty znalosti správně osvojil a použil je... Takové pochybnosti jsou potřebné, aby člověk dělal méně chyb!

— Ale já nemám klid v duši! Někdy vzpomínám na svoji ženu a na zemřelé děti... Moje Polina se rozhodla v manželství přijmout moji staroobřadnou víru...

Děti, co se nám narodily, byly nazvány «nezákonně narozenými»... A tak jsem se já stal «svůdcem k herezi»..., a právě za to byla jak ona, tak i děti, zabity! A na jejich vrahy dosud pořád vzpomínám!... Ale i «svým vlastním», kteří mě — ze strachu o svoje životy a své vlastní rodiny — vydali na soud «jako podněcovatele ke vzpouře», — těm také nemohu odpustit!... Ale vždyť já jsem přece neměl na «vzpouru» ani pomyšlení!

Rozumem chápu, že bych měl všem odpustit... Odpustit, zapomenout!... Ale nedaří se mi to!...

Nebylo by pro mě tehdy lepší, kdybych také přijal smrt? K čemu je mi teď takový můj život?!

— A často máš takové myšlenky, Rodione?

— Často... A jak takové myšlenky nemít? Tady v občině jsou všichni zdraví a šťastní... Ale já tady žiji jako z milosti... Jsem tu cizí! Třebaže mě všichni zdejší přijali dobře, a snaží se mi pomoci...

— A nepřemýšlel jsi, že je příčina v tobě samotném?

— Tak o tom ti právě vyprávím...

— Ale není v pořádku, co říkáš; nepřemýšlíš správně!...

Rada mě učila, jak je třeba správně zaměřit myšlenky, když chceš svoje tělo, nebo tělo někoho druhého, vyléčit. Nebo — když plánuješ a buduješ svůj nový život.

Pochop: kvůli tvému přiblížení k Bohu a služební Jemu ti stojí za to žít, dokud ještě Bůh tvému tělu prodlužuje život!

Tak se podívej — dokázal by sis představit něco takového, že by Rada po celý svůj život, každý den, nenáviděla vrahy svého otce, a každý den na ně vzpomínala?

Její otec s ní i teď často bývá, třebaže bez těla. Dává mu to štěstí! A jí — také. Z lásky, co je mezi nimi, mají vždy radost! A ne zármutek!

— Ale já vidět svoje blízké neumím, můžu pro ně jenom truchlit... Ani Ježíše vidět nemůžu... A uzdravit svoje tělo se mi také nedaří... Třebaže mě to učila i tvoje Rada, a druzí mě to také učili...

— Právě o tom se s tebou pokouším mluvit!

Vždyť i já dříve, když jsem chtěl někoho vyléčit, tak jsem pronášel modlitby, ale v samotné hloubi duše jsem nevěřil, že se to uskuteční...

Ale Rada mě učila, že musím svoje tělo nebo tělo uzdravovaného uvidět naprosto zdravé a pocítit to tak, nakolik jen se to podaří. A potom je třeba sílu sebe-duše a Sílu Boží spojit, a zaměřit do těla, aby uzdravení skutečně nastalo!

Při tom se víra, vědění, síla duše a Boží Záměr — musí spojit v jedno! Jenom tehdy dojde k přeměně, vyléčení! Ale jestliže ve tvé mysli zůstanou myšlenky, že je to nemožné, a že je tvé snažení zbytečné, pak se postaví do cesty jako kamenná zeď! A jak chceš vyléčit své tělo, když máš sám takové myšlenky, že se to nemůže podařit, že by pro tebe bylo lepší zemřít. Vždyť ty se jen na krátký čas někdy pokoušíš naplňovat léčivým Světlem, aby ses zbavil slabosti a utrpení...

— A jak to mám dělat jinak? Já už si sám sebe nedokážu zdravého ani představit... Tady všichni umějí všechno léčit, ale mě úplně vyléčit nedokázali... Co dokážu já sám?

— Chceš, já to zkusím? Hned teď!

— Ty chceš moje tělo, které bylo zmrzačeno mučením, v jednom okamžiku zbavit bolesti a nemo-

houcnosti? To nedokázal ani stařešina Blahoslav, a ty to dokážeš?

— Bůh obdařuje Velikou Silou člověka, který je Mu připraven sloužit! Jestliže nyní přijmeš bez pochybností pomoc Boha — budeš zdrav! Pokud to bude Jeho Vůle.

... Z Alexeje vycházelo pevné přesvědčení a jakási zvláštní zářivá radost. A proto Rodion — udivený a rozechvělý — souhlasil.

* * *

Alexejovi se to podařilo!

V určité chvíli se mu sice zdálo, že už mu nestačí síly, a že Proud Božské Moci zeslábl... Avšak Alexej do toho vložil všechnu svoji víru, všechnu svoji lásku, a těmi doslova smetl s cesty překážku vyléčení...

Byl to zázrak jak pro samotného Alexeje, tak i pro uzdraveného...

... Alexej vyšel z Rodionova domu a potácel se únavou, která ho náhle přepadla... Stěží došel do své chalupy.

Když ho Rada uviděla, polekaně se zeptala:

— Jsi v pořádku? Co se ti stalo?

... Alexej chtěl odpovědět, že je všechno v pořádku, ale náhle se mu zatmělo v očích a on ztratil vědomí.

... Probudil se v posteli.

Rada seděla vedle něho a její laskavé prsty se dotýkaly Alexejovy tváře.

— No tak, co sis to jen umanol?!... Myslíš si, že tady v občině, jsme všichni — taková lhostejnost? Nebo, že tu nikdo, kromě tebe, neumí léčit?

MLč, tiše lež! Vidím, že jsi to tak nemyslel!...

Každá nemoc má svoji příčinu. Pro každé uzdravení musí přijít vhodná doba...

Chápeš například, že jsi na sebe, na svoje tělo, najednou přijal všechno to, co měl Rodion, kvůli pochopení a uzdravení svého těla, sám protřpět?

— Hlavně mě teď ty sama neuzdravuj! Já se s tím vypořádám sám... Když už jsem to sám zavinil — musím za to přijmout odpovědnost...

Z Alexejových slov Radě až vytryskly slzy...

Objala ho, něžně se k němu přitiskla a políbila ho...

— Neboj se o mne, můj milý, můj milovaný! Odpuť, že jsem ti vynadala! Velice jsem se o tebe bála!

Těď tě naučím, jak se musíš léčit a jenom nepatrně ti pomůžu... A o mě strach neměj: mně to nijak neuškodí!

Pamatuješ, jak jsem ti ukazovala Átmickou Sílu, Která je vnímatelná jakoby v hluboké studni, naplněné zářící bělostí? A ukazovala jsem ti tehdy, jak je možné to Světlo probudit a vpustit do těla.

Tehdy jsem ti objasňovala, jak ta Átmická Síla pomáhá v meditacích Splynutí s Bohem — poněvadž Ona je Zásoba, Která se v člověku shromažďuje právě pro osvojení života v Božském světě.

Ta Božská Síla může být využita i pro vyléčení: jak pro vlastní vyléčení, tak i pro vyléčení druhých. Tak se podívej: já ti teď trošičku pomáhám Ji probudit a vpustit do těla.

... Alexej viděl duší všechno, co se dělo, a všechno si velice jasně uvědomoval.

Blažený stav rozplynutí v Průzračnosti... Potom se z toho zvláštního Rezervoáru začalo silným Proudem zvedat Zářivé Světlo...

Jakoby skrz vrstvu průzračného záření slyšel Alexej Radin hlas:

— Ted' si tím tekutým Světlem naplň každý koutek v těle, včetně rukou a nohou. A nezbytně si tím Proudem promyj všechno v hlavě, aby se to Světlo prolévalo skrz tělo jako skrz prázdný obal, a aby se za hlavou vylévalo.

Ty ted' myslíš duší, a proto k tobě může přicházet Božské pochopení mnohého. Ty prostě jen dovol tomu všemu, aby se to dělo...

Pocit', nakolik tě Bůh miluje! Dovol, aby došlo k úplnému rozplynutí a splynutí všeho, předtím odděleného od Boha v tobě-duši, — a Božského Světla...

Pokud začne být náhle ještě něco zapotřebí — jsem tady s tebou, zavolej mě...

* * *

Na druhý den se Blahoslav zašel podívat na uzdravujícího se Alexeje. Ten se pokoušel vstát, aby přivítal hosta.

Blahoslav ho zastavil:

— Zatím lež! Musíš si obnovit síly!...

— Ale já už jsem skoro zdrav!... Rada mě přece napájí léčivými odvary, a zachází se mnou jak s malým dítětem!

— No to je skvělé!

... Blahoslav se bezděky laskavě usmál, a potom hned zkusil nasadit přísný výraz, jakoby se pokoušel úsměv schovat ve sněhobílých vousech. Ale hrozivý pohled se mu tento den nedařil, ačkoliv vlastně přišel Alexejovi domluvit, aby zbytečně neztrácel svoje síly a svědomitěji je využíval při léčení nemocných.

Blahoslava až přepřelovala jakási zvláštní chvějivá něžnost k tomuto člověku, který — z Vůle Boha — tak podivuhodně vstoupil do jeho života i do života celé jejich obcíny.

Potom se Blahoslav podíval na Alexeje zvláštním způsobem: ne očima těla, ale jasnoviděním kontroloval stav energií v těle:

— Ano, už je všechno v pořádku, — zhodnotil výsledek.

... Po odmlce dodal:

— Vylekal jsi Radu!... Ale i mě, dá se říci, jsi udivil!

Pochop, Alexeji, že není možné uzdravovat lidi bez dotazu u Boha, bez rozboru jejich osudů! Ty jsi o tom už nejdříve slyšel, a zdálo se jako bys to chápal, když jsi poslouchal! Ale teď — jsi sám udělal co?!

To, že na sebe vezmeš bolest, to ještě jen půl neštěstí... A ta druhá polovina je, že to té duši může ublížit, jestliže se to dělá bez nezbytné přeměny té duše!

Bez Božího požehnání se nelze vměšovat do lidských osudů! A když už se pouštíš do takové práce, pak je třeba ji dělat spolu s Bohem, s porozuměním a velkou zodpovědností, a ne v náhlém návalu přání pomoci trpícímu za jakoukoliv cenu!

Vždyť ty duše, co žijí v tělech, se od sebe velice liší! Jedny se teprve začínají učit chápat a myslet, druhé jsou i úplně nerozumné a dokonce i to nejjednodušší vědění je ještě nad jejich síly, a není jim ani potřebné! A existují jen nemnohé duše, které už nashromáždily sílu a moudrost.

— To znamená, že to všechno nebylo Rodionovi ku prospěchu?

— Ne: prospělo mu to! Ty jsi mu dokázal vyléčit tělo i duši! Bůh všechno kolem tebe převrací v blaho, tvoří skrz tebe přeměňující zázraky! Právě tomu se teď divím! Ale jen si nemysli, že to tak bude dál navždy, jestliže ti nepřibude moudrosti prostřednictvím těchto událostí!...

A s Rodionem je všechno v pořádku! Už se na tebe nejednou vyptával: trápí se, že jsi kvůli němu nemocný!...

Ano... Máš už v sobě nemalou sílu!... A Bůh ti pomáhá tak, že se něco takového málokomu podaří zažít!

Ale nemoci přece nejsou člověku dávány nadarmo! Přičemž to pokaždé není za trest!

Doufám, že jsi teď i ty mnohé pochopil.

Lidé, kteří se stali velkými léčiteli, k tomu často došli přes bolesti vlastního těla, kterých se chtěli zbavit. A ještě někdy — právě prostřednictvím bolestí — vysvětluje Bůh člověku to, co si nyní má a musí uvědomit.

Někdy se stává, že k tomu, aby bylo možné člověku pomoci, je zapotřebí uvidět minulé životy duše, a pochopit: z jakého důvodu se ten osud tak vyvíjí?

— Mně Rada vyprávěla o tom, že se duše mnohokrát vtěluje do těl, a že neprožívají jen jeden pozemský život. Ale já dosud nedokážu úplně něco takového vidět...

Ale proč se o tom nemluví v Bibli, v Evangelích? Z jakého důvodu?

— V různých pozemských náboženstvích se obvykle vyskytuje jen částečné zachycení Pravdy. V jedněch se zmiňují o převtělování duší do nových těl, v druhých jsou určitá pravdivá slova o Božském

Vědomí, ale zato o jiném důležitém se tam nemluví. Obvykle se v konkrétních náboženstvích objevuje — v obřadech a náboženských představách — i to, co tam lidé sami přidali podle svého vlastního pochopení, a často — i z prospěchu. Došlo i k tomu, že žreci odstranili z náboženských knih některé části: podle jejich pochopení jako nesrozumitelné nebo neužitečné pro ustanovení kultu.

— Ale proč si lidé nepamatují, že žili na Zemi i dříve. Vždyť by pro ně bylo snadnější se kát a uzdravit se — pokud by věděli, čím se předtím prohráli...

— Jenom duše dospělá a už moudrá je schopna takového pochopení a pokání!

Lidé si mohou vzpomínat na své minulé života až tehdy, když jsou na vzpomínky takového druhu připraveni. Když je cokoliv z těchto vzpomínek pro duši nezbytné — pak jí Bůh může ukázat fragmenty z těchto pozemských životů.

Ale děti nebo mladé a slabé duše nejsou schopny takové poznání snést!

Představ si, jakou noční můrou by se stal život pro člověka, který není zvláště silnou duší, ale který zamířil k dobru, když by si najednou vzpomněl, že v minulém životě prováděl těžké zločiny... Něco takového ještě nemůže snést duše, která zatím nezesílila v dobru! Takové vzpomínky mohou poškodit zdravý rozum! Ale Bůh všechno v Univerzu uspořádal moudře a k dobrému...

Těžkosti v osudu jakékoliv duše často bývají odplatou za zlo, vykonané v minulosti. Mohou se například projevovat v nemocech těla už od okamžiku narození...

Ale i vzpomínka na velké úspěchy v minulých životech se může ukázat jako neprospěšná pro duše, protože je schopná vyvolat pýchu a domýšlivost.

Uvědom si také, že ty vlastnosti, které si v sobě člověk už vypěstoval, jsou stále v něm!

Ačkoliv, ještě existuje určitý zvláštní rezervoár toho nejcennějšího, co duše nashromáždila za mnoho životů v tělech. Ten zářící Proud, Kterým jsi nyní uzdravil své tělo, je Poklad, shromažďovaný Bohem pro tebe v mnoha tvých vtěleních. Je to — to Nejsvětější Božsko-Zjemnělé v člověku.⁵ Tato Síla se pro tebe připravovala právě proto, aby ses dokázal pocítit jako *Jedno* s Božským Prvotním Vědomím. Ty jsi to v minulosti mnohokrát na krátký okamžik zažíval — a Duše se tak postupně učila být Božskou! A teď už to můžeš všechno dělat zcela uvědoměle! Nastal čas!

... A dále Blahoslav vyprávěl Alexejovi mnohé o možnostech vzájemného působení s touto Božskou Sílou, čemuž se může v budoucnu naučit. Ještě mluvili o tom, jak je nutné se ptát Boha na příčiny nemocí, aby bylo možné pomáhat rozumně, moudře a efektivně.

* * *

Když se příště Rodion přišel zeptat na Alexejovo zdraví, potkal Blahoslava, vycházejícího z chalupy.

Rodion řekl rozpačitě a provinile:

— Jak je mu? Já jsem to nechtěl... On sám mi to navrhl...

⁵ V Indii tuto energii nazývají *Kundalíní*. Podrobněji o tom – v knize V.V. Antonova «Ekopsychologie».

— Neber si to tak, Rodione! Nikdo tě neobviňuje!...

— Ale jak to? Vždyť já jsem zdravý, ale Alexej...

— Nic se nestalo, uzdraví se! Už je skoro vyléčený!

— Takové lidi, jako je on, jsem nikdy předtím neviděl. Dokonce jsem ani nevěděl, že takoví existují...

— A já, Rodione, se teď u Alexeje učím... Vždyť jsem hodně přemýšlel, jak ti mám pomoci, ale nedokázal jsem na to přijít! Ale on — napoprvé! — a pomohl!... Já teď nemluvím o tělesném uzdravení! Ale on tě teď přece navrátí k opravdovému životu!

— Ano... Chápu to... Blahoslave, je možné, že já vůbec nikdy nedorostu k vašim moudrostem a dovednostem... Ale vím už teď, pro co bych chtěl žít! Budu se snažit, abych se stal takovým, jako je Alexej! A potom mě možná nevyлéčil nadarmo!

Kapitola čtvrtá: **Společná meditace**

Tradicí obcíny bylo pořádání společných meditací.

V tento den se všichni shromáždili na louce.

Pro Alexeje to bylo všechno nové. A proto pro něj bylo velice zajímavé zúčastňovat se všeho, o čem mu dříve jen trochu vyprávěla Rada.

Blahoslav v nové bílé košili vyšel k lidem a poklonil se až k zemi na všechny světové strany.

Mlčky chvíli postál, dokud v prostranství kolem nezačalo houstnout jakési *průzračné ticho*.

Alexeje obzvlášť ohromilo to, jak se změnil sám Blahoslav, když pořádal pro všechny tuto meditaci. Z člověka, obdařeného velkou osobní silou a mnoha vědomostmi, se na chvíli změnil — v pouze hlásajícího od Boha. Všechno osobní z něho zmizelo, rozplynulo se — a otevřel se průchod pro Božská slova a proudy nemateriálního Světla-Ohně. On — sám sebou — otevřel prostranství Božských světů: a doslova se tím otevřely brány do jiných vrstev Univerza!

Alexej si už přivykl na ta Projevení Velikých Božských Duší, majících mužské i ženské Podoby, Které byly netělesnými Účastníky toho, co se dělo. Staroslovanští Božští Učitelé se pro něho stávali postupně právě tak jasně vnímatelnými, jako i Ježíš.

Když zpočátku Rada učila Alexeje, snažila se používat jemu srozumitelná pojmenování Božských Projevení, a potom mu jak ona, tak i Blahoslav vyprávěli mnohé o starodávných Vědomostech, uchovávaných po tisíce let, a o mnohých Božských Duších.

To, že jedny a ty samé Božské Posly mohly různé národy pojmenovávat různě, a že po dobu historie Země takových Poslů k různým národům přicházelo mnoho — už pro Alexeje nebylo omračujícím překvapením.

... Blahoslav, stojící před lidmi a hlásající od Boha, byl překrásný!

Plavně se řinula jeho řeč! Z veliké *Hlubiny*, kde došlo ke Splynutí, se pozvedala slova, která naplňovala posluchače hlubinným klidem a pocitem sjednocení všech. Tato slova... — s pomocí Blahoslavova těla pouze jen získávala zvuk.

Beze stopy zmizel ten předchozí, občas přísný stařec: jeho tvář, oči, i celé tělo teď zářily zvláštním Světlem, viditelným pouze pro zrak duše, ale

pociťovaným všemi, dokonce i těmi, kdo ještě nežískali celou úplnost jasnovidění.

On mluvil od Boha, a ne od sebe, a ve zvláštním tichu ho s hlubokou úctou a pokorou vnímali všichni přítomní.

On byl *otevřeným průchodem* pro Proud Božské Síly, Lásky a Moudrosti.

Blahoslav plynule všechny vedl do jednotné meditace, ve které se vědomí občíníků sjednocovala s Božským Světlem v té *Hlubině*, která byla dostupná jmenovitě každému konkrétnímu z nich.

Bylo to, jako by tekla mohutná a plynulá řeka Světla, do které každý vcházel na svou úroveň, na dostupnou hloubku. A těm, kdo už byli připraveni k vyššímu, ten Proud Světla umožňoval vtékat do Oceánu Božské Všejednoty a rozplývat se v Něm.

Při společném vykonávání meditace obzvlášť živě a intenzivně zesilovalo vnímání každé duše toho, co se dělo v meditaci.

Živý Bůh byl zjeven všem, On naplňoval jejich těla, a prosycoval Sebou celé prostranství kolem.

V prostranství Univerza intenzivně zářil průchod do Božského světa, který sebou otevíral Blahoslav, — a skrz tento průchod bylo snadné se ponořit do Božské Zjemnělosti a Zářivého Světla.

Dokonce i ti, kdo dosud nebyli zvlášť velkými dušemi, zažívali největší Blaženost z kontaktu s Božským Vědomím — Majestátním, Všemocným, Všemohoucím a zároveň i dobrým a něžným — , které nazývali Prvopočátečním Rodem, Svarogem...

Láska a sjednocení Božských Duší a duší, směřujících k Božskosti, byly tak překrásné! Prostřednictvím takové společné meditace mohl každý přítomný pokročit ve svém vlastním rozvoji, protože

získával zkušenost přebývání v Božských zjemnělých stavech.

... Když meditace skončila, ještě dlouho se udržoval tento stav velikého *průzračného ticha* prostoru...

... Pak se občaníci postupně rozcházeli a odcházeli z louky.

Alexej se ale stále ještě snažil neztratit ten podivuhodný pocit sebe-duše, která odhodila «pozemské okovy». Ten stav se mu zdál natolik blízký, rodný...

Sedl si na kraj louky a přitiskl se zády ke kmenu stromu.

* * *

Najednou si vzpomněl, že zažíval něco podobného tomuto sjednocení duší ve společné meditaci už dříve... Ale kdy?

Obrazy vyplouvaly jakoby samy od sebe, a Alexej byl jejich účastníkem právě tak reálně, jako se to občas cítí uje ve snu. Ale tohle nebyl sen...

... Viděl sám sebe v jedné z občin prvních křesťanů. Byl to on, ale zároveň to nebyl on úplně...

Alexej se ocítl v jiném čase a prostoru a současný materiální svět kolem úplně zmizel z jeho vnímání.

Ten, kým tehdy Alexej byl, se účastnil shromáždění křesťanské občiny.

Alexej se pocítil starším urostlým mužem s podivuhodně jasným pohledem.

Před shromážděnými mluvil vůdce občiny, kázající Kristovo Učení.

Božské Záření objímalo řečníka a všechny jeho posluchače. Světlo teklo skrz jeho tělo. To Světlo naplňovalo duchovní srdce posluchačů a napomáhalo ke spojení duší v jednotném *Srdci Krista*...

Avšak jak zářila každá taková duše od kontaktu s tímto Velikým Světlem! Jak se oni všichni naplňovali štěstím ze zjevného pocítování Přítomnosti Boha — ve svých tělech a všude kolem!

Alexej se pocíťoval jakoby trochu jiným člověkem, ale přece jen to byl on sám...

Byl tam jedním z křesťanů, milujících Krista a snažících se žít podle Jeho Učení!

Oni všichni byli také ozáření tímto oduševnělým usilováním.

... Ožily obrazy té doby: lidé, jejich obydlí...

Byli oblečení v prostých čistých oděvech, jejich způsob života by se dal označit jako chudý, ubohý. Ale vůbec to tak nebylo. Jejich život byl plný: nasycený potravou pro duše a usilováním k životu s Kristem v každém duchovním srdci! Právě duchovní naplnění dělalo takový jejich život šťastným!

V občině byli muži, ženy, i děti — a oni všichni byli navzájem jako jedna rodina, třebaže nebyli příbuznými podle těla.

... Po vystoupení hlavy obcíny se lidé po řadě káli přede všemi občiníky za své nesprávné myšlenky nebo skutky, které sami považovali za nedůstojné. Všechno, co v sobě zpozorovali, bylo odhalováno, aby to mohlo být odstraněno. Občas prosili za odpuštění i za takové svoje skutky a úmysly, které by většina lidí ani nepovažovala za hříšné. Takové křišťálové čistoty a čestnosti před Bohem a jeden před druhým se oni všichni snažili dosáhnout!

Každý, kdo poslouchal zpovídajícího se, v sobě hledal i ty nejmenší stopy posuzované neřesti, které by mohly vyvolat podobný hřích, a snažil se také očistit od takové možnosti sebe-duši.

Jak upřímně oni všichni milovali jeden druhého! A jak on miloval je všechny! A jak oni všichni společně usilovali o dosažení života v Království Nebeském!

... A potom uviděl vojáky s kopími a meči...

Uslyšel křik: «Římané!»

Panika nevznikla. Lidé se nebránili. Byli připraveni přijmout smrt — následovat Krista...

Ale když je vojáci začali hrubě, jako stádo dobytka, všechny shánět a svazovat, začaly některé děti plakat, a několik žen podlehlo strachu a začalo křičet.

Vůdce obcíny začal mluvit, pokoušeje se slovy přivést k rozumu útočníky a uklidnit svoje lidi. Ale byl hned zabit.

Ten, kým se pocíťoval Alexej, se vrhl, aby svým tělem zakryl před ránou bičem ženu, tisknoucí k prsům nemluvně. Pokusil se něco říci, aby zastavil útočníky, ale jeho tělo bylo probodnuto kopím jednoho z jezdců.

... Uviděl svoje zkrvavené tělo svrchu... Potom s největší láskou pomyslel na Ježíše — a uviděl Ježíše, vztahujícího k němu Ruce k Objetí...

* * *

Alexej se vrátil do reality toho dne: «Co to bylo? Je to skutečnost? Tohle se mi doopravdy přihodilo? Ale jak je to možné?»

Přišel k němu Blahoslav:

— Tak co, teď už víš, jak jsi žil dříve v jiném těle?

— Cožpak je možné takhle uvidět minulost?

— Je to možné... To teď sám víš!

Schopnosti postižení a poznávání reality má člověk-duše dost velké. Může uvidět jak svoji minulost, tak i minulost druhého člověka, i minulost celých zemí a národů...

Ale příliš se nechávat unést rozvíjením těchto schopností nyní nepotřebuješ. Musí ti stačit to, že jsi poznal, že je to reálné. Až to bude zapotřebí, Bůh ti ukáže všechno, co je nezbytné. Teď už jsi to poznal na vlastní zkušenost — a to zatím stačí!

Lidé musejí vždy hledat — ve věčnosti a nekonečnosti — Jednotný Božský Počátek! A ty bys nyní měl věnovat svoje úsilí hlavně rozvíjení umění být ve Sjednocení s Ním, rozpustiv v Něm svojí oddělenost!

Kapitola pátá: **Živá Země**

Jednou řekla Rada Alexejovi:

— Teď ti musím ukázat Zemi!

— Co to znamená «ukázat Zemi»? Vysvětluj!...

Rada se zasmála:

— Ale já přece nemyslím ty hrudky půdy, které obvykle cítíme pod nohama a říkáme jim země, — ale Zemi-Matku!... Chci ti ukázat krásu a velkolepost naší Země!

Začal mě tomu učit můj otec, když jsem byla ještě děvčátko. Je velice důležité to nejen pochopit rozumem, ale i uvidět duší!

Přichystej se! Musíme vystoupit o něco výš do hor — a nějaký čas tam žít.

... Bylo to zvláštní putování!

Šli nalehko. Rada snadno zajišťovala jejich potřebu jídla. A přitom — chutného, výživného, a bylo ho vždy dosyta! Dokázala hbitě, jako chlapec, vylézt na cedr a natrhat tam šišky, plné oříšků. Nebo sbírala rostliny s jedlými listy nebo kořeny. A ještě — houby, které, jakoby jí doslova «samy vybíhaly naproti»!...

— Jak to všechno nacházíš?! Jako bys to ani nehledala, ale věděla, kde co vyrostlo!

— Něco o tom pochopitelně vím: na jakém místě se čemu daří nejlépe. Ale navíc, vždyť Bůh přece ví: co nám dnes přijde vhod k jídlu. A tak sbírám Jeho *malé dary*!

... Rada se něžně usmála a pokračovala:

— Ale důležitější jsou Jeho *Dary Vyšší, Duchovní*: to co teď On před tebou odhaluje!

* * *

Během mnoha zastávek Rada Alexejovi postupně rozšiřovala obzor; vysvětlovala a ukazovala mu stále nové stupně poznání, nové vrstvy poznatků o Univerzu, ve kterém oni *šli těly a žili dušemi*.

Pozvolna vystupovali do hor a zastavovali se na těch místech, která Rada vybírala jako zvlášť vhodná pro to, aby mohl Alexej nejlépe vnímat to, o čem vyprávěla.

Znovu a znovu se kochali krásou majestátních prostranství, která se před nimi otevírala. A pokaždé Alexeje naplňoval pocit, že se jeho láska ke vší té kráse, k té velkoleposti přírody — stává stále rozsáhlejší!

... V to ráno vstali před svítáním a šli v lehké předjitřní mlze. Les kolem skončil — a oni vyšli na

pozvolný výčnělek, který se jako ostrov zvedal nad bílým mořem mlhy.

mlha ukřívá všechno dole — jako nadýchaná bílá přikrývka. Vystupovaly z ní jen některé vrcholky stromů — jako maličké ostrůvky...

A poté... začalo vycházet slunce, které všechno zabarvovalo do zlatavě růžových odstínů! Byla to úchvatná krása Božského Stvoření!

— Zkus pocítit a zaplnit sebou-duší celý prostor, který je vidět očima!

A potom — i dále: to, co je očima neviditelné!

Ted' je důležité uvidět zrakem duše, jak moc je naše Země velká, třebaže se před naším tělesným pohledem odhaluje jen maličká část jejího povrchu!

Podívej se: nedozírnost těchto prostorů je ted' zaplněna naší láskou, láskou nás-duší!

A milující duše při tom může lehce protínat hranice materiálního světa — a vplouvat do Prostranství Božského Světla!

Ted' — milujícím duchovním srdcem — poznej, že je naše Matka Země živá! Každý člověk je jejím synem nebo dcerou. A nejen lidé, ale všechny bytosti, žijící na jejím povrchu, jsou dětmi Matky-Země a Otce-Boha! Oni nám dali možnost se narodit a rozvíjet se právě tady: v tomto podivuhodném a překrásném stvořeném světě!

A přitom jsme se Zemí spojeni téměř stejně, jako například stromy.

Ale stromy to pocítují stále, protože jejich kořeny jim nedovolí na to zapomenout.

Ale lidé mají také svoje «kořeny», avšak tyto «kořeny», spojující nás se Zemí, mohou být vidět jen duší, a ne tělesnýma očima.

A člověk se může naučit je pociťovat, a také i pociťovat *Srdce Země*, pochopitelně, že nemateriální, ale skládající se z nejjemnějšího Božského Ohně!

Takže, — my jsme spojeni se Zemí!

V současnosti jen velice málo lidí chápe, jak velmi napevno jsme spojeni my, zde žijící, — a samotná naše Matka Země: živá, vnímající, ohromná Duše!

To se nám jenom zdá, že každý člověk existuje sám pro sebe... Ne: lidé ovlivňují Zemi — a Země jim souhlasně odpovídá.

Dříve v minulosti — velmi mnohé národy uctívaly Matku Zemi. Možná, že to uctívání bylo naivní... Ale jeho podstata byla pravá: byla to láska-vděčnost k Zemi!

A teď je velice důležité, aby sis ty uvědomil to samé!

... Vycházející slunce zahřálo vzduch, mlha se postupně rozptýlovala, rosa se vypařila.

Posnídali, a potom Rada navrhla:

— Tady si teď lehni! Je tu velice dobré místo! Tady lehce pocítíš, že my ležíme na povrchu Země jen těly, a přitom ta naše těla jsou jen nepatrné částičky celého Stvoření... A v *hlubinách* je mateřská láska Země!

... Alexej si lehl — a snadno se ponořil duší do toho Světla. Bylo to tak podivuhodné: ocitnout se v Moři Světla, Které bylo pod jejich těly, a jak se zdálo, nemělo hranic! A bylo snadné s tím Světlem splynout!

Rada pokračovala:

— A ještě navíc: Země má jakoby vlastní duchovní srdce. To srdce se skládá z *Božského Ohně*! Je v centru.

Ty se s tím *Srdcem Země* můžeš sjednotit! Po «kořenu», který vychází z duchovního srdce uvnitř těla — *do hlubin*, můžeš sestoupit a ponořit se do té Zářící Lásky *Srdce Země*!

Je to — zvláštní centrum, *Ohnivé Jádru Země*!

Právě přes toto Centrum je konkrétně možné pronikat do Moře Božského Ohně našeho Stvořitele — daleko za hranicemi Země.

A poté — i vystupovat do světa lidských těl — jsouce ve Sjednocení s tímto *Božským Ohněm*.

Právě tak to dělají naši Božští Učitelé. Oni Se mohou projevovat lidem, žijícím na Zemi, ve formě nevysokých zářících Podob, Které jsou viditelné jejich vyznavačům... Ale mohou být i mnohem větší — mohou povstat jako ohromné *Hory Světla* nad Zemí.

Pociť, že lidská duše, naplněná láskou k Bohu je maličký chrám. A Země — to je chrám velký. A na oltáři toho chrámu hoří Neuhasitelný Oheň v *Srdci Matky Země*!

Srdce Země patří každému, kdo ho poznal...

Pociť *Srdce Země* — jako svoje srdce!

Tak se Láska Boží ke všemu ve Stvoření začne postupně stávat i tvou Láskou!

... Rada se nadlouho odmlčela, umožnila Alexejovi to všechno prožít.

Když všechno osobní, «oddělené» zmizelo v tom Rozplynutí, pokračovala:

— A teď se zkus pozvednout — z Těch *Hlubin* — *Ohnivou Láskou Boží*!

... Alexej pochopil, že je mu teď dovoleno — aby z Nekonečnosti Lásky Stvořitele, — podobný Paprsku *Velikého Slunce*, nesl Světlo a Lásku do světa Stvoření.

Ohromná zářící Podoba s Alexejovým Obličejem a Rukama, laskajícíma vše živé, vystoupila na oblohu. Při tom se udržovala Jeho nerozlučnost s Velikým Zdrojem Světla-Ohně, od Kterého se Jeho Paprsek nikdy neodtrhává.

Tento Zdroj je Stvořitel!

Kapitola šestá: **Osvobození od těla**

Když se Rada s Alexejem už vraceli, stala se ještě jedna významná událost.

Sli právě po břehu řeky, protože jen podél jejího koryta byla trochu znatelná pěšinka.

Alexej se zeptal:

— Proč se mi nedaří zůstat v té Jednotě s Bohem, která se ještě před několika hodinami zdála být stabilní, dosažená navždy?

— Nermuť se, to je přirozené! Duše zdolává svoji Cestu k Božskosti postupně! A právě tobě se to velice rychle daří, ani si neuvědomuješ, jak rychle!

... Náhle se za ohybem řeky objevili tři neznámí.

Ty tři muže nejspíš vylekalo, že byli zpozorováni, a to je velice agresivně naladilo.

Alexej si pomyslel, že setkání s těmi lidmi nevěstí nic dobrého. Na několik sekund napnul vnitřní síly a hledal způsob, jak by mohl Radu ochránit v případě, že budou těmito lidmi napadeni.

Ale Rada, naopak, začala doslova prostor kolem naplňovat měkkým, laskavým, hustým klidem.

Vzala Alexeje za ruku. A ten její klid naplnil Alexeje ujištěním, že všechno skončí pokojně.

Rada se neznámým mužům poklonila až k zemi.

Alexej následoval jejího příkladu.

A ona dál zahalovala prostor kolem laskavostí a pokojem.

Pak pronesla pozdravení:

— Mír s vámi, dobří lidé! Přeji vám hodně zdraví a lehkou cestu!

... Neznámí se nerozhodně zastavili.

— I vám, nápodobně, — také zdraví! Jsme znalci rud, a trochu jsme zabloudili, — odpověděl jeden z nich za všechny.

Alexej si ty lidi prohlédl pozorněji. Byli podobní uprchlým trestancům: nemytí, v roztrhaném oblečení, se stopami po ranách. To, co bylo řečeno z jejich strany, bylo zjevná nepravda.

Ale Rada ta slova vyslechla pokojně a laskavě. Potom vzala proutek a nakreslila na písku mapu: jak teče řeka, kde je pěšinka, kde jsou průjezdné cesty, kde jsou hlídky — a o všem podrobně vyprávěla. Pověděla jim i o tom, jak se mají orientovat, pokud chtějí cestovat nepozorovaně.

— Takže, jestli půjdete semhle, půjdete ještě tři dny cesty — a bude tam lovecká chata. Lidé, kteří tam bývají, tam vždy nechávají malou zásobu jídla a oblečení. A dál na sever už jsou neprobádaná a divoká místa.

Možná, že tam najdete rudy...

... Potom natrhala listí tužebníku a dala ho tomu, kdo ji s největší důvěrou poslouchal a vedl rozhovor:

— A tyhle listy léčí rány a hojí záněty. Udělejte odvar a pijte ho tři dny. Můžete je přikládat i na rány: rychleji se zahojí!

— Ale v čem ten odvar máme udělat?

... Rada vyndala z plátěné tašky hliněný hrnek, ve kterém připravovala sobě a Alexejovi jídlo.

— Jestliže ho postavíte na horké uhlíky, a ne do žhavých plamenů, — pak bude dlouho sloužit, nepraskne!

... Rozešli se...

Neznámí jim zmizeli z dohledu...

* * *

Po nějakém čase Rada pronesla, jako by se omlouvala:

— Udělala jsem chybu: nevšimla jsem si, že se přiblížili...

Nejsou to loupežníci! Ale kopáči rudy! Utíkali z naleziště. Z Děmidových závodů nebo ze státního... Nucená práce je tam horší, než na galejích. Všiml sis, že se jim ruda zažrala do kůže? Za sto let ji nesmyješ! Oni se snaží ukrýt přede všemi...

Zabít nás, pochopitelně, mohli. Ti lidé už očekávají všude a od všech jenom zlo a neštěstí!

A už byli připraveni vlít sílu duší do nenávisti!...

Ale vydat se na cestu zla se ještě sami nerozhodli.

A tak jsem to zkusila — mírumilovně... A zdá se, že se to podařilo.

— Ano... Tobě se to daří skvěle! O každém člověku dokážeš všechno pochopit na první pohled!

— To je proto, že se dívám duší spolu s Bohem. Pak je ten druhý člověk vidět jakoby celkově, se vším špatným i dobrým, co v něm je.

— Mně se to tak povede jen občas: když v sobě jasně pocítuji Boha.

Jenže právě dnes...

Nikdy předtím jsem neměl strach o svůj život.

Ale teď se bojím o tebe! Ne tedy, že bych se přímo bál, ale bylo několik okamžiků, kdy jsem začal mít strach, že tě nedokážu ubránit. Co s tím můžu dělat?

— To není jednoduché. Kvůli tomu jistě lidé i vymysleli mnišství, aby člověk nebyl svázán pevnými pouty s druhými lidmi. A mnozí Volchvové v dřívějších časech nezakládali rodiny, aby to osobní nemohlo narušovat Božské v nich.

Ale já bych se přece jen nechtěla zříkat všeho, co teď mezi námi je... Jak dlouho spolu pobudeme těly na Zemi — to ví jen Bůh! Ale ta naše láska — ta je k dobru! Víím to! Cítím to srdcem!

Ale o naše těla bychom se bát neměli! Budeme dělat všechno, co na nás závisí, abychom ochránili blízké lidi. Ale jestliže to nedokážeme, — pak musíme dokázat přijmout smrt těl: jak svého, tak i těch, koho celým srdcem milujeme.

Není to jednoduché! Sama jsem o tom hodně přemýšlela. Dívala jsem se na dědečka a viděla jsem, jak se rmoutí kvůli odchodu mého otce..., třebaže věděl, že tatínek je teď ve světě Božím.

Různě jsem o tobě a o sobě přemýšlela: co budu dělat, jestliže nebude mně, ale tobě, tvému tělu, hrozit smrt, kterou nebudu schopná odvrátit...

Je vidět, že jsme se s těmito lidmi setkali kvůli tomu, abychom si spolu promluvili právě o tom...

Ano, osvobození duše od živého těla je možné! Je to veliká Svoboda ve Sjednocení lidské duše s Bohem! Ty jsi to už nejednou zažíval, a znáš tedy to Veliké Štěstí! Ale je možné se naučit žít v tom Sjednocení stále a neztrácet ho, dokonce ani když tělu hrozí nebezpečí!

Jestliže to bude třeba, tak je možné jednoduše tělo opustit..., pochopitelně, pokud to Bůh dovolí, a — odejít do Sjednocení s Božským světem navždy!

... Rada se nadlouho odmlčela, a potom pokračovala:

— Ted' ti ukážu jedno cvičení, kterému mě dědeček už naučil. Ono umožňuje postupně přeměňovat stav té části duše, která je pevně spojena s tělem od samého narození. Tak je možné v sobě postupně odstraňovat «nižší lidskou podstatu», pro kterou jsou přirozené: strach o bezpečí těla, strach z hladu, z žízně a spousta dalšího, co je nezbytné pro přežití těla v tomto světě.

Aby člověk neztrácel v různých situacích Jednotu s Bohem, může se ten, kdo už dobře poznal Sjednocení s Božským světem, učit plně si podřizovat tělo i mysl — sjednoceným vůlím: vůli duše a Vůle Boha, které přebývají v nerozlučném Splnutí.

... Vyšli na prostranství, ze kterého byla v dálce vidět řeka, louky a les...

— Podívej — ted' vidíš tyto překrásné dálky. Vyber si něco zřetelného v dálce.

A ted' pozoruj, jak síla vnímání zaměřuje vědomí tebe-duše — prostřednictvím očí těla. Je to jakoby se neviditelná průzračná část tebe vrhala tam, kam jsi úmyslně zaměřil pohled.

A ted' to udělej obráceně — zamiř pohled duše do těch *Hlubin Světla*, Které jsi tyto dny poznával...

Pociť, jak nepatrně malé je tělo, a jak, na druhé straně, je veliký a nekonečný Božský Svět, naplněný pociťováním Lásky a Jednoty! Pociť to úplné rozplynutí, zmizení *osamocenosti sebe-duše* v Tvůrci všeho! Ať je jenom Sjednocení s Ním, jenom On!

V Něm je život věčný! V Něm je Svoboda, Rádost, Blaženost! V Něm se stává zjevným, že duše a Bůh jsou teď *Jedno!*

A teď mnohokrát prozkoumej tu cestu, kterou vykonává duše, když přemísťuje vědomí sem tam: mezi hmotným světem — a světem Božským. V těle se otevírá zjevný průchod z jednoho světa — do druhého. Protékej skrz něho, a přitom se nespoj s tělem, ale procházej naskrz!

Potom se budeš moci naučit tak «protékat» skrz všechna důležitá energetická centra v těle, přičemž na jakoukoliv stranu vzhledem k tělu. Ale to se ti nepovede hned, ale bude se ti to dařit postupně...

Neohraničený prostor Božské Lásky je přece všude: On je nahoře nad tělem, i dole, i na všech stranách!

... To bylo velice zajímavé pro Alexejovo porozumění! On — duší — «proplouval» skrz tělo a zůstal od něho osvobozený...

... Rada pokračovala:

— Ano, správně se ti to daří! Je třeba se pozvedat z *Hlubin*, a přitom se «nezhuťňovat», neopouštět zjemnělost Božské Lásky!

Pocit', že když v těle nejsi «ty, předchozí», může se Bůh dívat skrz tvoje oči, prolévat Svoji Boží Lásku-Něžnost skrz oblast tvého duchovního srdce — do tohoto viditelného světa, a také — provádět Světlo-Sílu skrz tvoje ruce...

To je nutné si osvojit! A pak bude možné mít takové tělo, skrz které Se Bůh může projevat ve vší úplnosti, když to On potřebuje.

Dědeček mi řekl, že pokud se tomu všemu dokážu naučit, pak budu moci odcházet z těla duší tak, aby například tělo vůbec nepocíťovalo bolest... A

pokud bude muset tělo přijmout smrt: přijde jeho čas, — pak je možné ho opustit jako nepotřebný oděv, bez bolesti, beze strachu — a víc se do něho nevracet...

Ty musíš vědět, že, jestliže to bude zapotřebí, to já tak dokážu udělat, a žádní pozemští kati tomu nedokážou zabránit!

Tak opustil tělo můj otec — a vešel do Božské Všejednoty.

Ted' tomu musím naučit i tebe! Pak pro tebe bude snadnější projít těmi zkouškami, bez kterých se obvykle pozemský život neobejde.

Ano... ted' se mi to zdá snadné... Ale jak to bude ve vězeňské cele nebo před katy... — to nevím... Nejlepší by bylo, kdybychom tím ani ty, ani já nemuseli procházet...

Ale důležitější je něco jiného! Za všemi těžkostmi a utrpeními tohoto světa je — na druhé straně světa hmoty — Veliký Boží Klid, Jeho Věčná Blaženost, Jednota s Tvůrčí Sílou!

A ty, i já to už víme!

A ještě — z takového Splynutí je možné realizovat Společnou Božskou Tvořivost. Tak budeš i psát knihu, aby v ní Bůh hlásal to, co se ted' mají lidé dozvědět!

Takhle můžeme — ve Velikém Splynutí — být vždy spolu dušemi, dokonce i když budou odloučena naše těla...

... Rada náhle zmlkla, jako by něco uviděla v dálce.

Alexej ji starostlivě a něžně objal, jako by se snažil ji ochránit před každým neštěstím tím novým stavem sebe-duše, který poznal.

— Ty jsi něco uviděla?

— Ne, něco se mi zdálo... Napovídala jsem všelicos o rozloučení, až jsem vylekala i samu sebe...

Kapitola sedmá: **Náboženské obřady**

Alexej začal pracovat na knize «O uspořádání náboženského života Ruského státu».

Pracovalo se mu lehce. Slova jakoby přicházela sama od sebe a pokládala se na papír do rovných řádků. Všechno, co pochopil za dlouhé roky duchovního hledání, zde našlo své uplatnění.

Každý den Alexej pokračoval v práci. Například si zapisoval aktuální myšlenky:

«Každého člověka Bůh obdařil svobodnou vůlí! A jedni lidé nemají právo nutit druhé lidi k čemukoliv v otázkách víry! Nesmí existovat útlak a tím spíš zbabovávání života za uctívání Boha tím způsobem, kterým ti lidé uskutečňují svoje náboženské představy.

Nemělo by se lidem zakazovat, aby uctívali a vzdávali hold Bohu tak, jak to dělali jejich otcové a dědové, jestliže si to ti lidé přejí tak dělat a jsou tomu oddáni. Takové zákazy jsou právě tak nesmyslné, jako kdyby lidem zakázali mluvit jejich rodným jazykem — místo toho, aby je nádavkem naučili ještě mluvit dalším jazykem, který je srozumitelný i druhým lidem, žijícím vedle nich, což pomůže porozumění a souladu.

A mělo by se všude vštěpovat pochopení toho, že všichni, kdo jsou upřímní ve své lásce a uctívání, uctívají právě Jednotného Boha, Stvořitele všeho jsoucího, — nezávisle na tom, jakým jménem nebo jmény Ho nazývají.

Tato znalost, rozumně šířená, bude postupně zmenšovat protiklady a nepřátelství mezi náboženskými spolky a občinami, rozdílně věřícími a rozdílně vykonávajícími obřady. A to by mělo přinést smír a soulad v duchovním uspořádání a společném soužití všem lidem Ruského státu.

Omezovat by se měly jen ty kulty, které přinášejí škodu zdraví a životům lidí — jak vlastním věřícím, tak i těm, kdo věří jinak.

Zabíjení lidí nebo působení jim jiné škody kvůli víře je nepřípustné! Takovému jednání se musí udělat přítrž — aby se nepřátelství a nenávisť, které v paměti pokolení ještě zesilují, nerozmnožovaly.

O tom je třeba uvědomovat všechny lidi prostřednictvím duchovního vyučování.

Je jen jeden Bůh — Otec a Prarodič všech. Toto pochopení, osvojené od dětských let, umožní správně vychovat nová pokolení lidí, pro které bude nenávisť k jinak smýšlejícím odporná a nepřijatelná.

Jestliže nyní lidé, kteří přišli z jiných zemí a slouží ke slávě Ruského státu, mají právo vyznávat svoji víru, — proč bychom neměli přijmout takový dobrosrdečný vztah i k obyvatelům, narozeným na Rusi?»

* * *

Občas Alexej přicházel se svými otázkami k Blahoslavovi. Vyptával se na to, jak má hlubinné vědomosti udělat pro mnohé lidi pochopitelnějšími:

— Proč jsou ve všech existujících náboženstvích obřady?

Proč tyto obřady časem nahrazují Živého Boha?
Bylo by možné se bez obřadů obejít?

... Blahoslav se předtím, než odpověděl, na pár minut odmlčel. Potom se vyjádřil v tom smyslu, že o harmonickém uspořádání náboženského života hodně přemýšlel i on sám:

— Ne vždy znamenají obřady zlo... Vždyť obřady obvykle vznikají ze snažení už Dosáhnuvších předat pochopení těm, kdo ještě nevidí, neslyší, nepocítují Boha.

Velká většina obřadů vzniká z pokusů přinést spoustě mladých duší stavy přeměrování vnímání z hmotného světa — na Svět Božský.

Bohužel, lidé si obvykle duchovní podstatu obřadů nedokážou uchovat...

Vezměme si jako příklad — obřad *přijímání*: jestliže lidé přijali přijímání, to znamená, přijali symbolicky do sebe *Krev a Tělo Kristovo*, — pak to znamená, že se stali částí *Celku*. A tedy po tomto obřadu v sobě všichni musejí pociťovat *Jednotnou Ježíšovu Krev*. Pak musejí vnímat všechny — sami sebe i jeden druhého — jako bratry a sestry v Kristu...

Zejména není možné na druhého člověka vztáhnout ruku: vždyť je v něm — *Božské Tělo a Svatá Krev*...

A jestliže je teď i v samotném člověku — *Částice Krista*, jak by bylo možné mít hříšné myšlenky a vykonávat nespravedlivé skutky?

Chci ti na těchto příkladech ukázat, jak by vzpomínka na vykonaný obřad měla pomáhat žít s Bohem po celý čas!

Ale je to tak pro mnohé v současnosti? Chápe hodně lidí takhle ten obřad a plní ho? Co?

Nebo — ještě jeden příklad: mnohé národy uctívají oheň a provádějí různé obřadní ohnivé rituály, ale

sami — nejen že *Božský Oheň* přestali vidět, ale dokonce si na Něj nedokážou ani vzpomenout!

Ačkoliv přece, dokonce i když jen dlouho pozorujeme plamen obyčejného ohně, — můžeme si zklidnit mysl, a dokonce i trochu očistit tělesné energie...

Ty sám chápeš, jak lehce obřady ztrácejí ten smysl, který se do nich pokoušeli vložit!

Někdy ani nejde uhádnout, pro co byly takové obřady vymyšleny!

Obřady by nepřinášely škodu, kdyby ti, kdo je vykonávají, měli čisté úmysly. A — kdyby srdce uctívajících Boha byla otevřená!

Ale symboly vždy ztrácely svůj význam velice rychle...

A vždy se velice brzy našli ziskuchtivci, kteří chtěli z obřadů získat prospěch a nadvládu nad lidmi.

Tak právě vznikaly ty obřady, ve kterých byl změněn smysl...

Například, namísto vymýcení «zvířecí podstaty v sobě» — začínali lidé «přinášet Bohu» krvavé oběti — to jest, nevinná zvířata...

A žrecové, kteří ztratili Boha, si upřímná uctívání lidí vždy přivlastňují *pro sebe* — a začínají ty «oběti přijímat»... A používají ty «oběti» *pro sebe*: «Vždyť my jsme služebníci kultu!»...

Obřad může nahrazovat kontakt duše s Bohem! Probíhá pak žalostný děj: symbolické jednání se ztraceným smyslem — vytlačuje cílevědomou přeměnu duše!

Mohl bych k tomu uvést spoustu příkladů... Ale není to podstatné...

Vždyť člověk může mluvit s Bohem, i když stojí před ikonou, — jestliže za tím symbolem vidí Boha Živého!

A někdy mohou Božské Duše dokonce přijímat ty podoby, kterým se lidé celou duší, celým srdcem klaní, ale ještě nejsou připraveni k něčemu vyššímu. A Božské Duše jim na jejich vzývání a modlitby odpovídají v symbolech, srozumitelných každé takové duši...

A tak, pro někoho — ikona doslova ožívá!... Pro druhého se zase stávají viditelnými duší jiné obrazy a zjevují se mu určitá *znamení*, která Bůh takovému člověku zjevuje na pomoc, aby ho podpořil ve správném úsilí nebo mu pomohl vyhnout se chybám.

Proto lidé, kteří se teprve přibližují k vnímání Božského Světa, mají občas vidění obrazů, které uctívají.

Ale jestliže je usilování lidí zaměřeno na neo-sobní Aspekt Božského — pak obrazy nevidí, ale vnímají ponoření do *Světla* a rozplynutí se v Něm.

Všechno tohle mají na starosti ty Duše, Které se z *jemnějších světů* projevují uctívajícím nejcitelněji a jsou nejsnadněji vnímatelné, aby takové duše nasměrovali po cestě poznání.

— Ale existují přece i běsové, a oni mohou také přijímat různé podoby...

Ano, nedobré, ale silné duše mohou také přijímat různé formy... Živí se energiemi strachu a povýšenosti. Nízké přitahuje nízké...

Právě tento strach před běsy a d'ábly se někdy stává hlavním nástrojem žreců pro ovládání davu slepě jim věřících mladých duší.

— Ale vždyť to, že pekelné bytosti existují, by lidé měli vědět...

Ano, to že existují, je důležité chápat.

Ale jediným prostředkem, ochraňujícím lidské duše, je láska k Bohu!

Stav čisté lásky — ochraňuje před pekelnými bytostmi, dělá duši nedosažitelnou pro jejich doteky!

Jakékoliv zesílené vnímání, obrácené ke zlu, a také vznikající mystický strach — mění duše v «láka-vé pamlsky» pro běsy a jiné bytosti, které jsou přita-hovány a živí se emocemi strachu, nenávisti a samo-libosti...

Je třeba, aby lidé pochopili, že Bůh nikdy lidem nepřál nemoci a trápení, ani nevymýšlel pekelná mu-čení... Vytvářejí to lidé sami sobě a druhým! Lidé sami sebe odsuzují k utrpení!

Ale dokonce i utrpením může Bůh pomoci očis-tit tělo i duši — a zbavit ji muk!

Velice důležité je pochopit, že Bůh lidi netrestá! Bůh lidem přeje štěstí! Veliký Rodič — tak jako jaký-koliv dobrý pozemský rodič — přeje Svým dětem pouze dobro, pomáhá jim zbavit se špatností v du-ších, léčí je z bludů a neřestí!

— A jak tedy vysvětlit, odkud se bere zlo? Lidé jsou zvyklí si myslet, že — od satana.

Ale zlo a peklo — vždyť skutečně existují!

— Jako bys zlo neviděl?

— Viděl...

— Peklo je to zlo, které vtělení lidé nosí v sobě a projevují ho ve vztahu k druhým. Takové duše bez těl jsou i obyvateli nemateriálního pekla, to jest, světa temnoty a utrpení. Oni ho rozmnožují a zvětšují.

Lidé si projevy zla spojili do jednoho obrazu a vytvořili mýty o «vůdci všech sil temnoty» a nazvali ho různými jmény... Ale Bůh nemá Jemu rovného

«protivníka», který by se Mu vyrovnal silou a schopnostmi, a jehož úklady jakoby lákají a kazí lidi!

Existují duše, které mají odporné charakterové vlastnosti. Jsou v protikladu k Božským Principům Lásky, Harmonie a Kráasy.

Zlo má útočiště a půdu pro růst — v duších obtížených neřestmi. Takové duše mohou být velmi velké, a pak můžeme takové nositele nenávisti a hněvu nazývat ďábly.

Potěšení z působení škody druhým — může mít jen zvrácená, popletená, zbloudilá duše. Ona neví o opravdovém štěstí z darování svojí lásky, z dělání druhých lidí šťastnými! Ale ona nesmírně touží po uspokojení jen *pro sebe*. Právě toto šílenství, duševní slepota a řádění nízkých vášní je příčina pekla, do kterého se taková duše noří svými myšlenkami a skutky, emocemi a snažením.

Tak si duše vytvářejí svoje osudy — jak na probíhající život v tělech, tak i na život po smrti těl. Zůstanou zajatci těch stavů, ve kterých se uskutečňoval uplynulý život v tělech.

A potom, aby se mohli vykoupit, pochopit a přeměnit zlo v sobě — v dobro, dostávají pekelné duše znovu možnost přijít do materiálního světa...

Zlo je v tomto světě nezbytně nutné: poněvadž, kdyby si lidé neuvědomovali zhoubnost nenávisti a strachu, podlosti a lstivosti, neusilovali by o čistotu, radost a lásku! A nevyrůstali by Hrdinové Dobra!

A právě tohle se pokus — alespoň částečně — vysvětlit prostými a srozumitelnými slovy lidem!

Hlavní je to, že láska ke Stvořiteli, přibližující nás k Němu, zahání strach! Silné usilování víry vítězí nad pochybnostmi! A životní duchovní zkušenost postupně mění víru — ve vědění!

Ale ne každá duše rychle dospívá a shromažďuje moudrost...

Například, vždyť je přece možné i obrazy a symboly z meditací — přeměnit na pouze mechanicky opakovanou činnost...

Já sám jsem dokonce i v naší občině viděl, jak snadno je možné přeměnit správnou meditaci — do podoby obřadu, který člověk vykonává ze zvyku: pouze proto, že to tak dělají všichni kolem...

Nyní ty ve tvých meditacích vidíš všechny stupně toho, jak duše předtím, nežli vejde do Splynutí se Stvořitelem, vynakládá úsilí, která sblížení s Bohem napomáhají.

Jestliže se za šablonovitým jednáním ztrácí ta snaživá láska, nadšení a něžnost, které umožňují přiblížit se k Božskému, vejít do Splynutí s Prvotním, — pak se meditace mohou velice brzy stát... až přespříliš podobnými obřadům!

Až tehdy, když už lidé vyrostli dušemi a Boha milují celým srdcem, pak už nescházejí s Cesty, a nezaměňují usilování ke Splynutí se Stvořitelem — za pouhé navyklé jednání!

Ale... jak velice jsou nestejně ty duše, co žijí na Zemi v tělech! A jak málo je mezi nimi těch, kteří, tak jako ty, jsou schopni všechny vědomosti vnímat duší! K tomu musí duše vyrůst, dozrát, vypěstovat moudrost, a rozvinout v sobě usilování k Bohu — jako k hlavnímu Cíli ve svém životě!

Malé děti všechno převracejí ve hry.

A hry lidí, dospělých těl, mohou být prospěšné, upevňující pamatování na Boha a upomínající na mravnost. Ale mohou být i škodlivé, zvrácené žreci...

Ty, Alexeji, máš velkou sílu duše. Nejedeen život jsi usiloval jít k Bohu! Chyběly ti jen některé techniky

a dovednosti, které by ti umožnily získat úplnou čistotu vnímání, jasnost pochopení, a úplnost Splynutí s Ním!

Ale pro mladé duše, méně připravené — bude tohle všechno nesrovnatelně složitější. A nezvládnou to za jeden život, ani když jim budeš vyprávět všechno, co teď sám víš!

Nemysli si, že je možné jakéhokoliv člověka za krátký čas možné naučit všemu tomu, co sis tak lehce a rychle osvojil ty sám! Člověk, mladý duší, nemůže rychle odvrhnout «pozemské» v sobě a vznést se k Božskému, pouze jen proto, že se mu zachtělo!...

Tady je lesní oříšek... Jestliže se pokusím odstranit skořápku z ořechu, který teprve začal zrát — nepodaří se to! Dokud jádérko nedozrálo — skořápka a dozrávající plod jsou srostlé. Až potom, když přišel čas a ořech dozrál, je možné odstranit hmotnou skořápku a vyndat jádérko.

Nebo — jestliže rozbiješ vejce, které pták právě snesl, pak v něm ještě nebude ptáčátko...

A ptáček nedokáže vzletět, dokud se mu neopeřila a nezesílila křídla!

Ale návaznost meditačních technik a dokonce i správně chápané obřady mohou ulehčit duchovní Cestu, urychlit pokrok...

Pamatuj na to všechno, abys mohl lidem přinést pomoc!

... Alexej, který důkladně promýšlel a vážil každé slovo, pokračoval v zapisování toho, jak by měli lidem pomáhat duchovní vůdci.

Kapitola osmá: **Loučení**

Jednoho dne řekl Blahoslav Alexejovi:

— Budeme muset odsud odejít! Kolem je neú-
tulno! Začal jsem pociťovat nebezpečí! Je třeba jít dál
za Uralské hory, na Sibiř! Tam bude klidněji, bude
snadnější se ukrýt...

Letos jsem už poslal tři naše lidi, aby ty kraje
prohlédli. Našli výborná, skrytá místa. Přečkáme tady
zimou, a na jaře půjdeme...

* * *

Brzy po tomto rozhovoru Alexej navštívil újezdní
město. Koupil tam papír na svůj rukopis a nakoupil i
to málo, o co prosili občaníci, aby jim obstaral pro je-
jich potřebu. Ale přinesl i znepokojivé novinky:

Na jejich místa se z jihu vydalo několik vojen-
ských oddílů. Poté, co vojáci dokončili potlačení nej-
novějších baškirských bouří, mají teď doprovázet
vojvodu a úředníky, kteří budou vyhledávat a provádět
soudy «rozkolníků» po celém okolí. Existuje ta-
kové nařízení: provést soudy všech starověrců pro
to, aby jim byly vyměřeny dvojité daně... Předchozí
výnos, takzvaných «Dvanácti článků carevny Sofie» o
tom, jak trestat «rozkolníky», — změnili. Nahrazují je
nové výnosy, jakoby měkčí. Ale všem, kdo se nepod-
řídí, hrozí smrt a další tresty. Ale jak se to všechno
bude uskutečňovat v praxi, to zatím není jasné...

Ještě říkají, že budou hledat jakousi občinu prá-
vě tady. Bylo napsáno udání, že s v těchto místech
ukryli «heretici». Tohle místo jim ukázal nějaký člo-

věk. Prý slyšel, že by tu měla být občina. Rozmlouval s mužem a ženou z té občiny. A ten muž ho sváděl k «herezi»...

... Alexej to všechno pověděl Blahoslavovi.

— Tohle jsem se dozvěděl... Podrobnosti mi, pochopitelně, nesdělili.

... Blahoslav řekl s bolestí v hlase:

— Právě tohle nebezpečí — už cítím dávno!...

Budeme muset odejít hned teď, nečekat až na jaro!

Hned shromáždíme radu, povíš všem to, co víš!

... Na radě občiny Alexej navrhl:

— Pokud tady v občině najdou prázdné naše domy, pak nás začnou hledat a pronásledovat. Já si myslím, že bych jim měl ukázat to místo, kde byla před několika lety spálena občina starověrců. Mně uvěří. Bylo by možné, že se nám pak neštěstí vyhne?

Blahoslav zavrtěl hlavou:

— Stejně je třeba odejít!... Radši — teď! Tobě nemusejí uvěřit...

... Na radě občiny bylo všemi přijato rozhodnutí odejít...

Potom se Blahoslav zeptal Alexeje:

— Odejdeš teď s námi?

— Myslím, že se musím pokusit zastavit ty, kdo naši občinu hledají... Vynasnažím se odvrátit nebezpečí: aby nešli ve vašich stopách. Budu mít takovou možnost. A potom — vás dohoním...

... Na chvíli se odmlčel, a pak řekl:

— Vlastně, možná, — i *úplně potom*...

To šílenství nenávisti k jiným virám je třeba zastavit! A jestliže se neodhodlám teď, pak toho budu celý život litovat!

Brzy dopíšeš knihu! Zbývá už jen málo! Půjdu do nového hlavního města, budu se domáhat setkání s carem! Řeknu mu, že přemýšlím o duchovních reformách, které jsou nezbytné! A předám mu rukopis!...

A tam se to vyvine, jak rozhodne Bůh...

Jestli budu živ, tak vás určitě najdu! Rada mě už naučila, jak je možné vyhledat jakékoliv místo na Zemi, kde se nacházejí milovaní lidé...

Požehnáš mi?

... Blahoslav mlčel... Dlouho mlčel... Poslouchal Boha...

Potom začal velice pomalu a tiše mluvit, ale slova zněla jaksi zvláště, jako by ho poslouchaly mnohé Nejvyšší Duše ve Vesmíru:

— Já sám bych ti řekl: «Ne, pojď s námi!... Nic v tomto světě nenapravíš! Jenom sám zahyneš a uděláš Radu nešťastnou!...».

Ale nesmí to teď být moje vůle, která to rozhodne!

Šancí, že se ti podaří změnit chod dějin Ruského státu, je velice málo. Ale ony existují...

Bývají takové klíčové momenty, kdy činy a rozhodnutí jednotlivých lidí mohou nasměrovat události na novou cestu na staletí...

Jsou to taková rozvětvení na cestách zemí, a dokonce i celých civilizací...

V takových okamžicích na volbě a skutcích konkrétních lidí závisí velice mnohé!

Bůh obvykle za lidi nerozhoduje. Proto dostávají národy takovou vládu, jaké jsou hodny.

Ale někdy Božští Vyslanci trochu mění chod historie Země...

Ty nejsi Mesiáš: nedokázal sis ještě osvojit všechno z toho, čemu jsme tě mohli naučit.

Ale přesto můžeš tím, co se chceš pokusit uskutečnit, změnit mnohé v této zemi. A já nemám právo ti to rozmlouvat...

Rozhodnutí je na tobě!

To, co musíme udělat já a Rada, není donutit tě k tomu či onomu rozhodnutí, ale umožnit ti tvoji volbu realizovat — jak ti napoví srdce, a jak pochopíš Boha!

Doufám, že se vrátíš k nám, k Radě... I když si nedělám iluze ...

Ale očekávat tě budu! My všichni na tebe budeme čekat a budeme se ti snažit pomáhat v tom rozsahu, jak je to jen možné dělat dušemi na dálku.

Pokud existuje možnost změnit životní podmínky, ve kterých se budou rodit a vyrůstat nová pokolení lidí, přicházejících na zemi, — stojí za to pokusit se ji uskutečnit!

Hlavně pamatuj i na to, že každý z nás tady, ať už vykonává obyčejnou pozemskou práci nebo dokonce koná mimořádné hrdinské činy, se musí, především, sám stát Božskou Duší! Ať už o tom budeš jakkoliv vyprávět druhým, ať už přečteš, kolik chceš knih, ať už napíšeš, kolik chceš rukopisů — výsledek tohoto života se v Božím Světě vyhodnocuje takhle: «Vešel — nebo ještě nevešel?». A jestliže dosáhl — pak vykonal Hlavní Hrdinský Čin života tady na Zemi! Nezapomínej při své snaze pomoci všem lidem, ani na tohle!

*** * ***

Potom Alexej mluvil s Radou:

— Moje milovaná! Myslel jsem si, že budu mít ještě čas být s tebou, čas učit se, abych se stal silnějším a moudřejším...

Nevěděl jsem, že to všechno tak brzy skončí!...

Promineš mi to? Pustíš mě? Nemohu jednat jinak!

... Rada se mlčky dívala na Alexeje. Její láska byla větší, než zármutek z odloučení těl... Její láska byla natolik silná, že milovaného obdarovala svobodou...

* * *

Občina šla za Uralské hory, na Sibiř...

Blahoslav byl klidný a s jistotou vedl lidi.

V době nocování si Rada sedla vedle dědečka k ohni, přitiskla se k němu a tichounce řekla:

— Budu mít dítě, syna. Víím, že je to syn... Syn — můj a Alexeje...

Neřekla jsem mu to...

Bylo by pro něho těžké zvládnout volbu, kdyby o tom věděl...

Dědečku, ty přece umíš vidět budoucnost! Pověz mi: vrátí se?

— To teď není možné poznat... Všechno bude záviset na tom, jak tuto budoucnost vytvoří mnozí lidé v současnosti...

Vždyť i ty jsi přispěla svým dílem: ty jsi ho pustila — toho svého nejmilovanějšího člověka!

— A jestli jsem ho pustila na smrt?

— Může se stát i to... A ty, i já — to vííme... Vííme i to, že život bez těl pokračuje ve Světle Lásky Božského Bytí...

A víme i to, jak těžké bývá někdy žít daleko od milovaných lidí, třebaže už vešli do Božského světa...

Avšak takové zkoušky nám nejsou dávány za trest, ale proto, aby nás udělaly ještě silnějšími a moudřejšími...

V čem je teď pro nás smysl života? A jaký máme vyvodit závěr? Dokázali jsme se stát Částicemi Světa Božské Lásky, když jsme opouštěli tento svět?

Abychom se stali *Jedním* s Bohem — musíme se naučit milovat tak, jak miluje Bůh! Milovat — spolu s Ním, z Něho!

Musíme přerůst malou lásku — a stát se Láskou Velikou! Musíme *dojít* — a stát se *Božským Sluncem*, Jehož paprsky svítí tomuto světu, a Srdce je slito s Prvotním!

A pomoc těm, kdo jdou za námi, — se musí ří-nout, podobně jako světlo Slunce, v každém okamžiku takového života — i pokud jsme v tělech, i potom, když už jsme bez těl.

A tu pomoc přijímají ti, kdo se odvrátili od tem-noty — a záměřili pohledy duší k Bohu. Oni pak začínají vidět *Světlo* a postupně směřují ke Stvořiteli: každý a každá — celou svou duší, celým svým živo-tem!

Kapitola devátá: **Cesta do hlavního města**

Alexej se vrátil do poustevny, ve které předtím žil se starcem Nikolajem, a pokračoval v práci na kni-ze.

Aby byl informován o všem, co se kolem bude dít, požádal Tichona, syna Jefimie, aby k němu zašel a všechny novinky mu pověděl.

Tichon přišel, a se zatajeným dechem se díval, jak se pod Alexejovým perem objevují na papíře rovné řádky.

... Když dorazil vojvoda, úředníci a vojsko, Alexej dokázal přesvědčit ty, kdo o tom rozhodovali, že udání bylo založeno na starých klepech: prostě si udavač zřejmě chtěl našplhat, a tak mluvil o dávno minulých událostech... Alexej ukázal místo, kde byla kdysi vypálena osada starověrců. A lidé, sloužící ve vojsku, utýraní dlouhým vojenským pochodem v době potlačování povstání Baškirů, teď byli rádi, že nemusejí pročesávat lesy a bažiny na mnoho verst kolem.

Všechno dopadlo, jak nejlépe mohlo.

Teď nemusel mít Alexej o své lidi starost.

* * *

Kniha se mu psala lehce. Občas byl v cele přítomný i Ježíš, a naplňoval Sebou Alexejovo srdce a zaměřoval jeho myšlenky.

Jindy zase Alexej živě pociťoval Blahoslava; a vnímal jeho nové moudré rady o trpělivosti a obezřetnosti při volbě slov.

A Rada... Alexeje ohromovalo, jak dokázala být téměř vždy pokojně a laskavě vedle něho, a přitom naplňovat průzračnou něžností prostor.

A on jí v duchu vyprávěl o svých myšlenkách a nadějích...

Rada, dokonce i přesto, že s ním nebyla tělesně, mu dále pomáhala v dalším osvojení meditací Splynutí s Bohem.

Alexej se učil co možná nejdéle zůstat v těch stavech, kdy duše, otevřená, rozevřená pro Boha, vnímala Boží Vůli. Učil se, aby Boží Láska lehce protékala skrz pomíjivé tělo — aby se myšlenkový proces naplňoval Božím Záměrem.

Žít ve sjednocení mysli s Bohem — to se dříve zdálo být Alexejovi velikým zázrakem, když mu takový stav duše starec Nikolaj vysvětloval. Ale teď už... — to možné je! Třebaže tak ještě nedokáže žít po celý čas, ale už — může!

A ještě k němu teď často přicházeli Tichon a Duňaša.

Nemohli se vynadívát na Alexejovu práci, a poprosili ho, aby je naučil číst a psát.

Alexej je učil — a viděl, jak nadšené přání poznávat — děti rychle mění.

Brzy byla jeho práce završena.

Napadl sníh, umrzlo... Byl čas na cestu.

* * *

Zpočátku Alexej cestoval v koloně povozů, které vezly železo, měď a sůl... Na vozech byla také děla a pušky... Pokračující válka potřebovala stále více zbraní, a nová řemesla se teď na Uralu množila, upevňovala a rozrůstala.

Nekonečná prostranství, husté lesy, ubohé vesnice, špinavá újezdní městečka, maličké kostelíčky, bohaté kláštery...

Postupně se zájezdní hostince stávaly lidnatějšími.

Ted' už jel Alexej dostavníkovou poštou, což bylo mnohem rychlejší.

Peníze na cestu Alexej měl. O to se postaral stařešina Blahoslav. Trval na tom, že Alexejovi vyčlení peníze z peněz občiny. V tom byl stařešina jako vždy rozumný a praktický; Alexejova odmítnutí neposlouchal.

* * *

Alexej vzpomínal, jakoby dělal závěr toho, co prožil, jak se všechno v jeho životě změnilo za ten čas, co uplynul od té doby, kdy byl vypovězen z Moskvy.

Vzpomněl si i na to, jak ve svém mládí snil, že dokáže vykonat to, k čemu se ted' rozhodl. Ted' se myšlenkám toho předchozího mladého snílka usmíval...

Alexej přemýšlel i o tom, jak dosáhnout přijetí u cara Petra, aby si s ním mohl promluvit. Pokoušel se vzpomenout si na nějaké vlivné příbuzné nebo známé svého zemřelého otce. Ale nevypadalo to nadějně: stěží ho už někdo z nich pozná, natož aby souhlasil s tím, že ho představí gosudarovi.

Říkalo se, že car má prosté jednání, a že může vést rozhovor i s tesařem nebo kovářem bez jakýchkoliv ceremonií. Ale, že může být i vznětlivý, hněvivý.

Bude třeba zjistit, kde v nově budovaném městě bydlí — tak, aby se mohl obrátit přímo k němu. Tam by to mělo být jednodušší, nežli v Moskvě...

Po takových myšlenkách se Alexej znovu s jistotou ponořil do Božského Světla — a přicházelo klidné poznání, že vše je v Božích Rukách! Alexej pak — spolu s Bohem — objímal srdečnou láskou roz-

sáhlá prostranství! Jakoby se celý prostor — od daleké sibiřské tajgy, kde nyní byla Rada a všichni občaníci, až k novému severskému hlavnímu městu Ruska — teď vešel do duchovního srdce, spojeného s Láskou a Klidem Božských *Hlubin*.

* * *

Začala silná vánice.

Kočí pošty se rozhodl přečkat nepohodu v zájezdním hostinci.

Odešel vypráhnout koně.

Alexej setřásl sních a zamířil k domu; vešel dovnitř. Chtěl požádat majitele o pokoj na tuto noc...

Ale bylo vidět, že ten teď nemá čas nového nájemníka přijmout.

Bohatě oblečený muž mohutné tělesné konstrukce, oblečený v kamizole podle nového evropského vzoru, ale celý rozcuchaný, bez paruky, k takovému oděvu příslušející, třásl majitelem hostince, který se slabě pokoušel mu odporovat.

— Dělej, co chceš — ale najdi doktora! Hledej, kde chceš! Ale okamžitě pro něj pošli!

— Vaše milosti, Larione Gavriloviči! Kde já vezmu lékaře? Je vánice, bouře! Jaký doktor sem pojede?! A tady kolem ani žádní lékaři nejsou! Jenom ve městě!... Dříve tu jedna babka léčila, ale zemřela v minulém roce! Jenom zdejší lazebník trhá zuby... Ale jak léčit dcerušku Vaší milosti by stěží věděl: není vzdělaný!...

— Co když zemře... Tak dělej! No dělej něco! Najdi lékaře! Zachrániš ji — pozlatím tě, zemře — a ty se nebudeš radovat z bílého světa!

— Ale, co můžu dělat?

— Rozkaž zapřahat, pošli hledat lékaře!

... Ještě naposled silně zatřásl majitelem hostince a pustil ho. Ten se sotva udržel na nohách. Nevěděl, co má dál dělat, a ustrašeně se rozhlížel.

Bohatý host si sedl, chytil se rukama za hlavu a zasténal. Do očí se mu nahrnuly slzy.

V tu chvíli z pokoje naproti vyběhl chlapec, asi osmiletý, také v bohatém módním oblečení, a zoufale vykřikl:

— Tatínku, tatínku, Dášeňce je hodně špatně, umírá! Tatínku, bojím se!...

... Chlapec přiběhl k otci a nerozhodně se zastavil.

Alexej pocítil, že může zasáhnout a pokusit se pomoci.

Dotkl se ramene Lariona Gavriloviče:

— Mám s sebou léčivé byliny, a občas jsem pomáhal lidem, když onemocněli, nejen modlitbami. Jestli dovolíte, podívám se na nemocnou, možná, že pro ni dokážu něco udělat...

— Ano, ano! Hned teď! Snažně prosím, zachraňte ji!

... Alexej vešel do místnosti, kde se zmítala v horečce a sténala světlovlasá dívenka, asi desetiletá, nebo o něco starší...

Alexejovi se celkem lehce podařilo se s dívčinou nemocí vypořádat. Světlo a Síla Boží s jistotou protékaly skrz ruce jeho těla, a očisťovaly a navracely zdraví.

Nebezpečí pro život pominulo, horečka opadla, a vyléčená dívenka usnula klidným spánkem.

Teď bylo Alexejovo úsilí zaměřeno na to, aby všechno, co se přihodilo, nevyhlíželo jako mimořádný zázrak. Napájel uzdravující se pacientku

odvary z bylin, nasbíraných Radou, a rozmlouval s ní prostými slovy o tom nejdůležitějším, pomáhaje duši projít to očistění, které bylo nezbytné...

Brzy byla dívka úplně zdravá.

— Vás sem poslal Sám Bůh!... Určitě!

Děti mě uprosily, že si chtějí prohlédnout náš nový dům v Sankt-Petěrburgu! Vzal jsem je tedy s sebou! ... Kdyby Vás nebylo!... Ted' už s námi pojedete, odmítnutí nepřijímám! — děkoval hrabě Larion Gavrilovič.

... Alexej souhlasil, že pojedete s hrabětem a jeho dětmi.

Krytý kočár na saních s pohodlnými sedačkami, uvnitř potažený sametem, dobré koně... Všechno se vyvíjelo jakoby samo od sebe, aby mu ulehčilo cestu do hlavního města.

Hrabě se na cestě vyptával Alexeje:

— Vy jste, otče Alexeji, byl farářem? A do hlavního města jste se vydal v jaké záležitosti?

— Ne, farnost jsem neměl, žil jsem jako mnich v poustevně, učil jsem se u starce, chystal jsem se přijmout schimu⁶.

O mnohém jsem tam přemýšlel. A napsal jsem knihu o uspořádání duchovního života v zemi. Ted' bych chtěl gosudara, Petra Alexejiče, seznámit s tím záměrem, aby bylo možné uskutečnit bohubilé reformy.

... Kníže nabídl Alexejovi svou pomoc k tomu, aby byl představen caru Petrovi.

Hodně toho Alexejovi navyprávěl o zvycích u dvora, o novotách cara Petra, a o mohutné opozici

⁶ Schima — slavnostní přísaha (slib) pravoslavných mnichů dodržovat obzvlášť přísná asketická pravidla chování.

vůči jeho reformám ze strany mnohých bojarů a církevních hodnostářů.

Cestou si Alexej povídal i s dětmi knížete.

Bystrý chlapec i něžná a laskavá dívka –byli pro Alexeje zajímavými spolucestujícími.

To všechno ho přivedlo k úvahám, jak velice důležité je správně vychovávat děti.

Po příjezdu do hlavního města Alexejovi kníže pohostinně navrhl, aby se ubytoval v jeho domě. Slíbil mu také, že v nejbližší době zařídí, aby ho gosudar přijal a vyslechl.

Alexejovi dali k dispozici pokoj.

On se znovu ponořil do práce na rukopisu, a doplňoval svou práci kapitolou, věnovanou výuce dětí různých společenských vrstev. Nadšeně psal o tom, jaký prospěch přinese správná výchova, a jakého rozkvětu dosáhne země, až vyrostou její děti, které získaly dobré vzdělání a v jejichž duších budou pevné mravní pilíře.

Kapitola desátá: **Setkání s carem**

A tak tedy, car Petr přijal Alexeje:

— O jakou milost jste přišel prosit?

— Ne o milost... Ale o spravedlnost a prospěch lidu, žijícího v naší zemi.

— Cožpak já jsem, podle tebe, nespravedlivý?

— Pokud bych si to myslel, cožpak bych přišel k Vám, gosudare?

... Alexej začal mluvit o nezbytnosti reforem v duchovním životě, o krutosti a zkeštnatělosti některých předpisů, které by bylo třeba odstranit.

Mluvil o důležitosti změn; o tom, že národ obnoveného státu by měli tvořit lidé, osvobození od takových omezení. Mluvil o tom, že je třeba zajistit svobodu vyznávání víry, protože nad všemi lidmi má moc Jednotný Bůh.

Na mnoho věcí Petr souhlasně kýval, zvláště se mu líbilo to, co Alexej říkal o vzdělávání, o výuce dětí všech stavů.

Ale když Alexej přešel podrobněji na reformy církevního uspořádání, přestal ho Petr poslouchat a přerušil ho:

— Dávno si už myslím, že je reforma potřebná, už o tom začal psát návrh biskup Fjodor Prokopjevič⁷. Je to člověk vzdělaný, skvěle přemýšlející. Právě jsem mu předám ten rukopis. Brzy se vrátí ze Pskova. Měl byste se s ním setkat a podrobně mu všechno vyložit.

Petr vzal rukopis, načrtl svůj podpis, a pak přikázal předat tento návrh k prostudování biskupu Fjodorovi.

A tím rozhovor skončil.

* * *

Hrabě Larion Gavrilovič se musel s dětmi vrátit na Sibiř.

⁷ Po několika letech, v roce 1721, car Petr skutečně provedl reformy církevního života. Byl přijat «Duchovní reglament», ustanoven Synod.

Ale téměř všechny změny a novoty byly zaměřeny na zmenšení vlivu církve a její podřízení státu, a ne na duchovní přeměny.

Přípravou a provedením těchto reforem se zabýval biskup, a pozdější arcibiskup, Fjodor.

Alexej mu z celého srdce poděkoval za jeho pomoc a pohostinnost.

Teď se přestěhoval do hostince a čekal na setkání s biskupem Fjodorem.

... Avšak Alexej začal mít téměř neodbytný pocit, že už by měl odsud odjet, že už udělal všechno, co bylo možné...

«Ale jak bych mohl odjet, když jsem práci nedovedl do konce? Vždyť mi sám car poručil povědět biskupu Fjodorovi všechny podrobnosti o církevní reformě!...»

... Ale kolem se stále silněji hromadila a houstla temná, dusná atmosféra, podobná té v době, kdy Alexeje zamýšleli vyhnat z Moskvy.

... Když do pokoje vešli čtyři lidé, ozbrojení kinžály, Alexej hned všechno pochopil.

Vypořádání bylo tak rychlé, že Alexej téměř nestačil pocítit bolest a lehce opustil tělo.

Jeden z vrahů nad zkrvaveným tělem zle pronesl:

— Že se nám teď ti heretici ale rozmnožili!...

Jednoho zločince upálili v Moskvě na hranici pro výstrahu⁸ — ale stejně to nepomohlo: hned se rodí noví jako náhrada!...

Když je k nim car nyní milostiv, budeme «Boží soud» vykonávat sami!

Nezničí víru! Nevyjde jim to! Všechny zlikvidujeme!

... A Alexej byl ve slavnostní Záři Božského Světla přijat do Objektů Všechny Dokonalých!

Nastalo pro Něho nové období — Božský Život bez těla.

⁸ Jedná se o Fomu Ivanova, upáleného v těch dnech v Moskvě zaživa na hranici za «herezi».

Kapitola jedenáctá: **Blahoslavův odchod**

Zjara se narodil Radin a Alexejův syn. Dali mu jméno Jeremej.

Blahoslav měl z narození chlapce velkou radost! Chápal, jak to pomůže Radě! Viděl i to, jaká moudrá a už dospělá duše byla Bohem poslána do tohoto těla.

... Uplynul ještě rok.

Občina byla znovu postavena, lidé se zabýdleli na novém místě.

Jednou Blahoslav pozval Radu k sobě.

— Je čas, abych odešel! Mlč! Neskákej mi do řeči! Sama vidíš — že přišel můj čas!

Nebud' smutná, vnučenko! Všechno má svůj čas...

Nejednou jsi viděla, že západ slunce může být právě tak krásný, jako východ... Večerní červánky mají jinou krásu — ale i ony bývají překrásné!

A tak i západ pozemského lidského života — může být důstojný!...

Ty jsi pro mne byla celé roky radostí, byla jsi mou nadějí a útěchou v nejtěžších chvílích mého pozemského života. Ty jsi mi darovala i štěstí dozvědět se o světlé budoucnosti: vzejde nad naší Zemí Sluníčko mého pravnuka a tvého synáčka, — Jeremeje!

Nu copak je, vnučenko, pro tebe by se už plakat vůbec nehodilo!

— Já nepláču, dědečku! — Rada si setřela slzičku a s úsměvem objala Blahoslava.

— Nu, takhle je to lepší! Víš přece, že *Slunce Svaroga* je neuhasitelné! A teď přišla řada na mě,

abych doplnil Jeho Záření tím Světlem a Láskou, které jsem vypěstoval v duši.

Běž, shromáždí občinu! Bude loučení!

Shromáždili se všichni, malí i velcí.

Blahoslav se občanům poklonil až k zemi. Dlouho v tichu všechny objímal ohromnou duší.

Potom začal mluvit:

— Přišel můj čas se rozloučit. Dnes vás musím opustit, musím opustit tohle tělo a na něm naložený náklad pozemských starostí a zodpovědnosti za občinu.

Odpust'te, jestli jsem někomu ublížil, jestli jsem byl nespravedlivý!

Jako náhradu za mne navrhuji, abyste si vybrali Radu. Ne proto, že je to moje vnučka. Ale jen proto, že je pro ni Vůle Boží odhalena vždy a bez utajení! Ona je vždy připravena vnímat Boha — Roda, Všemohoucího Svaroga — a nebrání jí v tom překážky vlastních přání a osobních myšlenek!

Chcete to?

Nebo je to někdo druhý, koho byste si více přáli, — aby teď řídil občinu?

— Radu! Radu chceme!

— To je dobře... Ale ona se neobejde bez vaší podpory! Její syn je ještě malý, a dítě potřebuje mnoho péče!

Přijmete ji takovou, jaká je? Budete jí pomáhat? Musejí při ní stát silní a oddaní lidé, jen tehdy může obecina být místem Boží Lásky na Zemi!

— Pomůžeme!

... Blahoslav se všem ještě jednou poklonil, vešel do svojí chalupy a zavřel dveře...

Rada se vynasnažila odejít do meditace co možná nehlouběji, aby dědečkovi nepřekážela. A — aby ho svou přítomností nezdržovala *zde*, ale přivítala ho *Tam*!

... Ve Světle uviděla svého otce Radomíra, prapradědečka, se Kterým nezřídka také besedovala, Alexeje, a mnohé Další známé i neznámé Božské Učitele. Oni tady — v Božském světě — všichni společně radostně vítali Blahoslava!

... Dokud přebývala *Tam*, na druhé straně, nepospíchala, aby o tom řekla občaníkům.

Až později — vystoupila před lidmi a řekla několik slov o tom, co viděla.

Kapitola dvanáctá: **Božský Odkaz**

A pozemský život pokračoval...

Nové jaro bylo v rozpuku... Příroda se probouzela, všechno kolem se naplňovalo krásou a silou.

Ale Radě vůbec lehce nebylo: «Jak mám žít dále, jak mám zvládnout tu odpovědnost, co jsem nyní přijala?».

Maličký Jeremej seděl na podlaze a chytal ručičkami paprsky slunečního světla z okénka...

Náhle zaplnilo celý prostor Božské Světlo a stále sílilo...

Rada v tom Světle uviděla Veliké Volchvy Rusi a mnohé Učitele, přicházející prostřednictvím jiných duchovních tradic.

Bylo jich mnoho. Byli pokojní a překrásní — Božští Mužové a Ženy. Byli mezi nimi i úplně mladí, i zbělení šedinami.

Oni všichni tu byli kvůli ní — Radě!

Oni jí přišli pomoci, podpořit ji:

— Neboj se potíží! Neboj se odpovědnosti! To, co teď přijímáš, je tvoje práce pro Boha! Je to Naše Společné Dílo, Naše Společné Dědictví! Je to výsledek Naší práce v mnoha Našich vtělených životech! My ti budeme pomáhat a dále tě učit, abys mohla stále dokonaleji pomáhat druhým!

... V tomto Záření Lásky a Světla byla Rada dokonale svobodná a šťastná!

Přiblížil se k ní Alexej a objal ji s Božskou něžností a Laskavostí.

Potom se k ní přiblížili i Druzí: Jejich Podoby začaly růst, a přitom naplňovaly prostor Velikou Sílou!

V Božských tělech ze Světla byli ohromní, — Oni byli podobní Horám. Základy těch Hor byly v *Hlubině*, nedozírné pro obvyklý lidský zrak, a jejich vrcholky měly Zářící Podoby s Obličejí a Rukama.

Rada teď stála mezi Nimi, také v podobném těle ze Světla. Byla trochu menší, ale přesto — jedna z Nich!

Vedle ní byli Alexej, Radomír, Blahoslav a ještě mnohé Božské Duše, Které Rada znala už předtím. Ale víc bylo Těch, Které viděla poprvé. Bylo jich stále víc... Bylo to — jako by se vlny Světla zvedaly z Jednotného Prvotního Oceánu na nedozírných prostranstvích kolem! Oni byli Klidem, Majestátem, Něžností, Láskou a Sílou!

— Každý z Nás má Svoji Práci. Každý plní Svůj Úkol, který je částí Božského Záměru! Souhlasíš s tím, přijmout nyní i ty svůj díl Božské Práce?

— Ano.

— Nezakolísáš pod tíhou života ve světě hmoty, kvůli osobním pozemským přáním nebo kvůli nebezpečí, které může hrozit tvému tělu a také těm, koho miluješ?

— Vynasnažím se...

— Budeš stále žít pod Naším Dohledem, v Paprscích Naší Péče!

Přijímej tedy Sílu Božské Lásky — abys Ji přinášela do světa vtělených lidí!

* * *

Tělo Rady se zdálo být neživé, a ona sama byla stále ještě *Tam*, v Záři Božského Světla.

... Maličký Jeremej k ní dolezl po čtyřech a snažil se dostat k prsům, plným mléka. Byl už čas chlapečka nakrmit.

Radě dalo dost práce znovu zaplnit svoje pozemské tělo.

Zvedla syna do náruče a přiložila ho k prsům.

Potom mu tichounce zazpívala. A v té písni nebyl ani stín zármutku. Radost, Světlo, krása Země a Krása Božských Duší — to všechno v ní jednohlasně zaznělo. Maličký Jeremej se doslova vznášel v tom poli Světla a Lásky.

Zpívala synovi tak dlouho, dokud jí neusnul v náručí.

A pak nastalo Ticho, ve kterém byl jenom Bůh, — Jeho Klid, Jeho Láska, Jeho Všemohoucnost, Jeho Pochopení, Jeho Moudrost... A to všechno teď bylo v Ní, Božské Radě!